ΕΝΤΑΞΕΙ 3

Εγχειρίδιο ελληνικής γλώσσας

ΜΕΤΑδραση
ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ & ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

unicef
για κάθε παιδί

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΝΤΑΞΕΙ 3

Εγχειρίδιο ελληνικής γλώσσας

ΜΕΤΑδραση - Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη
25ης Μαρτίου 7, Ταύρος, Τ.Κ.: 17778
Τηλ.: 214 100 8700

Email: info@metadrasi.org
www.metadrasi.org

Ανάπτυξη υλικού: Βασιλική Τσίχλα, Γιώργος Σιμόπουλος
Επιμέλεια και σχεδίαση: ΜΕΤΑδραση

Εκτύπωση: Αφοί Κουτουρίνη Δημητρίου Ο.Ε.

ISBN: 978-960-9771-06-1

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η συγγραφή του «ΕΝΤΑΞΕΙ 3», που υλοποιείται από τη ΜΕΤΑδραση με χρηματοδότηση της UNICEF και συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο του προγράμματος «All Children in Education», στηρίζει την εκπαίδευση 3.000 παιδιών και εφήβων που έχουν ήδη κατακτήσει το Α2 επίπεδο της ελληνικής γλώσσας. Οι απόψεις που εκφράζονται στο παρόν έντυπο δεν αντικατοπτρίζουν με κανέναν τρόπο την επίσημη γνώμη της UNICEF και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στο έντυπο.

The adaptation and development of "ENTAXEI 3" that was completed in 2022 by METAdrasi with support from UNICEF and co-funding from the European Union, in the context of the "All Children in Education" programme, supports the education of 3,000 children who have already acquired an A2 level of Greek language learning. The views expressed in this publication should not be taken, in any way, to reflect the opinions or views of UNICEF and of the European Union that are not responsible for any use that may be made of the information it contains.

Δεδομένης της απουσίας προσαρμοσμένου εκπαιδευτικού υλικού στις ανάγκες των προσφύγων μαθητών, από το 2016 η ΜΕΤΑδραση - Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη δημιούργησε το «ΕΝΤΑΞΕΙ» με ιδίους πόρους. Τα έξοδα εκτύπωσής του καλύφθηκαν από το Γερμανικό Ίδρυμα Kreuzberger Kinderstiftung και τη ΜΕΤΑδραση. Το 2018 εκδόθηκε από τη ΜΕΤΑδραση το «ΕΝΤΑΞΕΙ 2» με τη χρηματοδότηση του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας και Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ECHO).

Τα εγχειρίδια «ΕΝΤΑΞΕΙ» αποτελούν πολύτιμα εργαλεία πολύγλωσσης υποστήριξης για παιδιά και εφήβους που μιλούν αραβικά, φαρσί, ουκρανικά και ρωσικά, ενώ το 2019 και τα δύο εγχειρίδια έλαβαν έγκριση από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Μέχρι σήμερα έχουν μοιραστεί χιλιάδες αντίτυπα σε σχολεία και δομές όλης της Ελλάδας κατόπιν αιτήματός τους, αποτελώντας ένα πολύτιμο εργαλείο στα χέρια μαθητών και εκπαιδευτικών.

Το «ΕΝΤΑΞΕΙ 3» αποτελεί τη συνέχεια του «ΕΝΤΑΞΕΙ» και του «ΕΝΤΑΞΕΙ 2». Συνιστά πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό που απευθύνεται κυρίως σε παιδιά και εφήβους, οι οποίοι έχουν ήδη κατακτήσει σε ικανοποιητικό βαθμό την ελληνική γλώσσα. Αντιστοιχεί στο Β1 επίπεδο ελληνομάθειας, όπως περιγράφεται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, προσαρμοσμένο στις ανάγκες της συγκεκριμένης ομάδας στόχου και στις απαιτήσεις ενίσχυσης της σχολικής ένταξης.

Ολοκληρώνοντας το «ΕΝΤΑΞΕΙ 3» θα μπορείτε να χρησιμοποιείτε την ελληνική γλώσσα αυτόνομα και αποτελεσματικά σε όλες τις πτυχές της καθημερινότητάς σας, θα μπορείτε να συμμετέχετε ενεργά στα μαθήματα του ελληνικού σχολείου, κατανοώντας το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων και ανταποκρινόμενοι στις περισσότερες δραστηριότητες. Θα μπορείτε, επίσης, να γράφετε σύντομα κείμενα και να κρατάτε σημειώσεις στα ελληνικά. Ελπίζουμε το «ΕΝΤΑΞΕΙ 3» να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για την κατάκτηση της ελληνικής γλώσσας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

◆ **Μα ποιος / ποια είμαι τέλος πάντων;**

Γράφω μέσα σε δύο λεπτά όσες περισσότερες λέξεις ή φράσεις μπορώ, δίπλα στο ρήμα «Είμαι»

Είμαι_____

Είμαι_____

Είμαι_____

Είμαι_____

Είμαι_____

Συζητάμε όλοι μαζί... Τι είμαστε; Τι είναι το σημαντικότερο; Αυτό που «είμαι» έχει την ίδια σημασία για όλους; Είναι ίδιο αυτό που «είμαι» και αυτό που οι άλλοι πιστεύουν ότι «είμαι»; Θα δίναμε πάντα τις ίδιες απαντήσεις σε αυτήν την ερώτηση; (σκεφτείτε, για παράδειγμα, ένα ραντεβού με ένα πρόσωπο που σας ενδιαφέρει ή μια συνέντευξη για δουλειά). Ήμουν πάντα αυτό που σήμερα λέω πως «είμαι»; Τι με έχει επηρεάσει για να είμαι αυτή/ αυτός που «είμαι»; Τι συναισθήματα συνδέονται με αυτό που «είμαι»;

◆ **Πώς θα είμαι σε πέντε χρόνια από σήμερα; Πού θα βρίσκομαι; Με τι θα ασχολούμαι; Ποιοι θα είναι οι φίλοι μου; Πώς θα είναι η ζωή μου; Τι θα έχει αλλάξει; Τι θα έχει μείνει ίδιο;**

Μοιράζομαι τώρα τις σκέψεις μου με την διπλανή ή τον διπλανό μου και με όλη την ομάδα.

◆ **Τι περιμένω από αυτό το πρόγραμμα;**

Τι θα ήθελα να καταφέρω; Τι με δυσκολεύει; Ποια βελτίωση θα ήθελα να δω μέχρι το τέλος του προγράμματος; Σε τι μπορούν να με βοηθήσουν οι εκπαιδευτικοί και οι συμμαθήτριές/συμμαθητές μου;

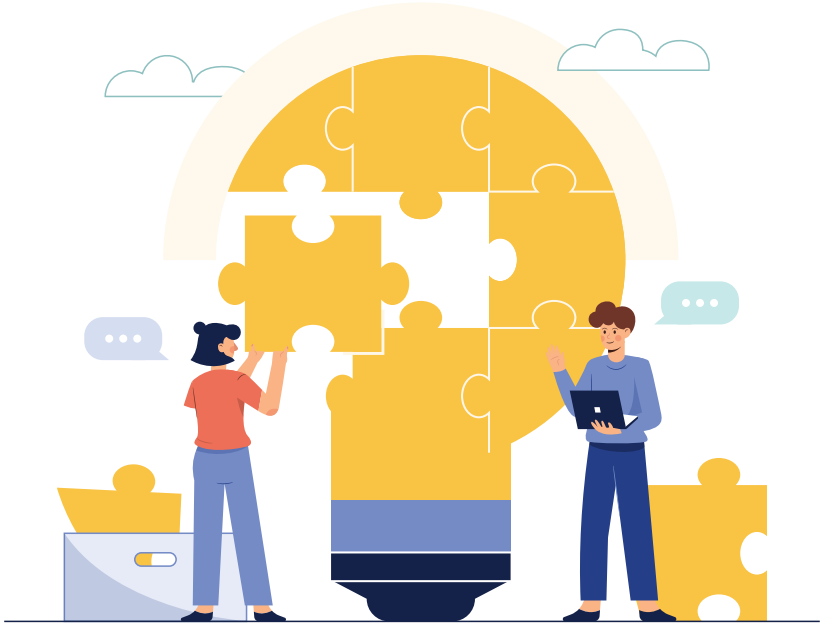

◆ Συζητάω με τη διπλανή / τον διπλανό μου. Βρίσκουμε ομοιότητες και διαφορές.

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ Τι γλώσσες μιλάω; Στο σπίτι; Με τους φίλους; Στο σχολείο; Φτιάχνουμε το γλωσσικό χάρτη της τάξης μας και λέμε δυο λόγια για τις γλώσσες αυτές...

Το συμβόλαιο της τάξης

Συζητάμε με όλη την ομάδα. Τι περιμένουμε; Τι δεν θέλουμε; Τι πρέπει να κάνουμε ως ομάδα; Δημιουργούμε τους δικούς μας κανόνες.

ΣΠΙΤΙ - ΓΕΙΤΟΝΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 01

Εμείς, εδώ....

◆ **Γράφω τις πρώτες λέξεις που μου φέρνουν στο μυαλό οι λέξεις «σπίτι» και «γειτονιά». Τι σημαίνουν για εμένα; Τι συναισθήματα μου δημιουργούν;**

◆ **Μοιραζόμαστε αυτά που γράψαμε με τον διπλανό / τη διπλανή μας. Υπάρχουν ομοιότητες; Υπάρχουν διαφορές;**

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ **Τι θα θέλαμε να αλλάξουμε στις γειτονιές μας;**

Τι μας ενοχλεί; Πώς μπορούμε να το αλλάξουμε; Συζητάω με το διπλανό / τη διπλανή μου και με όλη την ομάδα.

◆ **Παρακολουθώ προσεκτικά τα παρακάτω βίντεο:**

https://www.youtube.com/watch?v=JZbcB4aGX0A

https://www.youtube.com/watch?v=Yz-p6smYtZY

Οι άστεγοι της Αθήνας μιλούν για τη ζωή τους στον δρόμο.

Εργαστείτε σε δυάδες και αποτυπώστε σε μισή σελίδα τις σκέψεις σας.

• Τι είδους δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι άστεγοι στην καθημερινότητά τους;

• Παρουσιάστε, στη συνέχεια, τις απόψεις σας στην ολομέλεια και συζητήστε ελεύθερα. Αν έχετε γνωρίσει άτομα που έχασαν το σπίτι τους, μοιραστείτε την ιστορία τους.

Σε αυτή τη γειτονιά

https://www.youtube.com/watch?v=fFlEkpmULI8

Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, Στίχοι: Μάνος Ελευθερίου

Ερμηνεία: Δώρος Δημοσθένους

Σ' αυτή τη γειτονιά
και βράδυ και πρωί
περάσαμε και χάσαμε
ολόκληρη ζωή

Σ' αυτή τη γειτονιά
μας πήραν οι καημοί μας πήραν και μας πρόδωσαν
για μια μπουκιά ψωμί

Σ' αυτή τη γειτονιά
μες στο μικρό στενό
χαθήκαμε και ζήσαμε
μακριά κι απ' το θεό

Και τώρα, το δικό μας αγαπημένο τραγούδι για τη γειτονιά, την πόλη, το σπίτι μας...

◆ Η μετακόμιση

Παναγιώτης: Έλα, καλημέρα. Πού χάθηκες; Είσαι καλά;

Αλίνα: Γεια, σου Παναγιώτη... Καλά, «σε γενικές γραμμές», που λέει και η κυρία Σοφία...

Παναγιώτης: Ουάου... Εσύ μιλάς σαν φιλόλογος πια... Τι νέα; Πού ήσουν;

Αλίνα: Άστα, μετακομίσαμε την Παρασκευή... Είχα πολύ τρέξιμο...

Παναγιώτης: Τι λες τώρα, σοβαρά; Πού πήγατε;

Αλίνα: Ευτυχώς λίγο παρακάτω... Δεν θα το άντεχα να αλλάξω γειτονιά, σχολείο...

Παναγιώτης: Συμμαθητές... Φίλους...

Αλίνα: Ακριβώς... Δεν είχα καμία όρεξη να ξεκινήσω από την αρχή. Αλλά το παλιό μας διαμέρισμα ήταν όντως χάλια... Μικρό, σκοτεινό, χωρίς θέρμανση, παλιά υδραυλικά... Α, και δυο τρελοί στον από πάνω όροφο...

Παναγιώτης: Α, καλά... Εμείς έχουμε πρόβλημα και με τους από πάνω και με τους διπλανούς... Για πες, πώς είναι το καινούριο;

Αλίνα: Εντάξει... είναι μεγαλύτερο... Τριάρι... Και λίγο πιο καινούριο... Και, βασικά, είναι στον δεύτερο όροφο... το άλλο ήταν ημιυπόγειο... Κοίτα, πώς να στο πω... Περιμένω δεύτερο αδερφάκι...

Παναγιώτης: Έλα! Πο πο! Με το καλό! Οπότε χρειαζόσασταν κάτι μεγαλύτερο...

Αλίνα: Ακριβώς... Και, όπως καταλαβαίνεις, η μαμά μου δεν μπορούσε να βοηθήσει ούτε στο πακετάρισμα, ούτε στη μετακόμιση...

Παναγιώτης: Εννοείται... Πού ακριβώς βρίσκεται;

Αλίνα: Εύκολο... Είναι στο ίδιο τετράγωνο με τον κινηματογράφο «Φοίνικας», από την άλλη μεριά, στην οδό Αριάδνης. Δίπλα στο καινούριο φαρμακείο...

Παναγιώτης: Α, κατάλαβα... Εκεί δεν γίνεται η λαϊκή;

Αλίνα: Ναι, ακριβώς... Η αλήθεια είναι ότι θα έχει λίγο θόρυβο τις Τρίτες, αλλά τι να κάνουμε...

Παναγιώτης: Δε βαριέσαι... Εσύ θα είσαι στο σχολείο... Μπράβο, ευχάριστα νέα...

Αλίνα: Πολύ! Κοίτα, μόλις τακτοποιήσουμε λίγο τα πράγματα, θα σας καλέσω... Τώρα νομίζω ότι χωράει όλη η παρέα... Γιατί στο προηγούμενο, ούτε να το σκεφτώ...

Παναγιώτης: Μέσα! Και πες μου αν χρειάζεσαι βοήθεια, ναι;

◆ **Σωστό, Λάθος ή Δεν Αναφέρεται;**

	Σ	Λ	ΔΑ
1. Η Αλίνα και ο Παναγιώτης πηγαίνουν στην ίδια τάξη			✔
2. Η Αλίνα μιλάει πολύ καλά ελληνικά.			
3. Η οικογένεια της Αλίνας ετοιμάζεται να μετακομίσει.			
4. Η Αλίνα θα αλλάξει σχολείο.			
5. Το προηγούμενο σπίτι της Αλίνας ήταν τριάρι.			
6. Ο Παναγιώτης έχει μερικά προβλήματα με τους γείτονές του.			
7. Το καινούριο διαμέρισμα της Αλίνας έχει θέρμανση.			
8. Η μαμά της Αλίνας είναι έγκυος.			
9. Το διαμέρισμα βρίσκεται δίπλα σε έναν κινηματογράφο.			
10. Η λαϊκή γίνεται κάθε Τρίτη.			

ο κινηματογράφος	η γειτονιά	το φαρμακείο	η οδός	η μετακόμιση
του κινηματογράφου	της γειτονιάς	του φαρμακείου	της οδού	της μετακόμισης
τον κινηματογράφο	τη γειτονιά	το φαρμακείο	την οδό	την μετακόμιση
οι κινηματογράφοι	οι γειτονιές	τα φαρμακεία	οι οδοί	οι μετακομίσεις
των κινηματογράφων	των γειτονιών	των φαρμακείων	των οδών	των μετακομίσεων
τους κινηματογράφους	τις γειτονιές	τα φαρμακεία	τις οδούς	τις μετακομίσεις

Ο κινηματογράφος ανοίγει στις εφτά το απόγευμα.	Ξέρεις τον κινηματογράφο «Ατλαντίς»; Τι ώρα γυρίσατε από τον κινηματογράφο;
Η γειτονιά μου, μου αρέσει, παρόλο που έχει πολλή φασαρία.	Την αγάπησα αυτήν τη γειτονιά. Από την γειτονιά μου μέχρι το σπίτι σου είναι μισή ώρα με τα πόδια.
Το φαρμακείο διανυκτερεύει σήμερα.	Μπορείς να πας στο φαρμακείο; Χρειάζομαι κάτι...
Η οδός Μακρυγιάννη είναι μονόδρομος;	Συγγνώμη... Ξέρετε την οδό Ολύμπου;
Η μετακόμιση μάς κόστισε ένα σωρό λεφτά.	Μπορώ να σε βοηθήσω στην μετακόμιση, αν θέλεις.

Την Παρασκευή σχολάμε νωρίς.
Τον Ιούνιο τελειώνουν τα μαθήματα.
Θα έρθω στη μία ακριβώς.
Θα σας περιμένω στις έξι, στην πλατεία.

◆ **Συμπληρώνω με τον σωστό τύπο.**

1. Η Αλίνα δεν χαιρέτησε _____ (ο Παναγιώτης).
2. Πήγαμε για μπάλα με _____ (οι φίλοι) μου.
3. _____ (οι πολυκατοικίες) σε αυτήν την περιοχή είναι κάπως παλιές.
4. Θέλεις να σε βοηθήσω με _____ (η μετακόμιση;)
5. Το σούπερ μάρκετ είναι ακριβώς πίσω από _____ (η λεωφόρος) Αλεξάνδρας.
6. Τι λες; Να καλέσουμε μόνο _____ (η Σοφία) ή και _____ (οι φίλες) της;
7. Να σου πω την αλήθεια... Συμπαθώ πολύ _____ (η φιλόλογος) αλλά _____ (η φυσικός) όχι και τόσο.
8. Σε παρακαλώ... Θα με βοηθήσεις να λύσω _____ (οι ασκήσεις); Δεν καταλαβαίνω τίποτα.
9. Έχω έναν γνωστό σε ένα γραφείο _____ (οι μετακομίσεις). Θέλεις να τον ρωτήσω για _____ (η τιμή);
10. Στο είπα; Μετακομίζω _____ (ο άλλος μήνας).
11. Η αλήθεια είναι πως σε αυτό το σχολείο είχα μόνο _____ (καλοί καθηγητές).
12. Χρειαζόμαστε μια γυναίκα _____ (δικηγόρος) για αυτήν την υπόθεση.

◆ **Διορθώνω τα λάθη**

στη μία

- Ξεκίνησα ~~στις μία~~ μαζί με οι φίλες μου, αλλά τελικά φτάσαμε αργά... Δε βρίσκαμε η οδός που μας είχαν πει κι έτσι έπρεπε να ρωτήσουμε οι αστυνομικοί που βρήκαμε στην πλατεία.

- Η προηγούμενη φορά μετακόμισα μόνος μου, αλλά τώρα θα πρέπει να βρω ένα γραφείο μετακομίσεις... Έχω πολλά πράγματα και δε φτάνει η βοήθεια οι φίλοι μου.

- Α, εσύ δεν είσαι με τα καλά σου. Χρειάζεσαι ψυχίατρος!

- Τέλεια... Βρήκα τις λύσεις τις ασκήσεις στο ίντερνετ... Αυτή τη φορά θα πάρω καλός βαθμός.

◆ **Παίζω έναν ρόλο**

01 **Ρόλος Α**

Συναντώ έναν φίλο / μια φίλη μου μετά από πολύ καιρό. Μου λέει πως μετακόμισε και μου περιγράφει το καινούριο του σπίτι και την καινούρια του γειτονιά.

02 **Ρόλος Β** Είχα πολύ καιρό να δω αυτόν το φίλο / αυτή τη φίλη μου. Δεν ξέρει ότι έχω μετακομίσει. Του/της περιγράφω τη νέα μου γειτονιά και τον/την καλώ στο σπίτι μου.

Ο Κωνσταντίνος, η Κέλλυ, η Μάρω και ο Χρήστος περιγράφουν τις αγαπημένες τους γειτονιές. Ακούω και συμπληρώνω τις προτάσεις που ακολουθούν με λέξεις ή φράσεις από τον πίνακα

της δίνει ελπίδα, αυθεντική και πολυπολιτισμική, όλα μπορούν να γίνουν εύκολα, δεν χρειάζεται να μετακινηθείς σε άλλες περιοχές για τα ψώνια σου, στα Κάτω Πατήσια, την συνδέουμε με όμορφες στιγμές, μια πόλη που αγαπάμε, τα πάρκα και το πράσινο, να περπατήσεις στα στενά του κέντρου της Αθήνας, πρέπει να πας στις γειτονικές περιοχές για τα ψώνια σου, το πολυπολιτισμικά μαγαζιά, την στενοχωρεί, τα όμορφα εστιατόρια

1. Ο Κωνσταντίνος πιστεύει πως η Αθήνα δεν είναι μια όμορφη πόλη, αλλά μπορεί να είναι _____
_____
2. Αγαπάμε μια γειτονιά όταν _____
3. Δεν είναι πάντοτε εύκολο _____
4. Τα Κάτω Πατήσια, σύμφωνα με την Κέλλυ, είναι μια γειτονιά _____
5. Αφρικανικά, ινδικά εστιατόρια και πακιστανικά mini markets μπορείς να συναντήσεις _____
6. Η Μάρω θυμάται την παιδική χαρά που έπαιζε μικρή. Το ότι σήμερα εκεί παίζουν τα παιδιά των μεταναστών _____
_____
7. _____
8. _____
9. Σύμφωνα με τον Χρήστο το βασικότερο που σου προσφέρει η περιοχή του Ζωγράφου είναι _____
_____
10. Αν ζεις στου Ζωγράφου, _____

◆ **Διαβάζω το κείμενο και συμπληρώνω τα κενά με φράσεις από τον πίνακα**

Πού είναι το σπίτι μου;

όπου εργάστηκε για λογαριασμό, είχαν το δικό τους κρεβάτι, κάνοντας τη διαδρομή, βρέθηκαν στον ίδιο ξενώνα, του τελείωσαν, κι ελπίζει να περάσει, δεν έχει να φάει, έπρεπε να φύγει ξαφνικά από την πατρίδα του, σε εγκαταλελειμμένα σπίτια, προσπαθούσε παράλληλα να εργαστεί, τα θεμέλια για μια ζωή, θα τους μετέφεραν σε προσφυγικό camp, εξηγώντας την απόφασή του, φτάνει στο σταθμό των ΚΤΕΛ του Κηφισού, είχαν στρώσει στο πάτωμα, ένιωθα ότι επιστρέφω

Ο Αμαντού σήμερα είναι 27 ετών. Στα 16 του χρόνια _____διότι η ζωή του κινδύνευε – δε δίνει περισσότερες λεπτομέρειες, δεν του ζητώ. Λέει μόνο: «Αν έμενα εκεί, δεν θα ήμουν τώρα εδώ».

Είμαστε στο 2010, και ο 16χρονος από την Γουινέα, αφού έχει ζήσει πολύ δύσκολες εμπειρίες στο ταξίδι, βρίσκεται σε ένα κελί στην ελληνική πλευρά των συνόρων του Έβρου. Από τον Έβρο φεύγει τρεις μέρες μετά, αφού είχε μείνει σε ένα κρατητήριο. Με ένα χαρτί στην τσέπη και τίποτα άλλο _____. Σκεφτείτε την εικόνα: Ένας 16χρονος από την Γουινέα, που είχε ακούσει για την Ελλάδα μόνο στις διηγήσεις ενός δασκάλου του, χωρίς λεφτά, χωρίς καμία επαφή για να επικοινωνήσει.

Ο μικρός κοιμάται επί τρεις μέρες σε ένα παγκάκι, _____, δεν έχει χαρτιά, δεν έχει στον ήλιο μοίρα. Ο Αμαντού κοιμήθηκε σε πάρκα, _____ , όπου έβρισκε. Έκανε δουλειές του ποδαριού, έως ότου κάπως ενημερώθηκε ότι υπάρχει μια ΜΚΟ στα Εξάρχεια και έκανε αίτηση. Τον δέχθηκαν, μπήκε σε ένα ξενώνα στην Δάφνη, πήγε στο διαπολιτισμικό σχολείο, χωρίς να γνωρίζει καθόλου ελληνικά. Ενώ βρισκόταν στο σχολείο, _____ , πήγε σε τεχνική σχολή, έγινε ψυκτικός και έδωσε πανελλήνιες. Πέρασε στο τμήμα Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων, ενώ παράλληλα τελείωσε και τη σχολή των ψυκτικών.

Κεϊτά

Ο Κεϊτά είχε σχεδόν παρόμοια ιστορία με αυτή του Αμαντού. Έφυγε μια μέρα από την πόλη του μαζί με μια κυρία που είχε υποσχεθεί στην οικογένειά του να τον προωθήσει στην Ευρώπη ως ποδοσφαιριστή. Ήταν 14 ετών. Λίγες ημέρες μετά βρίσκεται στο Σταθμό Λαρίσης και από εκεί πάει στην πλατεία Αμερικής σε ένα διαμέρισμα περί τα 50 τ.μ. όπου μέσα _____και κοιμόντουσαν 18 άντρες, ο ένας πάνω στον άλλο.

Ο Κεϊτά κι ο Αμαντού _____λίγο μετά. Κατ' αρχάς _____είχαν μια ασφάλεια, είχαν μια προστασία, σε μια περίοδο που ελάχιστοι γνώριζαν καν τον όρο «ασυνόδευτος ανήλικος». Αυτό που εν τέλει αποτέλεσε το κομβικό σημείο για την ζωή των παιδιών ήταν το σχολείο: Η εκπαίδευση. Έμαθαν ελληνικά, έβαλαν _____στο μέλλον.

Χάντι

Είναι μόλις 22 ετών, στην Ελλάδα βρίσκεται λίγα χρόνια, κι όμως όχι μόνο μιλάει άψογα την γλώσσα, μα έδωσε πανελλήνιες _____στο τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών σπουδών.

«Το βασικότερο είναι η εκπαίδευση, έπρεπε να μάθω την γλώσσα, αυτή ήταν η ευκαιρία», λέει ο Χάντι από το Αφγανιστάν, ο οποίος έφτασε ασυνόδευτος πριν από πέντε χρόνια στη Μόρια της Λέσβου, _____μέσω Τουρκίας. Εκεί στάθηκε τυχερός, καθώς ήδη υπήρχαν κάποιες δομές για ανηλίκους κι έτσι άμεσα ξεκίνησε την εκπαίδευση, κατ' αρχάς μαθαίνοντας τη γλώσσα.

Νουρντίν

Ο Νουρντίν ζούσε στο Χαλέπι κι ένα απόγευμα του 2014 γυρίζει στο σπίτι του από το γήπεδο. Οι γονείς του τού ανακοινώνουν ότι το άλλο πρωί θα φύγει για την Τουρκία.

Το 2016 πέρασε με μια βάρκα, μαζί με άλλους, από τα τουρκικά παράλια στη Σάμο και μετά από λίγες μέρες βρέθηκε στο λιμάνι του Πειραιά. Μπήκε μαζί με μια οικογένεια Ιρακινών στο λεωφορείο όπου _____. Εκεί αντέδρασε ο πατέρας της οικογένειας και βρέθηκαν στην Ομόνοια, όπου έμειναν για λίγο σε ένα ξενοδοχείο. Όταν _____ τα λεφτά, έμεινε σε σκηνές στον Πειραιά, μετά πήγε στην προσφυγική δομή του Σκαραμαγκά. Το 2017 έλαβε καθεστώς ασύλου και παρέμεινε στη δομή του Σκαραμαγκά _____κάποιων ΜΚΟ. Από εκεί έφυγε το 2019 έχοντας όλα τα χαρτιά του.

«Δεν ήθελα να αρχίσω πάλι από την αρχή», λέει _____να μείνει στην Ελλάδα. Ήθελε μια βάση, ήθελε ψυχικά να νιώσει ότι ανήκει κάπου. «Όποτε γύριζα από τα ταξίδια που έκανα, στη Βουλγαρία ή στη Γερμανία, _____στο σπίτι μου», τονίζει.

«Πηγή: https://www.athensvoice.gr/greece/724483_tesseris-mikroi-antetokoynmpo-sto-ypoyrgeio-metanasteysis?fbclid=IwAR1_jI_hf8kqhS02HdN-Pa-SYPZV1aVQEPwj-a9FBipXYYWzL0WcosKbCkE»

◆ **Γράφω ένα mail**

Μόλις τελείωσα τη μετακόμιση.... Στέλνω ένα μέιλ σε έναν φίλο / μια φίλη μου και του/της περιγράφω γιατί αποφάσισα να αλλάξω σπίτι και πώς είναι το καινούριο μου σπίτι κι η καινούρια μου γειτονιά.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

◆ **Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις ή φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα.**

ΔΙΑΤΡΟΦΗ- ΦΑΓΗΤΟ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 02

- Τρως συνήθως στο σπίτι ή απ' έξω; Μαγειρεύεις; Μαγειρεύουν οι γονείς σου; Τι σου αρέσει να τρως;
- Γράφω τις πρώτες λέξεις που μου φέρνει στο μυαλό η λέξη «φαγητό». Τι σημαίνει για σένα το φαγητό; (π.χ. αναμνήσεις, ανάγκη, ρουτίνα, κουλτούρα, απόλαυση κ.ά.)

- Μοιράζομαι αυτά που έγραψα με τον διπλανό/ τη διπλανή μου. Υπάρχουν ομοιότητες; Υπάρχουν διαφορές;

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ **Διαβάζω / ακούω τον διάλογο και απαντάω με σωστό ή λάθος, όπως στο παράδειγμα.**

(Η Ζωή, η Φατίμα και ο Ερίκ πάνε για φαγητό μετά το σχολείο.)

Ζωή: Παιδιά, πείνασα. Πάμε να φάμε κάτι;

Ερίκ: Ναι ναι αμέ! Ζωή, πού λες;

Ζωή: Εδώ στην πλατεία, κοντά στο σχολείο υπάρχει ένα σουβλατζίδικο.

Φατίμα: Κι εγώ είμαι μέσα. Πάμε!

(Μετά από λίγο στο σουβλατζίδικο)

Φατίμα: Να τα πάρουμε στο χέρι ή να καθίσουμε;

Ερίκ: Ας καθίσουμε, αλλά μην αργήσουμε γιατί έχω φροντιστήριο στις 5.

Φατίμα: Όχι δε θα αργήσουμε, γιατί κι εγώ έχω προπόνηση.

Σερβιτόρος: Παιδιά, είστε έτοιμοι; Τι θα πάρετε;

Ζωή: Εγώ θα ήθελα μία πίτα καλαμάκι χοιρινό με ντομάτα, πατάτες, κρεμμύδι και τζατζίκι.

Ερίκ: Κι εγώ το ίδιο. Φατίμα εσύ;

Φατίμα: Εγώ δεν τρώω χοιρινό. Θα πάρω μια πίτα κοτόπουλο με κρεμμύδι, ντομάτα και σος.

Ερίκ: Τι λέτε να πάρουμε και μία τηγανητές πατάτες στη μέση;

Φατίμα: Μμμ.., αποφεύγω τα τηγανητά αλλά εντάξει, ας πάρουμε.

Σερβιτόρος: Και μία πατάτες τηγανητές, λοιπόν. Θα πιείτε κάτι;

Ζωή: Μόνο νερό.

Σερβιτόρος: Σε δέκα λεπτάκια θα είστε έτοιμοι.

(Μετά από λίγο)

Ζωή: Α, ο Βασίλης! Βασίλη, έλα να καθίσεις μαζί μας!

Βασίλης: Γεια σας, παιδιά! Καλή όρεξη!

Φατίμα: Βασίλη, θα παραγγείλεις τίποτα εσύ;

Βασίλης: Μπα, όχι. Δεν έχω καθόλου λεφτά.

Φατίμα: Μην ανησυχείς, θα σε κεράσουμε εμείς.

Βασίλης: Όχι, ευχαριστώ. Δε χρειάζεται. Εξάλλου έχει μαγειρέψει η μαμά μου γεμιστά και θα πάω σπίτι σε λιγάκι. Θα καθίσω για την παρέα.

Φατίμα: Έγινε!

◆ **Σωστό ή λάθος;**

	Σωστό	Λάθος
0. Τα παιδιά θα φάνε σε ένα εστιατόριο.		✔
1. Η Φατίμα και ο Ερίκ δεν έχουν πολύ χρόνο.		
2. Τα παιδιά θα φάνε το ίδιο.		
3. Η Φατίμα τρώει συχνά τηγανητά.		
4. Η Φατίμα κάνει κάποιο άθλημα.		
5. Ο Ερίκ θα πάρει πατάτες τηγανητές για τον εαυτό του.		
6. Ο Βασίλης δε θα φάει μαζί τους.		
7. Η Φατίμα προτείνει στον Βασίλη να του πληρώσουν το φαγητό.		
8. Ο Βασίλης χαιρέτησε τα παιδιά κι έφυγε.		

◆ **Παίζω έναν ρόλο!**

01 **Ρόλος Α:** Είμαι με τους φίλους/τις φίλες μου στο σουβλατζίδικο της γειτονιάς μας και παραγγέλνω για όλους/όλες.

02 **Ρόλος Β:** Είμαι σερβιτόρος/σερβιτόρα και παίρνω παραγγελία από τον πελάτη/την πελάτισσα.

◆ **Πέντε άνθρωποι έψαξαν το παραδοσιακό φαγητό των χωρών τους στην Αθήνα και προτείνουν να το δοκιμάσουμε. Διαβάζω προσεκτικά το κείμενο και συμπληρώνω δίπλα σε κάθε λέξη του πίνακα τον αριθμό του κενού που ταιριάζει. Υπάρχουν ΤΕΣΣΕΡΙΣ λέξεις που ΔΕΝ ταιριάζουν.**

ΔΟΚΙΜΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΦΑΓΗΤΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Το φαγητό είναι οι αναμνήσεις μας. Πόσες φορές η γεύση μας ταξιδεύει στο παρελθόν; Στο φαγητό της μαμάς μας μετά το σχολείο ή σε ένα όμορφο μέρος; Το φαγητό είναι συναίσθημα. Αναζητήσαμε το παραδοσιακό φαγητό των χωρών μας στην Αθήνα: Αφγανική, Ιρανική, Πακιστανική και Τούρκικη κουζίνα. Το βρήκαμε, το δοκιμάσαμε, γεμίσαμε συναισθήματα και σας προτείνουμε να το δοκιμάσετε κι εσείς.

Κοτόπουλο Μπιριάνι στο Pak Tikka

Του Ιχτισάμ Καν

Ένα από τα πρώτα πράγματα που μου έρχονται στο μυαλό όταν μιλάμε για κουλτούρες, είναι το φαγητό. Μία Ελληνίδα φίλη μου κι εγώ πήγαμε στο Pak Tikka, ένα πακιστανικό εστιατόριο που.....0..... 10 χρόνια στο κέντρο της Αθήνας, για να .....1..... ένα νόστιμο πιάτο και να το συγκρίνουμε με αυτό στο Πακιστάν.

Ο Νασίμ Νάσαρ που μας σέρβιρε το κοτόπουλο μπιριάνι ήταν πολύ ήρεμος και ευγενικός. Η φίλη μου κι εγώ το δοκιμάσαμε και το λατρέψαμε! .....2..... δεν ήμασταν στο Πακιστάν, η γεύση ήταν υπέροχη, όπως ακριβώς περιμέναμε. Στη φίλη μου άρεσε πολύ το μπιριάνι! Όμως άρχισε να βήχει, καθώς δεν είναι συνηθισμένη στα .....3.....

Μαντού στη Folia

Του Αλί Μαχζέρ

Τα πιάτα που προτιμά ο περισσότερος κόσμος στη «Folia» είναι το μαντού, το καμπούλι, το άσακ και φυσικά, το φαλάφελ. Δοκιμάσαμε το μαντού, με μία παραλλαγή. Η αυθεντική συνταγή περιέχει μοσχαρίσιο κιμά, αλλά στη «Folia» το μαγειρεύουν με κοτόπουλο, ώστε η γεύση να είναι πιο .....4..... εκείνους που δεν είναι εξοικειωμένοι με την αφγανική κουζίνα. Το μαντού ήταν πραγματικά καλό, καυτερό και απόλαυσα το γεγονός ότι ήταν φτιαγμένο με κοτόπουλο. Το βρήκα καλύτερο και .....5.....! Ήταν όμορφα σερβιρισμένο στο πιάτο και πολύχρωμο.

Μπεϊντί κεμπάπ στην Μικρά Ασία

Του Μορτάζα Ραχίμι

Έζησα για καιρό στην Τουρκία και ένα από τα πράγματα που αγάπησα εκεί ήταν η τοπική κουζίνα. Έτσι, τώρα που ζω σε μία ευρωπαϊκη μεγαλούπολη, προσπάθησα να βρω το καλύτερο τουρκικό εστιατόριο εδώ. Ευτυχώς για μένα, ανακάλυψα τη «Μικρά Ασία», ένα κρυμμένο διαμάντι στους δρόμους της Πλατείας Αμερικής! Δοκίμασα το μπεϊντί κεμπάπ, που σε κάνει να σου .....6.....τα σάλια! Είναι κιμάς στη σούβλα, σερβιρισμένος σε πίτα και γαρνιρισμένος με σάλτσα ντομάτας, γιαούρτι και έξι διαφορετικές σάλτσες. Δοκίμασα επίσης και μια σαλάτα κισίρ.

Κεμπάπ κουμπιντέ στο Pars

Της Μαχντιά Χοσσαϊνί

Δοκιμάσαμε ένα διάσημο ιρανικό πιάτο, το κεμπάμπ κουμπιντέ, μαζί με σαλάτα σιράζι, μαστ κιάρ, ζεϊτούν παρβαντέ και ντόογκ, ένα ποτό που σερβίρεται πάντα με το κεμπάπ. Το κεμπάπ κουμπιντέ φτιάχνεται με αρνί. Ήταν .....7..... και ζουμερό, ακριβώς όπως και στο Ιράν. Το ρύζι με σαφράν, που έλαμπε σαν χρυσάφι, το ζεϊτούν παρβαντέ φτιαγμένο με ελιές, πάστα ροδιού και καρύδια, το μαστ κιάρ, που είναι σαν τζατζίκι χωρίς σκόρδο και η σαλάτα σιράζι από ψιλοκομμένες ντομάτες, αγγούρι και κρεμμύδι με ντρέσινγκ λεμονιού και μέντα, ήταν όλα υπέροχα! Στο τέλος δοκιμάσαμε παραδοσιακό παγωτό σαφράν. Χωρίς υπερβολή, η .....8.....του ήταν παραδεισένια!

Πηγή: Αποδημητικά Πουλιά, 14 Μαρτίου 2020 (επιλεγμένα αποσπάσματα με αλλαγές)

λειτουργεί εδώ και	0	άνοστο	
φάγαμε		δοκιμάσουμε	
τόσο νόστιμο		μυρωδιά	
Αν και		Όταν	
από το αυθεντικό		καυτερά φαγητά	
ξένη σε		γεύσεις	
φιλική σε		τρέχουν	

◆ Μιλάω!

- Γνωρίζεις κάποιο από τα παραπάνω εστιατόρια;

- Ποια από τα παραπάνω εστιατόρια σου αρέσει πιο πολύ και γιατί;

◆ Παίζω έναν ρόλο!

01 **Ρόλος Α:** Διαβάζω στην εφημερίδα «Τα Αποδημητικά Πουλιά» για τα παραπάνω εστιατόρια και προτείνω σε έναν/μία φίλο/φίλη μου να πάμε το Σάββατο να φάμε σε ένα από αυτά. Συζητάμε και στο τέλος κανονίζουμε.

02 **Ρόλος Β:** Ένας φίλος/ μία φίλη μου διάβασε πρόσφατα στην εφημερίδα «Τα Αποδημητικά Πουλιά» για τα παραπάνω εστιατόρια. Μου προτείνει να πάμε να φάμε μαζί το Σάββατο το βράδυ. Του/της λέω κι εγώ τη γνώμη μου, ποιο εστιατόριο προτιμώ και κανονίζουμε.

◆ Κοίτα τον πίνακα!

μαγειρεύω/ η μαγειρική / το μαγείρεμα / μαγειρευτός-ή-ό
η γεύση / γευστικός-ή-ό - άγευστος-η-ο
τηγανίζω / το τηγάνισμα / τηγανητός-ή-ό
βράζω / το βράσιμο / βραστός-ή-ό
ψήνω / το ψήσιμο / ψητός-ή-ό
νοστιμεύω / η νοστιμιά / (πεντα)νόστιμος-η-ο - άνοστος-η-ο
σερβίρω
δοκιμάζω (το φαγητό)
γεμίζω / γεμιστός-ή-ό
μυρίζω/ η μυρωδιά
το άρωμα / αρωματικός-ή-ό
καίω / καυτερός-ή-ό =πικάντικος-η-ο

◆ Ξανακοιτάζω τον πίνακα και συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις στην παρένθεση στον σωστό τύπο όπως στο παράδειγμα.

0. Σπούδασα μαγειρική [παράδειγμα] πριν 2 χρόνια και τώρα δουλεύω σε ένα εστιατόριο. (μαγειρεύω)

1. Παιδιά, θέλετε .....(τηγανίζω) ή .....(βράζω) αυγά;

2. Το εστιατόριο προσφέρει .....(γεύση) πιάτα από το Ιράν.

3. Η σούπα είναι αρκετά.....(καίω), γιατί έβαλα πολύ πιπέρι και άλλα μπαχαρικά.

4. Όλα τα φαγητά ήταν πολύ ..... (νοστιμιά).

5. Θα δοκιμάσετε .....(γεμίζω) κολοκυθάκια και μελιτζάνες.

6. - Καλησπέρα σας! Τι θα πάρετε; Έχουμε πολύ ωραία ορεκτικά, ... (μαγειρεύω) και της ώρας!
   - Θα μας φέρετε μία σαλάτα χωριάτικη, ένα κοτόπουλο .....(ψήνω) και ένα τζατζίκι;

7. - Ο καφές είναι πολύ ..... (άρωμα). Από πού τον αγόρασες;

8. Το φαγητό είναι ..... (νόστιμο). Δεν έχει γεύση. Βάλε λίγο αλάτι ακόμα.

◆ **Συμπληρώνω τον πίνακα. Κοιτάζω το γλωσσάρι για λέξεις που δεν ξέρω!**

καλαμαράκια, χοιρινή μπριζόλα, κοτόπουλο, κάρυ, ρεβίθια, κουρκουμάς, πιπέρι, μοσχάρι, κύμινο, κεφτέδες, φακές, κανέλα, γαρίδες, φασόλια, τζίντζερ, φιστίκια, γαύρος, αρακάς, αμύγδαλα, σταφίδες, κιμάς, αρνί, σαρδέλες, καρύδια, χταποδάκι, ρίγανη.

Όσπρια	Κρεατικά	Ψάρια και θαλασσινά	Μπαχαρικά	Ξηροί καρποί

◆ **Γράφω για ένα πιάτο/ φαγητό της χώρας μου και αναφέρω τι υλικά περιέχει**

.....
.....
.....
.....

◆ **Ακούω μια διαφήμιση για τέσσερα εστιατόρια στην Αθήνα και σημειώνω με ✔, τι προσφέρει το κάθε εστιατόριο.**

	Η Lalibela	**Η Βαλεντίνα**	**Ο Βλάσης**	**Ο Ιμπραήμ**
1. Είναι ψαροταβέρνα.				
2. Προσφέρει αιθιοπική κουζίνα.				
3. Προσφέρει ρωσική κουζίνα.				
4. Προσφέρει φαλάφελ.				
5. Το περιβάλλον είναι απλό.				
6. Προσφέρει σουβλάκι ή κεμπάπ.				
7. Μπορείτε να παρακολουθήσετε εκδήλωση μόδας.				
8. Βρίσκεται στην Κυψέλη.				

◆ **Κοίτα!**

-άs/ -άδες	
1	2+
ο ντολμ**άs**	οι ντολμ**άδες**
του ντολμ**ά**	των ντολμ**άδων**
τον ντολμ**ά**	τους ντολμ**άδες**
Επίσης: ο ψαράς, ο μπαμπάς, ο λουκουμάς, ο βοριάς, ο χαλβάς, ο μπακλαβάς, ο κιμάς	

-ήs/ -ήδες	
1	2+
ο μανάβ**ηs**	οι μανάβ**ηδες**
του μανάβ**η**	των μανάβ**ηδων**
τον μανάβ**η**	τους μανάβ**ηδες**
Επίσης: ο ταξιτζής, ο μπογιατζής, ο τσαγκάρης, ο χασάπης, ο φούρναρης, ο μπακάλης	

- és/ -έδες	
1	2+
ο καφ**és**	οι καφ**έδες**
του καφ**é**	των καφ**έδων**
τον καφ**é**	τους καφ**έδες**
Επίσης: ο μεζές, ο καναπές, ο λεκές, ο πουρές, ο κεφτές	

-ούs/ -ούδες	
1	2+
ο παππ**ούs**	οι παππ**ούδες**
του παππ**ού**	των παππ**ούδων**
τον παππ**ού**	τους παππ**ούδες**

-ά/-άδες	
1	2+
η μαμ**ά**	οι μαμ**άδες**
της μαμ**άs**	των μαμ**άδων**
τη μαμ**ά**	τις μαμ**άδες**
Ομοίως: η γιαγιά	

-ού/ -ούδες	
1	2+
η αλεπ**ού**	οι αλεπ**ούδες**
της αλεπ**ούς**	των αλεπ**ούδων**
την αλεπ**ού**	τις αλεπ**ούδες**
Ομοίως: η μαϊμού	

-μα/-ματα	
1	2+
το μαγείρε**μα**	τα μαγειρέ**ματα**
του μαγειρέ**ματος**	των μαγειρεμ**άτων**
το μαγείρε**μα**	τα μαγειρέ**ματα**
Επίσης: το γεύμα, το όνομα, το χρώμα, το πάπλωμα, το στρώμα, το διάβασμα, το χρήμα, το άρωμα κ.ά.	

1	2+
το γάλα	τα γάλατα
του γάλα(κ)τος	τα γάλατα
το γάλα	-

1	2+
το κρέας	τα κρέατα
το κρέας	των κρεάτων
του κρέατος	τα κρέατα

◆ **Διαβάζω ή ακούω τον διάλογο και συμπληρώνω με τις λέξεις στην παρένθεση στον σωστό τύπο.**

Σερβιτόρος: Είστε έτοιμοι;

Ζωή: Φυσικά! Για αρχή, θα θέλαμε μία σαλάτα χωριάτικη και μερικούς ..... (μεζές): πατάτες τηγανητές, ταραμοσαλάτα και φάβα.

Σερβιτόρος: Ωραία. Τι άλλο θα πάρετε;

Ζωή: Το κοτόπουλο με ..... (πουρές) μελιτζάνας εγώ. Αλί, εσύ;

Αλί: Θα ήθελα τους ..... (κεφτές).

Σερβιτόρος: Συνοδεύονται με ρύζι ή πατάτες. Τι προτιμάτε;

Αλί: Με ρύζι. Επίσης θα μας φέρετε και τους ..... (λαχανοντολμάς); Εσείς παιδιά τι θα πάρετε τελικά;

Παιδιά: Μακαρόνια με ..... (κιμάς) κι οι δύο.

Σερβιτόρος: Ωραία. Θα πιείτε κάτι;

Ζωή: Μισό κιλό λευκό κρασί και δύο κόκα κόλες.

Σερβιτόρος: Έχουμε και πολύ ωραία γλυκά, όπως πορτοκαλόπιτα, ... (χαλβάς) και ..... (μπακλαβάς). Τι προτιμάτε;

Ζωή: Θα σας πούμε μετά. Ευχαριστούμε πολύ.

Σερβιτόρος: Ευχαριστώ.

◆ **Συμπληρώνω τα κενά με τις λέξεις της παρένθεσης στο σωστό τύπο.**

1. Θα πιούμε έναν ..... (καφές) μετά το μάθημα;
2. Αλί, θα περάσεις από ..... (μανάβης) να πάρεις μερικά κρεμμύδια;
3. Αγοράσαμε δύο ..... (καναπές) σε πολύ καλή τιμή.
4. Σήμερα απεργούν ..... (ταξιτζής)
5. Η καταγωγή ..... (παππούς) μου είναι από τη Σμύρνη.
6. Μην ψωνίσεις ξανά από αυτόν ..... (ψαράς). Είναι πολύ ακριβός.
7. Το καφενείο, δίπλα στο σχολείο μας, έχει πολύ ωραίους ..... (μεζές). Πάμε όλοι μαζί μετά;
8. Θυμάμαι με νοσταλγία τις δύο μου ..... (γιαγιά).
9. Πάρε και μία κρέμα ..... (γάλα). Θέλω να φτιάξω ένα γλυκό το βράδυ.
10. Τα ..... είναι στο βάθος του διαδρόμου. (κρέας)
11. Παιδιά, σας παρακαλώ να πείτε στις ..... (μαμά) και στους ..... (μπαμπάς) σας να είναι αύριο στην συνάντηση γονέων.
12. Κοίτα πόσο φουντωτή είναι η ουρά ..... (αλεπού)
13. Η γιαγιά μου φτιάχνει τους καλύτερους ..... (ντολμάς)
14. - Ξεκόλλησε η σόλα του παπουτσιού μου!
    - Γιατί δεν πας στον..... (τσαγκάρης); Εδώ δίπλα είναι.
15. Στο εστιατόριο του Ιμπραήμ θα βρείτε καταπληκτικούς ..... (ρεβυθοκεφτές) και άλλα αιγυπτιακά παραδοσιακά πιάτα.
16. Στο εστιατόριό μας θα δοκιμάσετε νόστιμα πιάτα από την Αιθιοπία γεμάτα ..... και ..... χρώμα/άρωμα).

◆ **Παίζω έναν ρόλο!**

01 **Ρόλος Α:** Είμαι με τους/τις φίλους/φίλες μου ή την οικογένειά μου σε ένα εστιατόριο και παραγγέλνουμε. Μερικά από τα πιάτα που θέλουμε έχουν τελειώσει. Στο τέλος παραγγέλνουμε κάτι άλλο.

02 **Ρόλος Β:** Είμαι σερβιτόρος/σερβιτόρα σε ένα εστιατόριο. Παίρνω παραγγελία. Μερικά από τα πιάτα που μου ζητάνε έχουν τελειώσει. Προτείνω κάτι άλλο.

◆ **Γράφω!**

Πριν λίγες μέρες πήγα για φαγητό με τους φίλους/τις φίλες μου ή την οικογένειά μου σε ένα εστιατόριο στη γειτονιά μου, που μου άρεσε πολύ. Γράφω στην εφημερίδα ένα άρθρο για το εστιατόριο. Γράφω για το φαγητό που προσφέρει, το προσωπικό, τις τιμές και το χώρο. Στο τέλος, το προτείνω στους αναγνώστες/στις αναγνώστριες. (150 λέξεις)

ΥΠΕΡΟΧΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΑΣ

Πριν λίγες μέρες επισκέφτηκα με .....το εστιατόριο.....

που βρίσκεται ..... και θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας τις εντυπώσεις μου.

Το εστιατόριο έχει πολύ καλή κουζίνα. Προσφέρει.....

.....

.....

Δοκιμάσαμε.....

.....

.....

Επίσης, το προσωπικό του εστιατορίου .....

.....

.....

Οι τιμές .....

.....

.....

Ο χώρος είναι .....

.....

.....

Σας το προτείνω χωρίς δεύτερη σκέψη!

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 03

- Ρωτάω τον συμμαθητή/τη συμμαθήτριά μου: Έχεις ελεύθερο χρόνο; Πώς σου αρέσει να περνάς τον ελεύθερο χρόνο σου;
- Γράφω στον παρακάτω πίνακα λέξεις για το πώς μου αρέσει να περνάω τον ελεύθερο χρόνο μου. Μετά ρωτάω τον διπλανό/τη διπλανή μου και γράφω τις απαντήσεις του/της.

Εγώ	Ο διπλανός/ η διπλανή μου

◆ **Η Σιρίν, η Νίνα και ο Αλί συζητάνε στο διάλειμμα του μαθήματος ελληνικών τι θα κάνουν το Σάββατο το βράδυ. Διαβάζω/ακούω το διάλογο και συμπληρώνω τον πίνακα με σωστό ή λάθος, όπως στο παράδειγμα.**

(στο διάλειμμα)

Σίριν: Παιδιά, τι λέτε; Κάνουμε κάτι όλοι μαζί το Σάββατο το βράδυ;

Νίνα: Ναι αμέ! Τι σκέφτεσαι, Σιρίν;

Σιρίν: Μπορούμε να πάμε θέατρο. Παίζονται κάποιες καλές παραστάσεις αυτές τις μέρες. Είδα μία στο «Θέατρο Τέχνης» που εμπνέεται από τον μύθο της «Αντιγόνης». Θυμάστε που τον διαβάσαμε στην τάξη;

Νίνα: Ναι, αλλά πιστεύετε ότι θα καταλαβαίνουμε τίποτα;

Αλί: Ε ναι Νίνα, κάτι θα καταλάβουμε. Τόσον καιρό μαθαίνουμε ελληνικά. Απλά, εγώ δεν είμαι και πολύ του θεάτρου. Το βαριέμαι λίγο. Μήπως καλύτερα να δούμε καμιά ταινία στο σινεμά;

Νίνα: Συμφωνώ, Αλί. Έχετε να προτείνετε κάποια;

Αλί: Διάβασα για μια ελληνική δραματική ταινία που παίζεται στο σινεμά «Μικρόκοσμος». Θεωρείται πολύ καλή κι είναι υποψήφια για το Ξενόγλωσσο Όσκαρ.

Σιρίν: Θυμάσαι την υπόθεση;

Αλί: Ο πρωταγωνιστής είναι ένας άντρας που ζει απομονωμένος σε ένα ορεινό χωριό και αντιστέκεται στην επέκταση μια βιομηχανικής μονάδας. Στη συνέχεια φτάνει στο χωριό και ο γιος του διεκδικεί μερίδιο της κληρονομιάς του κτήματος, με αποτέλεσμα οι δύο άντρες να συγκρούονται.

Σιρίν: Ενδιαφέρον ακούγεται. Εγώ είμαι μέσα!

Νίνα: Κι εγώ! Να κλείσουμε εισιτήρια, όμως, γιατί θα είναι Σάββατο και μπορεί να μη βρούμε.

Σιρίν: Θα κλείσω εγώ στο ίντερνετ, όταν γυρίσω σπίτι. Τι θέσεις προτιμάτε; Εγώ λέω μεσαία σειρά και διάδρομο.

Νίνα και Αλί: Ναι, μια χαρά.

Σιρίν: Τηλεφωνιόμαστε κι αργότερα για να το κανονίσουμε! Πρέπει να μπούμε στο μάθημα τώρα.Τελείωσε το διάλειμμα.

◆ Δες!

(το) θέατρο

(η) παράσταση

(η) θέση

(η) σειρά

(ο) διάδρομος

(η) υπόθεση

Ταινία δραματική / ρομαντική / κινουμένων σχεδίων / κωμωδία / φαντασίας / τρόμου/ θρίλερ / κοινωνική / ντοκιμαντέρ /περιπέτεια

Ο πρωταγωνιστής - η πρωταγωνίστρια

Δεν είμαι και πολύ του θεάτρου = Δε μ' αρέσει πολύ το θέατρο

Η ταινία είναι υποψήφια για όσκαρ.

Ενδιαφέρον ακούγεται.

Εγώ είμαι μέσα!

Κλείνω εισιτήρια / κάνω κράτηση

◆ Σωστό ή λάθος;

	Σωστό	Λάθος
0. Οι φίλοι κανονίζουν για σήμερα το βράδυ.		✔
1. Η Σιρίν προτείνει μια θεατρική παράσταση.		
2. Η Νίνα αναρωτιέται για το αν θα καταλαβαίνουν.		
3. Ο Αλί τρελαίνεται για θέατρο.		
4. Ο Αλί προτείνει να δουν μια κωμωδία στο σινεμά.		
5. Θα αγοράσουν εισιτήρια από το ταμείο του θεάτρου.		
6. Οι φίλοι θα μιλήσουν αργότερα για να κανονίσουν.		

◆ Παιχνίδι ρόλων!

Σινεμά ή θέατρο;

01 **Ρόλος Α:** Προτείνεις σε έναν φίλο/μια φίλη σου να πάτε θέατρο το Σάββατο το βράδυ. Εκείνος/εκείνη, όμως, διαφωνεί και σου προτείνει να πάτε σινεμά να δείτε μια ταινία που θα παίζεται για λίγες ακόμα μέρες. Προσπαθείς να τον/την πείσεις.

02 **Ρόλος Β:** Ένας φίλος/μια φίλη σου σού προτείνει να πάτε θέατρο το Σάββατο το βράδυ. Εσύ όμως προτιμάς να πάτε να δείτε μια ταινία στο σινεμά που θα παίζεται για λίγες μέρες ακόμα. Προσπαθείς να τον/την πείσεις.

◆ **Διαβάζω το παρακάτω κείμενο και συμπληρώνω τα κενά με τις παρακάτω λέξεις:**

θεατές, παρουσίασε, ταινίες, υπότιτλους, μεγάλου μήκους, προβολών

Το Φεστιβάλ σε όλη την πόλη!

Από τις 13 έως τις 21 Νοεμβρίου, το Παιδικό και Εφηβικό Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Αθήνας ..... ένα πλούσιο πρόγραμμα ..... για παιδιά, εφήβους και γονείς. Το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, ο κινηματογράφος Cinemax Κηφισιά 1 & 2 και ο κινηματογράφος Δαναός φιλοξένησαν τις προβολές του Φεστιβάλ με 125 μικρού και..... ταινίες, animation και live action, με..... και μεταγλωττισμένες. Οι ..... ανακάλυψαν ..... που μιλούν τη γλώσσα των παιδιών, αγγίζουν θέματα της ηλικίας τους και τα ταξιδεύουν σε όλο τον κόσμο. Σε συνεργασία με τους TheHappyAct και Hands Up, μέρος του προγράμματος έγινε προσβάσιμο σε άτομα που βρίσκονται στο φάσμα αυτισμού, έχουν νοητική στέρηση ή και προβλήματα ακοής.

Πηγή: https://www.athicff.com/festival/festival-2021/ (επιλεγμένο απόσπασμα)

◆ **Δες!**

μικρού /μεγάλου μήκους ταινίες
η προβολή
οι υπότιτλοι
μεταγλωττισμένη ταινία
οι θεατές
ο, η ηθοποιός
ο σκηνοθέτης, η σκηνοθέτρια

◆ **Μιλάω:** Βλέπεις ταινίες; Πηγαίνεις σινεμά; Τι είδες τελευταία που σου άρεσε;

◆ **Ακούω για τις σχολικές προβολές του Παιδικού και Εφηβικού Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου και για δύο ταινίες του Φεστιβάλ «Τα απορριμματοφόρα» και «Η Ντολάπο είναι μια χαρά».**
Κρατάω σύντομες σημειώσεις.

1. Οι προβολές ταινιών είναι για μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού ..... και .....
2. Οι σχολικές προβολές περιλαμβάνουν ταινίες ..... και .....
3. Οι σχολικές προβολές απευθύνονται σε ..... ηλικιακές ομάδες.
4. Το είδος της ταινίας «Τα απορριμματοφόρα» είναι .....
5. Η ηλικιακή ομάδα της ταινίας «Τα απορριματοφόρα» είναι .....
6. Το θέμα της ταινίας τα «Τα απορριματοφόρα» είναι .....
7. Η ταινία η «Ντολάπο είναι μια χαρά» έχει ελληνικούς .....
8. Η ηλικιακή ομάδα της ταινίας «Η Ντολάπο είναι μια χαρά» είναι .....
9. Η πρωταγωνίστρια της ταινίας «Η Ντολάπο είναι μια χαρά» προβληματίζεται για .....

Πηγή: https://www.athicff.com/schools/school-screens/ (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

◆ **Γράφω σε μια μικρή παράγραφο την υπόθεση μιας ταινίας ή σειράς που μου άρεσε πολύ.**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

◆ **Διαβάζω το παρακάτω κείμενο στην εφημερίδα «Αποδημητικά πουλιά». Κάποιες λέξεις/ φράσεις λείπουν. Συμπληρώνω τον πίνακα με το σωστό αριθμό του κενού. Οι σωστές απαντήσεις είναι ΕΦΤΑ (7), χωρίς το παράδειγμα.**

ΠΡΟΣΟΧΗ: Υπάρχουν 6 απαντήσεις που δεν ταιριάζουν.

«Η επίδραση του αφρικανικού χορού»

Της Kim

Ο χορός είναι **....0... [παράδειγμα]**. Είναι ένας δημιουργικός τρόπος να εκφράσεις τα συναισθήματά σου μέσω της κίνησης και του ρυθμού. Οι νέοι ήταν πάντα εκείνοι που ανέπτυσσαν νέα είδη χορού. [.....]

Στην Αφρική ο χορός είναι πολύ δημιουργικός και **.....1.....** Εμείς, οι άνθρωποι από τη Νιγηρία, εκφράζουμε τα συναισθήματά μας μέσα από πολλά διαφορετικά είδη χορού. Ένα παράδειγμα είναι το χοροθέατρο που **.....2.....** χορό και θέατρο. Επίσης, έχουμε πολλούς street dancers που χορεύουν πολλά διαφορετικά είδη με **.....3.....** που συνδυάζονται με ωραία μουσική. [....]

Σε κάποιες περιοχές της Αφρικής, που υποφέρουν από κρίσεις, κακή διακυβέρνηση ή πολέμους, οι άνθρωποι χρησιμοποιούν το χορό και το χοροθέατρο για να εκφράσουν τα συναισθήματά τους. Στην αφρικανική κοινωνία, ο χορός παίζει **.....4....** Ποικίλλει ανάλογα με τις διαφορετικές κουλτούρες που υπάρχουν στην αφρικανική ήπειρο, ως προς τη γλώσσα, τα ρούχα, τη μουσική αλλά και το στιλ της κίνησης.

Οι περισσότεροι νέοι και οι μαθητές και οι μαθήτριες αγαπούν τη μουσική και την τέχνη. Θα ήθελα να διοργανώνονται εκδηλώσεις και **.....5....** που βοηθούν τους νέους και τις νέες να εκφράζονται και να αγωνίζονται για τους στόχους τους. **.....6.....**, θέλουμε να δείξουμε το ταλέντο μας στα σχολεία, όχι μόνο στην Ευρώπη **.....7.....** σε άλλα μέρη.

Τέλος, θέλω να πω ότι αν δεν έχεις πάθος με τους στόχους σου, δε θα καταφέρεις ποτέ να τους πετύχεις.

Πηγή κειμένου: Πουλιά Αποδημητικά, Η Εφημερίδα των Συντακτών, Οκτώβριος 2019. (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

Λέξη/ φράση	Αριθμός	Λέξη/ φράση	Αριθμός
τέχνη	0	σημαντικό ρόλο	
παραστάσεις		αν και	
παίζεται		περιλαμβάνει	
διασκεδαστικός		σπουδαία θέση	
αλλά και		χορογραφίες	
στίχους		Επιπλέον	
ψυχαγωγία		Αντίθετα	

◆ Δες!

ο χορός
η χορογραφία
η κίνηση
ο ρυθμός
η μουσική
το θέατρο
η παράσταση
η διασκέδαση < διασκεδαστικός-ή-ό
η ψυχαγωγία

◆ Μιλάω!

Σου αρέσει ο χορός; Ποια είδη χορού σου αρέσουν; Τι χορούς χορεύουν συνήθως στη χώρα σου; Πώς σου αρέσει να εκφράζεσαι;

◆ **Διαβάζω τα κείμενα Α και Β, απαντάω στις ερωτήσεις και παρατηρώ τους πίνακες!**

Α.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μετανάστη 2021, ένα διήμερο, πολυπολιτισμικό φεστιβάλ **διοργανώνεται** από τη Δημοτική Αγορά Κυψέλης και το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, με ελεύθερη είσοδο. Στις 11 και 12 Δεκεμβρίου, μεταναστευτικές κοινότητες και Οργανώσεις **συναντιούνται** στον υπαίθριο χώρο της Αγοράς, χαρίζοντας στο κοινό μυρωδιές, ήχους, εικόνες και έθιμα από χώρες όπως: Κονγκό, Πακιστάν, Αιθιοπία, Αφγανιστάν, Αλβανία, Γεωργία, Ουκρανία, Αίγυπτο, Σουδάν και Σενεγάλη.

Παραδοσιακά φαγητά **μαγειρεύονται** από μέλη των κοινοτήτων, ενώ παράλληλα στο πρόγραμμα του φεστιβάλ **περιλαμβάνονται** μουσική, χορός και εργαστήρια για παιδιά και μεγάλους.

◆ **Κοίτα!**

➤ Η Δημοτική Αγορά Κυψέλης και το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών **διοργανώνουν** το φεστιβάλ; Το φεστιβάλ **διοργανώνεται** από τη Δημοτική Αγορά Κυψέλης και το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών. ➤ Μέλη των κοινοτήτων **μαγειρεύουν** παραδοσιακά φαγητά. Παραδοσιακά φαγητά **μαγειρεύονται** από μέλη των κοινοτήτων.	- Ποιοι διοργανώνουν το φεστιβάλ; - Από ποιον διοργανώνεται το φεστιβάλ; - Ποιοι μαγειρεύουν παραδοσιακά φαγητά; - Από ποιον μαγειρεύονται παραδοσιακά φαγητά; - Ποιοι συναντιούνται στον υπαίθριο χώρο της Αγοράς;
➤ Μεταναστευτικές κοινότητες και οργανώσεις συναντιούνται στον υπαίθριο χώρο της Αγοράς. (= Η μία κοινότητα συναντάει την άλλη/ η μία οργάνωση συναντάει την άλλη.)	

Β.

Η Σιρίν συχνά **παραπονιέται**, επειδή δεν έχει πολύ ελεύθερο χρόνο μες στη βδομάδα και **κουράζεται**. **Σηκώνεται** καθημερινά στις 7 το πρωί, πλένεται, ντύνεται, χτενίζεται και ετοιμάζεται για το σχολείο της. Μετά το σχολείο, παρακολουθεί ενισχυτικά μαθήματα ελληνικών σ' ένα εκπαιδευτικό κέντρο στην Καλλιθέα. Επίσης, **ασχολείται** με τον αθλητισμό. Της αρέσει πολύ το μπάσκετ, γι' αυτό **προπονείται** κάθε απόγευμα μετά τα μαθήματα. Συνήθως το βράδυ, **κοιμάται** κατά τις 12.

Το Σαββατοκύριακο, ευτυχώς, **ξεκουράζεται.** Συνήθως, **συναντιέται** με τους φίλους της για σινεμά ή βόλτα στη γειτονιά.

◆ **Κοίτα προσεκτικά τα παρακάτω παραδείγματα!**

Η Σιρίν **πλένει** το πρόσωπό της. Η Σιρίν **χτενίζει** τα μαλλιά της. Η Σιρίν **ετοιμάζει** πρωινό.	Η Σιρίν **πλένεται** (= μόνη της) Η Σιρίν **χτενίζεται** (= μόνη της) Η Σιρίν ε**τοιμάζεται** (=μόνη της)
Η Σιρίν **συναντάει** τους φίλους της.	Η Σιρίν και οι φίλοι της **συναντιούνται** (= ο ένας συναντάει τον άλλον) ή Η Σιρίν **συναντιέται** με τους φίλους της.

◆ **Κοίτα τον πίνακα!**

Εγώ Εσύ Αυτός/ή/ό Εμείς Εσείς Αυτοί/ές/ά	πλένω πλένεις πλένει πλένουμε πλένετε πλένουν(ε)	πλέν**ομαι** πλέν**εσαι** πλέν**εται** πλεν**όμαστε** πλεν**όσαστε**/ πλέν**εστε** πλέν**ονται**
		ντύνομαι, πλένομαι, σηκώνομαι, ξεκουράζομαι, κουράζομαι, ετοιμάζομαι, σκέφτομαι,εμπνέομαι, αντιστέκομαι κ.ά.
Εγώ Εσύ Αυτός/ή/ό Εμείς Εσείς Αυτοί/ές/ά	συναντάω/συναντώ συναντάς συναντάει/συναντά συναντάμε συναντάτε συναντάνε/ συναντούν(ε)	συναντ**ιέμαι** συναντ**ιέσαι** συναντ**ιέται** συναντ**ιόμαστε** συναντ**ιόσαστε**/συναντ**ιέστε** συναντ**ιούνται**
		παραπονιέμαι, βαριέμαι, στενοχωριέμαι, μιλιέμαι, γεννιέμαι, αγαπιέμαι, φοριέμαι, χασμουριέμαι, τηλεφωνιέμαι.
Εγώ Εσύ Αυτός/ή/ό Εμείς Εσείς Αυτοί/ές/ά	προπονώ προπονείς προπονεί προπονούμε προπονείτε προπονούν(ε)	προπον**ούμαι** προπον**είσαι** προπον**είται** προπον**ούμαστε** προπον**είστε** προπον**ούνται**
		ασχολούμαι, συνεννοούμαι, διηγούμαι, ικανοποιούμαι, πληροφορούμαι

Εγώ	κοιμ**άμαι**
Εσύ	κοιμ**άσαι**
Αυτός/ή/ό	κοιμ**άται**
Εμείς	κοιμ**όμαστε**
Εσείς	κοιμ**όσαστε**/κοιμ**άστε**
Αυτοί/ές/ά	κοιμ**ούνται**
	θυμάμαι, λυπάμαι, φοβάμαι

ακούω -> ακούγομαι
λέω -> λέγομαι
καίω -> καίγομαι
κλαίω -> κλαίγομαι

◆ **Συμπληρώνω τα κενά.**

1. Ο Μεχμέτ ..... **(βαριέμαι)** σήμερα στο μάθημα και ..... **(χασμουριέμαι)** όλη την ώρα.
2. Τι ώρα ..... **(παίζομαι)** η ταινία;
3. Η Νεφέλη και η Φατίμα δε ..... **(μιλιέμαι).** Μάλωσαν χθες.
4. Το βιβλίο ..... **(διηγούμαι)** το μυστηριώδες ταξίδι τεσσάρων γυναικών.
5. Δεν ..... **(συνεννοούμαι/ εμείς)** ακόμα καλά στα ελληνικά, γι' αυτό ..... **(χρειάζομαι)** διερμηνέα.
6. - Με τι ..... **(ασχολούμαι)** στον ελεύθερο χρόνο σου, Ελίφ;
7. Αυτά τα παπούτσια τρύπησαν. Δε ..... πια. **(φοριέμαι)**
8. - Δεν ..... **(αισθάνομαι)** καλά, Σοφία;

   - Όχι. Μπορώ να φύγω από το μάθημα;
9. Αυτό το φαγητό δεν ..... **(τρώγομαι)**. Το έκαψα!
10. Τα παιδιά ..... **(επισκέπτομαι)** το μουσείο της Ακρόπολης με το σχολείο σήμερα στις 11 το πρωί.
11. Μα, που ..... **(κρύβομαι)** πάλι η γάτα; Δεν τη βρίσκω.
12. Δεν ..... **(θυμάμαι)** τι κάναμε χθες στο μάθημα.

◆ **Υπογραμμίζω το σωστό.**

1. Ο Αλί **πληρώνει / πληρώνεται** από τη δουλειά του αρχές του μήνα.
2. Η Ζωή **ετοιμάζει / ετοιμάζεται** την τσάντα της για το σχολείο.
3. Η Σιρίν **γυμνάζει / γυμνάζεται** κάθε απόγευμα.
4. Όταν είμαι κουρασμένη, μια βόλτα πάντα με **ξεκουράζει / ξεκουράζεται**.
5. Η ταινία **προβάλλει / προβάλλεται** στο σινεμά κάθε Τετάρτη.
6. Πάντα **πλένουμε / πλενόμαστε** τα χέρια μας πριν το φαγητό.
7. Με **στενοχωρείς / στενοχωριέσαι**, όταν σε βλέπω έτσι.
8. Σας **κουράζει / κουράζεστε** πολύ η δουλειά σας;
9. Με την Αϊσέ **συναντάμε / συναντιόμαστε** κάθε Σάββατο για καφέ.
10. Τα παιδιά **σηκώνουν / σηκώνονται** πολύ πρωί για να πάνε στο σχολείο.
11. Η Σακινέ **χτενίζει / χτενίζεται** κάθε πρωί.

◆ Αλ**λάζω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.**

1. Ο καθηγητής **διαβάζει** τις ασκήσεις.

   Οι ασκήσεις **διαβάζονται** από τον καθηγητή. [παράδειγμα]

2. Ο κινηματογράφος «Μικρόκοσμος» **προβάλλει** μια εξαιρετική ελληνική ταινία.

.....

3. Το εκπαιδευτικό μας κέντρο **διοργανώνει** μια γιορτή για τους μαθητές και τις μαθήτριες.

.....

4. Ο Νίκος **βοηθάει** τον Ασάμ στα μαθήματα.

.....

5. Η γραμματεία **πληροφορεί** τους μαθητές για το πρόγραμμα των μαθημάτων.

.....

6. Δεν **ακούω** τη μουσική.

.....

◆ **Παιχνίδια ρόλων**

Έλα να κάνουμε κάτι μαζί!

Ρόλος Α: Ένας φίλος/μια φίλη σου τον τελευταίο καιρό κάθεται συνέχεια στο σπίτι του/της. Δεν έχει όρεξη να βγει έξω. Προσπαθείς να τον/την πείσεις να κάνετε κάτι μαζί. Προτείνεις διάφορα (π.χ. βόλτα, φαγητό έξω, σινεμά, θέατρο, φεστιβάλ κ.ά). Στο τέλος τον/την πείθεις και κανονίζετε κάτι μαζί.

Ρόλος Β: Κάθεσαι συνέχεια στο σπίτι και δεν έχεις όρεξη να βγεις έξω. Μιλάς με έναν/μια φίλο/ φίλη σου που προσπαθεί να σε πείσει να κάνετε κάτι μαζί. Στο τέλος συμφωνείς και κανονίζετε κάτι μαζί.

Ελεύθερος χρόνος

Ρόλος Α: Ένας φίλος/ μια φίλη σου θέλει να ξεκινήσει μια δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο του/της αλλά δεν ξέρει τι. Συζητάς μαζί του/της και του/της προτείνεις διάφορες δραστηριότητες (π.χ. γυμναστική, σπορ, χορό, κ.ά.).

Ρόλος Β: Σκέφτεσαι να ξεκινήσεις μια καινούρια δραστηριότητα αλλά δεν ξέρεις τι. Συζητάς με έναν φίλο/μια φίλη σου και σου λέει διάφορες ιδέες (π.χ. γυμναστική, σπορ, χορό κ.ά.)

◆ **Γράφω ένα μέιλ σε έναν/μια φίλο/φίλη μου για μια γιορτή που διοργανώνει το σχολείο μου. Αναφέρω πότε και πού θα γίνει η γιορτή, ποιοι θα συμμετέχουν και τι περιλαμβάνει. Στο τέλος προσκαλώ τον φίλο/τη φίλη μου στη γιορτή. (150 λέξεις)**

Γεια σου .....

Τι κάνεις; Σου γράφω για να σου πω.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Θα χαρώ πολύ να σε δω στη γιορτή!

Φιλάκια,

Αλί

◆ **Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις ή φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα.**

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 04

◆ Γράφω τις πρώτες λέξεις που μου φέρνει στο μυαλό η λέξη «ταξίδι». Περιγράφω ένα ταξίδι που έκανα. Πού πήγαινα; Με ποιους; Τι έγινε;

◆ Μοιραζόμαστε αυτά που γράψαμε με τον διπλανό / τη διπλανή μας. Υπάρχουν ομοιότητες; Υπάρχουν διαφορές;

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ **Διαβάζω τις ιστορίες που ακολουθούν και συμπληρώνω τον πίνακα.**

Έρνεστ Χέμινγουεϊ – Η καμπάνα χτυπάει για εσένα

Αυτός ο κόσμος τσακίζει τους ανθρώπους. Κι όσοι αρνούνται να τσακιστούν, αυτούς ο κόσμος τους σκοτώνει. Σκοτώνει χωρίς να λογαριάζει τους πολύ καλούς, τους πολύ ευγενικούς και τους πολύ γενναίους. Αν δεν είστε από αυτούς θα σας σκοτώσει επίσης. Όμως τότε θα αφήσει τον χρόνο να κάνει την δουλειά του.

Κάθε ανθρώπου ο θάνατος λιγοστεύει εμένα τον ίδιο, γιατί είμαι ένα με την Ανθρωπότητα. Κι έτσι ποτέ σου μη στέλνεις να ρωτήσεις για ποιον χτυπά η καμπάνα. Χτυπάει για σένα.

Ο Έρνεστ Μίλλερ Χέμινγουεϊ, ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς του 20ού αιώνα, γεννήθηκε την 21η Ιουλίου 1899, στο Ιλλινόις, κοντά στην πόλη του Σικάγου. Σε ηλικία 18 ετών βρέθηκε οδηγός ασθενοφόρου στο ιταλικό μέτωπο (Α' Παγκόσμιος Πόλεμος). Τραυματίστηκε, ενώ μετέφερε εφόδια στους στρατιώτες και επέζησε από καθαρή τύχη. Ως δημοσιογράφος κάλυψε τον ελληνοτουρκικό πόλεμο που οδήγησε στην καταστροφή της Σμύρνης το 1922, τον ισπανικό εμφύλιο πόλεμο (1936-1939) και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Έγραψε περισσότερα από 100 λογοτεχνικά έργα, με πιο γνωστά τα: «Αποχαιρετισμός στα όπλα», «Για ποιον χτυπά η καμπάνα». «Ο γέρος και η θάλασσα». Πήρε το βραβείο Πούλιτζερ το 1953 και το Νόμπελ Λογοτεχνίας το 1954.

(στοιχεία από: https://enallaktikidrasi.com/2015/09/autos-o-kosmos-tsakizei-tous-anthropous/ και https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%88%CF%81%CE%BD%CE%B5%CF%83%CF%84_%CE%A7%CE%AD%CE%BC%CE%B9%CE%BD%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%B5%CF%8A)

Las mariposas

Όταν ένας βίαιος δικτάτορας με το όνομα Ραφαέλ Τρουχίγιο κατέλαβε την εξουσία στην Δομινικανή Δημοκρατία, τέσσερις αδερφές άρχισαν να αγωνίζονται για την ελευθερία. Ήταν οι αδελφές Μιραμπάλ, η Πάτρια, η Μινέρβα, η Μαρία Τερέζα και η Ντεντέ. Τις αποκαλούσαν «las mariposas», (οι πεταλούδες). Μοίραζαν προκηρύξεις και οργάνωσαν ένα κίνημα για να διαμαρτυρηθούν εναντίον του Τρουχίγιο και να επαναφέρουν τη δημοκρατία στη χώρα τους. Στον δικτάτορα δεν άρεσε καθόλου αυτό. Τις φυλάκισε, τους απαγόρεψε να ασκούν τη δικηγορία, έκλεισε τη Μινέρβα και τη μητέρα της σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου, προσπάθησε ακόμη και να αποκτήσει σχέση με τη Μινέρβα. Αλλά αυτή είπε όχι. Δεν ήταν προς πώληση. Δεν την ένοιαζε να γίνει το κορίτσι ενός πανίσχυρου τυράννου, την ενδιέφερε η ελευθερία της πατρίδας της. Οι τρεις από τις τέσσερις αδερφές δολοφονήθηκαν από το καθεστώς Τρουχίγιο, αλλά το θάρρος τους έδωσε δύναμη στους Δομινικανούς να αντισταθούν στη δικτατορία. Η 25η Νοεμβρίου, η μέρα της δολοφονίας τους, ορίστηκε από τον ΟΗΕ Παγκόσμια Μέρα ενάντια στη Βία κατά των Γυναικών.

(Ιστορίες της καληνύχτας για επαναστάτριες – εκδόσεις Ψυχογιός, 2017, με αλλαγές)

Μαχάτμα Γκάντι: Στρατιώτης της Ειρήνης

Όλη μου τη ζωή έβαλα τα δυνατά μου για να ακολουθήσω τις αξίες που μού είχε διδάξει η μητέρα μου: Τον σεβασμό για όλους τους ανθρώπους και τα ζωντανά πλάσματα και ότι όλα όσα πετυχαίνεις με τη βία δεν έχουν αξία. Δεν κατάφερα να τους πείσω όλους με τις ιδέες μου και γι αυτό με κυνήγησαν και με πρόσβαλαν. Κατέληξα πολλές φορές στη φυλακή και τελικά με δολοφόνησαν. Παρόλα αυτά, δεν γνωρίζω άλλον τρόπο πέρα από τον ειρηνικό για να αγωνιστεί κανείς για τα πράγματα που έχουν αξία. Θεωρώ τον εαυτό μου στρατιώτη: στρατιώτη της ειρήνης.

Ο Γκάντι γεννήθηκε το 1869 στο Πορμπαντάρ της Ινδίας, που τότε ήταν μέρος της Βρετανικής Αυτοκρατορίας. Τελειώνοντας το Λύκειο, έφυγε για το Λονδίνο, στην Αγγλία για να σπουδάσει νομικά. Το 1893 πήρε το πτυχίο του και βρήκε δουλειά στο Νατάλ, στη Νότια Αφρική. Εκεί οργάνωσε το Ινδικό Κογκρέσο του Νατάλ για να βοηθήσει τους συμπατριώτες του που δεν είχαν δικαιώματα. Μια μέρα τον συνέλαβαν γιατί δεν παραχώρησε τη θέση του σε έναν λευκό στο τρένο. Ξεκίνησε ένα κίνημα παθητικής διαμαρτυρίας. Πίστευε πάντα ότι η Ινδία μπορούσε να κερδίσει την ανεξαρτησία της και το 1920 ξεκίνησε μια εκστρατεία μη συνεργασίας με τη Μεγάλη Βρετανία, ζητώντας από τους συμπατριώτες του να γνέψουν βαμβάκι ώστε να μην αγοράζουν αυτό των Βρετανών. Το 1930, στην πορεία του αλατιού, χιλιάδες άνθρωποι περπάτησαν 320 χιλιόμετρα για να διαμαρτυρηθούν για τον φόρο στο αλάτι. Ο Γκάντι κατέληξε στη φυλακή. Το 1947 η Ινδία απέκτησε την ανεξαρτησία της, αλλά την επόμενη χρονιά ο Γκάντι δολοφονήθηκε.

(EMSE, 2019, Μαχάτμα Γκάντι, με αλλαγές)

Φαντούμο Νταγίμπ

Η Φαντούμο πέρασε τα παιδικά της χρόνια προσπαθώντας να ξεφύγει από τον πόλεμο στη Σομαλία. Δεν έμαθε να διαβάζει και να γράφει μέχρι τα 14 χρόνια της. Δεν είχε κλείσει τα 18 όταν οι γονείς της της ζήτησαν να πάρει μαζί της τα μικρότερα αδέρφια της για να τα οδηγήσει σε κάποιο ασφαλές μέρος κάπου στην Ευρώπη.

Έφτασε στη Φινλανδία όπου ζήτησε άσυλο. Εκεί βρήκε όχι μόνο ένα καταφύγιο, ένα κρεβάτι, φαγητό κάθε μέρα, παιχνίδι και σχολείο, αλλά τη δυνατότητα να ονειρευτεί και την ευκαιρία να σπουδάσει. Αλλά η Φαντούμο δεν ξέχασε τη Σομαλία. Ήθελε να βοηθήσει το λαό της να κερδίσει ελευθερία και ειρήνη. Κι έτσι, το 2016, ήταν η μόνη γυναίκα υποψήφια για την προεδρία της πατρίδας της, γνωρίζοντας πως δεν είχε σχεδόν καμία πιθανότητα να κερδίσει.

Πιστεύει, όμως, πως η καμπάνια της -που της στοίχισε πολλές απειλές κατά της ζωής της- είχε μεγάλη σημασία και έκανε γνωστή την κατάσταση των γυναικών στη Σομαλία.

(Ιστορίες της καληνύχτας για επαναστάτριες – εκδόσεις Ψυχογιός, 2017, με αλλαγές)

Sonita Alizadeh

Η Σονίτα (Sonita Alizadeh) γεννήθηκε στο Αφγανιστάν το 1996. Στα δέκα της χρόνια έγινε η πρώτη απόπειρα να την παντρέψουν με έναν μεγαλύτερο άντρα. Τελικά, κατάφερε να διαφύγει στο Ιράν. Η ίδια μεγάλωσε σε προσφυγικό καταυλισμό στην Τεχεράνη. Για να υποστηρίξει οικονομικά την οικογένειά της καθάριζε γραφεία και τουαλέτες. Χωρίς χαρτιά δεν μπορούσε να πάει στο σχολείο αλλά μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση για πρόσφυγες της παρείχε τη βασική εκπαίδευση. Στο Ιράν άρχισε να πειραματίζεται με τη μουσική και, όταν η οικογένειά της την ειδοποίησε πως ετοίμαζε για δεύτερη φορά το γάμο της για 9.000 δολάρια, έγραψε το τραγούδι «Νύφες προς πώληση», το οποίο άλλαξε τη ζωή της. Το βίντεό της έγινε viral και κέρδισε μια μαθητική βίζα για τις ΗΠΑ.

Εάν βλέπετε κάτι στον κόσμο που σας ενοχλεί και ενεργείτε να το αλλάξετε, είστε ακτιβιστής. Δεν έχει σημασία πόσο μικρή είναι η δράση. Όλα μετράνε. Ήμουν απλώς ένα προσφυγόπουλο από το Αφγανιστάν χωρίς καθόλου χαρτιά, που δούλευα ως εργάτρια στην Τεχεράνη. Ξεκίνησα με το να ραπάρω με τους φίλους μου και τώρα είμαι κάπου που πριν απλώς ονειρευόμουν.

(στοιχεία από: https://www.koutipandoras.gr/article/i-afgani-raper-sonita-alizanteh-moirazetai-ti-sygklonistiki-tis-istoria/)

1. Η μέρα της δολοφονίας τους ορίστηκε ως παγκόσμια μέρα ενάντια στη βία κατά των γυναικών.
2. Δεν ήξερε να διαβάζει και να γράφει μέχρι να γίνει 14 χρονών.
3. Έζησε τον Πρώτο και τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο
4. Σπούδασε στην Αγγλία και έζησε επίσης στην Νότιο Αφρική και στην Ινδία.
5. Αγωνίστηκαν ενάντια στη δικτατορία της Δομινικανής Δημοκρατίας.
6. Τραυματίστηκε στον πόλεμο.
7. Προσπάθησαν δυο φορές να την παντρέψουν.
8. Συμμετείχε στις εκλογές για την προεδρία της πατρίδας της.
9. Τον συνέλαβαν γιατί δεν παραχώρησε τη θέση του σε έναν λευκό στο τρένο.
10. Πήρε το βραβείο Νόμπελ.
11. Έζησε ως πρόσφυγας στο Ιράν.
12. Ως δημοσιογράφος κάλυψε τον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1920-22 και τον ισπανικό εμφύλιο πόλεμο.
13. Δολοφονήθηκαν από τη δικτατορία.
14. Το τραγούδι της την έκανε γνωστή στον κόσμο και της έδωσε την ευκαιρία να μεταναστεύσει στις ΗΠΑ.
15. Πίστευε στη μη βίαιη αντίσταση.
16. Δολοφονήθηκε έναν χρόνο μετά την ανεξαρτησία της Ινδίας.
17. Έφυγε από τη χώρα της για την Ευρώπη μαζί με τα μικρότερα αδέρφια της.

Έρνεστ Χέμινγουεϊ	Las mariposas	Μαχάτμα Γκάντι

Φαντούμο Νταγίμπ	Sonita Alizadeh

◆ Σημαντικοί για εμένα

Μιλήστε στην τάξη για έναν σημαντικό για εσάς άνθρωπο. Μπορεί να είναι ένας καλλιτέχνης, ένας επιστήμονας, ένας πολιτικός, ένας απλός άνθρωπος. Περιγράψτε την ιστορία του/της. Βρείτε περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο. Μαζί με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σας φτιάξτε ένα μεγάλο poster για αυτούς τους ανθρώπους και τη ζωή τους και κολλήστε το στον τοίχο της τάξης σας. Γράψε μια δυο φράσεις που χαρακτηρίζουν τον καθένα / την καθεμιά.

◆ Πριν και συνέχεια....

Διάβαζα κάθε μέρα το απόγευμα, αλλά χτες δεν διάβασα καθόλου.

Στο σχολείο έγραφα πάντα καλά στις εξετάσεις, αλλά αυτήν την φορά έγραψα χάλια.

Μου μιλούσε πάντα ευγενικά, αλλά χτες μου μίλησε πολύ άσχημα.

Συνήθως δεν έβλεπα τηλεόραση τα σαββατοκύριακα, αλλά αυτήν την Κυριακή είδα μια πολύ ωραία ταινία.

Πήγαινα με τα πόδια στο σχολείο, αλλά σήμερα το πρωί πήγα με το ποδήλατο.

ΤΩΡΑ	ΠΡΙΝ	ΠΡΙΝ (συνέχεια ή πολλές φορές)
πληρώνω διαβάζω νιώθω	πλήρωσα διάβασα ένιωσα	πλήρωνα διάβαζα ένιωθα
κοιτάζω ανοίγω τρέχω φτιάχνω μπλέκω διδάσκω	κοίταξα άνοιξα έτρεξα έφτιαξα έμπλεξα δίδαξα	κοίταζα άνοιγα έτρεχα έφτιαχνα έμπλεκα δίδασκα
χορεύω λείπω γράφω ανάβω βλάπτω	χόρεψα έλειψα έγραψα άναψα έβλαψα	χόρευα έλειπα έγραφα άναβα έβλαπτα
μιλάω τηλεφωνώ γελάω πεινάω	μίλησα τηλεφώνησα γέλασα πείνασα	μιλούσα / μίλαγα τηλεφωνούσα γελούσα / γέλαγα πεινούσα / πείναγα

φοράω	φόρεσα	φορούσα / φόραγα
μπορώ	μπόρεσα	μπορούσα
τραβάω	τράβηξα	τραβούσα
φυσάω	φύσηξα	φυσούσα
πετάω	πέταξα	πετούσα
κοιτάω	κοίταξα	κοιτούσα
μπαίνω	μπήκα	έμπαινα
βγαίνω	βγήκα	έβγαινα
ανεβαίνω	ανέβηκα	ανέβαινα
κατεβαίνω	κατέβηκα	κατέβαινα
βάζω	έβαλα	έβαζα
βγάζω	έβγαλα	έβγαζα
βλέπω	είδα	έβλεπα
βρίσκω	βρήκα	έβρισκα
δίνω	έδωσα	έδινα
έχω	είχα	είχα
θέλω	θέλησα / ήθελα	ήθελα
κάνω	έκανα	έκανα
καταλαβαίνω	κατάλαβα	καταλάβαινα
μαθαίνω	έμαθα	μάθαινα
λέω	είπα	έλεγα
μένω	έμεινα	έμενα
περιμένω	περίμενα	περίμενα
πηγαίνω	πήγα	πήγαινα
πίνω	ήπια	έπινα
πλένω	έπλυνα	έπλενα
τρώω	έφαγα	έτρωγα
φεύγω	έφυγα	έφευγα
έρχομαι	ήρθα	ερχόμουν(α)
γεννιέμαι	γεννήθηκα	γεννιόμουν(α)
κοιμάμαι	κοιμήθηκα	κοιμόμουν(α)

Βάζω τα ρήματα στο σωστό τύπο.

1. Όταν _____ (πηγαίνω) σχολείο, κάθε πρωί _____ (φεύγω) στις εφτά και μισή το πρωί από το σπίτι και _____ (γυρίζω) στις πέντε το απόγευμα.

2. Χτες δεν _____ (ξυπνάω) στην ώρα μου, κι έτσι _____ (αργώ) στο σχολείο.

3. Την ώρα που _____ (διαβάζω), με _____ (παίρνω) τηλέφωνο η Ταμκίν.

4. Καθώς ο Αλί _____ (περπατώ) στον δρόμο, _____ (συναντάω) την Ολένα.

5. _____ (μένω) για τρία χρόνια στη Λέσβο και μετά _____ (έρχομαι) στην Αθήνα.

6. Κάθε φορά που τον _____ (βλέπω), μου _____ (λέω) την ίδια ιστορία.

7. Τα _____ (μαθαίνω) τα νέα. Μας τα _____ (λέω) χτες ο Μορτέζα.

8. Μόλις _____ (μπαίνω) στην τάξη, _____ (καταλαβαίνω) ότι το τεστ είχε αρχίσει.

9. Τα Σαββατοκύριακα πάντα _____ (παίζω) με τις φίλες μου, εκτός από το προηγούμενο που _____ (είμαι) άρρωστη.

10. _____ (ξεχνάω) το βιβλίο μου στο σχολείο κι έτσι δεν _____ (μπορώ) να κάνω τις ασκήσεις στο σπίτι.

◆ Διορθώνω τα λάθη

άργησες

1. - Καλά, γιατί ~~αργούσες~~ χτες στο ραντεβού; Δεν μπόρεσες, τουλάχιστον, να πάρεις ένα τηλέφωνο;
   - Μα σε πήρα συνέχεια από τις έξι ως τις εξίμισι.
2. Κάθε φορά που πήγα μόνη μου σχολείο, άργησα.
3. Σου αρέσει το καινούριο μου παντελόνι; Το αγόραζα χτες.
4. Διάβασα από το πρωί ως το βράδυ, αλλά τελικά έγραφα χάλια στο τεστ.
5. Πριν από δυο χρόνια που ήρθα στο σχολείο, δεν μίλησα καθόλου ελληνικά. Προσπάθησα συνέχεια να καταλάβω τι μου λένε, αλλά ήταν πολύ δύσκολο.
6. Ποιος σου το έλεγε αυτό; Είναι ψέματα...

Γιάννης Αντετοκούμπο: Από αόρατος, στα αστέρια.

◆ Συμπληρώνω τα κενά με λέξεις ή φράσεις από το πίνακα.

τους πρόσφερε, βοήθησε τους γονείς του, μετακόμισαν, προσφέρει στους ανθρώπους, ζούσαν, ήθελε να παίξει, το έβλεπες, έμενε μια δυο μέρες, «παρακολουθούσε», δεν άγγιζε, δεν είχαν λεφτά, τι του δίνεις, καθάριζε, τα λέγανε, θα γύριζα πίσω, παραμένει, πρωτοέπιασα μπάλα, το πίστευε, έπεισε, το μεγάλο προσόν, να παραμένεις,

Όταν _____στα χέρια μου, ήξερα ότι αυτός είναι ο κόσμος μου.

Ήταν ένα παιδί αποφασισμένο και _____ στα μάτια του. Ο πιτσιρικάς αυτός _____, δούλευε. Η μητέρα του δούλευε μπέιμπι σίτερ και _____ σπίτια, ο πατέρας του ήταν εργάτης, δούλευε ως ηλεκτρολόγος και που και που ως παρκαδόρος. Τα παιδιά _____ πουλώντας πράγματα σε πανηγύρια. Τότε τα κυνηγούσαν, _____ μαυράκια... Σήμερα είναι περήφανοι όλοι για τους Έλληνες στο NBA, αλλά τότε _____ να πάρουν εισιτήριο για το λεωφορείο, να πάνε στην προπόνηση. Από το τελευταίο τους σπίτι _____ γιατί δεν είχαν 50 ευρώ παραπάνω που τους ζήτησε ο ιδιοκτήτης. Ο Τσάρλς, ο πατέρας τους, συχνά _____νηστικός για να έχει να φάει η οικογένεια.

Εκείνος που τον ανακάλυψε, την πρώτη φορά είχε δει τον θανάση Αντετοκούνμπο και τον _____ για να δει την εξέλιξή του όταν ξαφνικά είδε τον Γιάννη να παίζει κυνηγητό με τα αδέλφια του, τον Κώστα και τον Αλέξη. Αμέσως κατάλαβε, παρότι ο πιτσιρικάς από τα Σεπόλια _____ ποδόσφαιρο όπως ο πατέρας του, ότι μπροστά του είχε μια φλέβα χρυσού. Τον _____ να δοκιμάσει στο μπάσκετ και τον πήγε στον Φιλαθλητικό. Η ομάδα _____ να βρουν δουλειά για να πάρει τα παιδιά ως αθλητές του. «Έχεις μπροστά σου τον Μότσαρτ και δεν έχει φαγητό._____ ; Η απάντηση δεν είναι το βιολί, αλλά το φαγητό», είχε πει τότε ο προπονητής του.

Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο από το μικρό γηπεδάκι του Ζωγράφου και τον ταπεινό Φιλαθλητικό επελέγη στο υψηλότερο νούμερο (Νο 15) όπου έχει βρεθεί ποτέ Έλληνας παίκτης στο ντραφτ του NBA από τους Μιλγουόκι Μπακς!

Αλλά _____ του Γιάννη Αντετοκούνμπο δεν είναι ότι είναι ένας σούπερ παίκτης. Το γνωρίζουν όλοι. Είναι ότι _____ ένας ακόμα πιο μεγάλος άνθρωπος, που δεν έχει κοντή μνήμη, το αντίθετο. Κάθε φορά που γυρίζει στην Ελλάδα, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, _____ που έχουν ανάγκη, στην παλιά του γειτονιά. «Για να γίνεις αυτό που μπορείς να γίνεις, να γίνεις ο καλύτερος, πρέπει _____ ταπεινός. Αυτό δουλεύει στη δική μου ζωή. Θα έδινα τα πάντα για την οικογένειά μου, _____ στα Σεπόλια, να πουλάω cd στον δρόμο».

Η μητέρα του, η Βερόνικα, χαμογελάει: «Ο πατέρας τους _____ το φαγητό, παρά μόνο όταν έβλεπε τα παιδιά του χορτάτα. _____ το πιο πολύτιμο μάθημα – τους δίδαξε να αγαπάνε».

(στοιχεία από https://athletestories.gr/giannis/)

◆ Ακούω την ιστορία του Φαρχάντ, και συμπληρώνω Σωστό, Λάθος ή Δεν Αναφέρεται

	Σ	Λ	Δ Α
1. Ο Φαρχάντ ζούσε στο Αφγανιστάν με την οικογένειά του.			
2. Το σπίτι του έπεσε από έναν σεισμό.			
3. Βρήκαν τον πατέρα του νεκρό στο σπίτι.			
4. Ο Φαρχάντ έμεινε τέσσερις μήνες στο σπίτι ενός φίλου του πατέρα του.			
5. Ταξίδεψε με καράβι μέχρι την Τουρκία.			
6. Ο Φαρχάντ ταξίδεψε από την Τουρκία στην Ελλάδα με πλοίο.			
7. Όταν έφτασε στην Ελλάδα ο Φαρχάντ δεν ήξερε πού είναι.			
8. Ο Φαρχάντ προσπάθησε να γυρίσει στο Πακιστάν.			
9. Η αδερφή του Φαρχάντ θα έρθει κι αυτή στην Ελλάδα.			
10. Στο σχολείο ο Φαρχάντ δεν έχει καθόλου φίλους.			
11. Ο Φαρχάντ μένει μόνος του στην Αθήνα.			

◆ Παίζω έναν ρόλο

01 **Ρόλος Α:** Μιλάω με έναν φίλο / μια φίλη μου για έναν άνθρωπο που είναι πρότυπο για εμένα. Του / της εξηγώ γιατί τον/την θεωρώ σημαντικό/ή.

02 **Ρόλος Β**: Ένας φίλος / μια φίλη μου μού μιλάει για κάποιον / κάποια που θαυμάζει. Προσπαθώ να καταλάβω γιατί αυτός ο άνθρωπος είναι τόσος σημαντικός για τον φίλο / την φίλη μου.

◆ Στην εφημερίδα του σχολείου

Στην εφημερίδα του σχολείου γράφω για ένα πρόσωπο που θαυμάζω: την ιστορία της ζωής του, τι κατάφερε, γιατί είναι τόσο σημαντικός / ή για εμένα, τι θα ήθελα να συζητήσω μαζί του/της, τι θα ήθελα να μάθω από αυτόν/αυτήν.

◆ Γράφω τις λέξεις ή φράσεις που θέλω να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 05

- Υπάρχουν στην πόλη σας πάρκα, άλση ή δάση; Πού βρίσκονται; Πηγαίνετε εκεί με τους φίλους/τις φίλες σας ή την οικογένειά σας; Τι κάνετε συνήθως; Πώς νιώθετε; Μιλήστε με τον διπλανό / τη διπλανή σας.
- Στη χώρα σας υπάρχουν μεγάλα πάρκα ή άλση; Αν ναι, περιγράψτε ένα από αυτά.

- Γράφω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου τις πρώτες λέξεις που μου φέρνει στο μυαλό η λέξη «πάρκο/ άλσος».

◆ **Διαβάζω ένα κείμενο στην ιστοσελίδα της WWF για το αστικό πράσινο. Κάποιες λέξεις λείπουν. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα με τον σωστό αριθμό, όπως στο παράδειγμα. Οι σωστές απαντήσεις είναι 6 (έξι). Υπάρχουν 4 (τέσσερις) λέξεις που δεν ταιριάζουν.**

Ελευθερία ή γαλήνη; Υγεία, χαρά, γέλιο, ηρεμία, εκτόνωση, άσκηση, παρέα, ... 0 ..... ενέργεια; Τι έρχεται πρώτο στο μυαλό σου όταν σκεφτείς μια ..... 1 .....στο πάρκο; Οι αστικοί χώροι πρασίνου, τα μικρά και μεγάλα μας πάρκα, έχουν μεγάλη οικολογική και αισθητική αξία. Πάνω από όλα όμως είναι ασπίδα για την υγεία μας και η πανδημία του COVID-19 ανέδειξε την τεράστια σημασία τους.

Ανάσα οξυγόνου και δροσιάς, οι πράσινοι χώροι βελτιώνουν την ποιότητα του αέρα, συμβάλλουν στη ..... 2 ..... της θερμοκρασίας, απορροφούν τους θορύβους της πόλης και αποτελούν τις τελευταίες εστίες βιοποικιλότητας στα αστικά κέντρα. Όσο για τη θετική ..... 3 ..... στην υγεία; Πολυάριθμες μελέτες δείχνουν ότι η ύπαρξη χώρων πρασίνου στις πόλεις, ωφελεί τη σωματική και την ..... 4 ..... υγεία, αφού αποτελούν καταφύγια αναψυχής, χαλάρωσης και άθλησης.

Δυστυχώς όμως, σε όλες σχεδόν τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας, έχουμε πολύ ..... 5 ..... χώρους πρασίνου από όσους χρειαζόμαστε. Επιπλέον, ακόμα και αυτό το λίγο που διαθέτουμε, πολλές φορές περνάει απαρατήρητο στους πολίτες, ενώ άλλες φορές υποβαθμίζεται από την ..... 6 .....των αρμόδιων αρχών αλλά και των επισκεπτών.

Πηγή: https://www.wwf.gr/ti_kanoume/anthropos/astiko_prasino/

Λέξη	**Αριθμός**	**Λέξη**	**Αριθμός**
θετική	0 [παράδειγμα]	ενδιαφέρον	
περισσότερους		λιγότερους	
βόλτα		μείωση	
ψυχική		επίδραση	
αδιαφορία		περίπατος	

◆ **Ενώνω τις παρακάτω λέξεις του κειμένου με τα αντίθετα τους. Μετά διαλέγω 5 λέξεις και φτιάχνω 5 προτάσεις.**

1. θετική		α. ενδιαφέρον
2. μείωση		β. αναβαθμίζεται
3. ωφελώ		γ. αρνητική
4. υποβαθμίζεται		δ. βλάπτω
5. αδιαφορία		ε. αύξηση

◆ **Ενώνω τις λέξεις με ίδια ή παρόμοια σημασία. Μετά διαλέγω 5 λέξεις και φτιάχνω 5 προτάσεις.**

1. γαλήνη		α. βοηθώ
2. βελτιώνω		β. επιρροή
3. συμβάλλω		γ. ηρεμία
4. επίδραση		δ. ζώα, φυτά, μικροοργανισμοί
5. βιοποικιλότητα		ε. καλυτερεύω

◆ **Παιχνίδι ρόλων**

01 **Ρόλος Α:** Προτείνω σε έναν φίλο/ μια φίλη να κάνουμε πικ νικ σε ένα μεγάλο πάρκο αντί να πάμε για φαγητό σε ένα εστιατόριο. Συζητάμε για την αξιοποίηση των πάρκων και για το πώς επιδρά θετικά στη διάθεσή μας μια βόλτα σε αυτά. Στο τέλος κανονίζουμε το πικ νικ.

02 **Ρόλος Β:** Μια φίλη/ ένας φίλος μου προτείνει να κάνουμε πικ νικ σε ένα μεγάλο πάρκο αντί να πάμε για φαγητό σε ένα εστιατόριο. Συζητάμε για την αξιοποίηση των πάρκων και για το πώς επιδρά θετικά στη διάθεσή μας μια βόλτα σε αυτά. Στο τέλος κανονίζουμε το πικ νικ.

◆ **Βάζω τίτλους στις παρακάτω εικόνες.**

καυσαέριο αυτοκινήτων, ατμοσφαιρική ρύπανση, ρύπανση νερού, κλιματική αλλαγή, καταστροφή δασών/ πυρκαγιά, πλημμύρα, σκουπίδια/ απορρίμματα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

◆ **Εσείς, τι περιβαλλοντικά προβλήματα παρατηρείτε στην πόλη που μένετε;**

Τα σημειώνω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου στον διπλανό πίνακα.

◆ **Τώρα διαβάζω το παρακάτω κείμενο για την ατμοσφαιρική ρύπανση και αντιστοιχίζω τις παρακάτω προτάσεις, όπως στο παράδειγμα. Υπάρχουν 3 (τρεις) απαντήσεις που δεν ταιριάζουν.**

Η ατμοσφαιρική ρύπανση προκαλεί προβλήματα στο περιβάλλον. Όταν ο αέρας ενός τόπου δεν είναι καθαρός, δημιουργούνται προβλήματα στους ανθρώπους, στα ζώα, στα φυτά αλλά και στα κτίρια. Για παράδειγμα, οι άνθρωποι δεν μπορούν να αναπνεύσουν καλά, αισθάνονται ζάλη κι έχουν πονοκεφάλους. Επίσης, μνημεία του πολιτισμού, όπως η Ακρόπολη, χρόνο με τον χρόνο καταστρέφονται. Αυτό συμβαίνει, γιατί το νερό της βροχής, καθώς πέφτει, μεταφέρει μαζί του από την ατμόσφαιρα ουσίες, με αποτέλεσμα να γίνεται βλαβερό για τα μάρμαρα.

Η ρύπανση του αέρα είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουν αρκετές περιοχές, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και ολόκληρου του πλανήτη. Τέτοιες περιοχές είναι συνήθως αυτές των μεγάλων πόλεων. Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων των ανθρώπων. Τη μεγαλύτερη ρύπανση προκαλούν οι μηχανές των τροχοφόρων που χρησιμοποιούμε για να μετακινηθούμε και η λειτουργία των εργοστασίων. Επειδή η ατμοσφαιρική ρύπανση αυξάνεται συνεχώς, αναζητούμε λύσεις για το πρόβλημα αυτό. Μία από αυτές είναι να χρησιμοποιούμε για τις μετακινήσεις μας μεταφορικά μέσα που είναι «φιλικά στο περιβάλλον», που ρυπαίνουν δηλαδή λιγότερο ή καθόλου την ατμόσφαιρα. Τέτοια μέσα είναι το ποδήλατο, αλλά και ορισμένα δημόσια μέσα συγκοινωνίας, όπως το τραμ και ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος.

Πηγή: Μελέτη περιβάλλοντος, Δ' Δημοτικού.

0. Η ατμοσφαιρική ρύπανση επηρεάζει		μειώνεται συνεχώς.
1. Η ατμοσφαιρική ρύπανση επιδρά αρνητικά		φιλική προς το περιβάλλον.
2. Το νερό της βροχής μπορεί να καταστρέψει		κυρίως οι μεγάλες πόλεις.
3. Το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αντιμετωπίζουν		στην υγεία μας και στο φυσικό περιβάλλον.
4. Η ατμοσφαιρική ρύπανση οφείλεται κυρίως	0 [παράδειγμα]	το αναπνευστικό μας σύστημα.
5. Η μετακίνηση με μέσα είναι		κυρίως η Ελλάδα.
6. Η ανθρώπινη δραστηριότητα προκαλεί		μνημεία του πολιτισμού.
7. Η ατμοσφαιρική ρύπανση		ρυπαίνει περισσότερο.
		την ατμοσφαιρική ρύπανση.
		στα αυτοκίνητα και στα εργοστάσια.
		αυξάνεται.

◆ **Κοίτα!**

η ατμόσφαιρα / η ατμοσφαιρική ρύπανση

ρυπαίνω / η ρύπανση

το περιβάλλον / περιβαντολλογικός-ή-ό

ο πλανήτης / πλανητικός-ή-ό

καταστρέφω / η καταστροφή

βλάπτω / βλαβερός-ή-ό

«Φιλικό στο περιβάλλον»

◆ **Ακούω και συμπληρώνω τα κενά:**

Η Ελλάδα έχει πολλές παραλίες και ακρογιάλια, που αποτελούν ..... Πολλά από αυτά κινδυνεύουν από τη....., την υπερβολική αλιεία αλλά και από άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες, που γίνονται χωρίς ..... στο περιβάλλον.

Οι άνθρωποι, στην προσπάθειά μας να ..... το περιβάλλον της θάλασσας και των ακτών, είναι ανάγκη να ακολουθούμε κάποιους κανόνες. Ψαρεύουμε με κατάλληλους τρόπους και τόσο ώστε να μη διαταράσσεται η ισορροπία του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Με ειδικά φίλτρα .....τα νερά των αποχετεύσεων (βιολογικός καθαρισμός). Χρησιμοποιούμε στις καλλιέργειες ουσίες που ..... λιγότερο τα ποτάμια και τη ..... Χρησιμοποιούμε κατάλληλα χρώματα για το βάψιμο των πλοίων και δε ρίχνουμε ..... στη θάλασσα. Είναι και στο δικό μας χέρι να διατηρήσουμε τις θάλασσες και τις ακτές όμορφες και.....!

Πηγή: Μελέτη περιβάλλοντος, Δ΄ Δημοτικού

◆ **Τι τρόπους προτείνετε για την προστασία του περιβάλλοντος;**

Γράφουμε τις σκέψεις μας μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μας.

◆ **Διαβάζω ή ακούω το διάλογο και απαντάω στην παρακάτω ερώτηση.**

Φατίμα: Λοιπόν, ξεκινάμε να γράφουμε την αυριανή εργασία για το μάθημα των ελληνικών; Δε θα προλάβουμε. Το θέμα είναι «οικολογικές συνήθειες για την προστασία του περιβάλλοντος».

Τζοάνα: Ωραία, φέρε το τετράδιό σου και ξεκινάμε.

Φατίμα: Είμαι έτοιμη. Για πες καμιά ιδέα πώς να ξεκινήσουμε.

Τζοάνα: Γράψε: Από δω και πέρα θα χρησιμοποιούμε περισσότερο τα μέσα μεταφοράς ή το ποδήλατο για τις μετακινήσεις μας και λιγότερο το αυτοκίνητο. Θα πηγαίνουμε με τα πόδια σε κοντινές αποστάσεις και όχι με το αυτοκίνητο. Θα χρησιμοποιούμε ανακυκλώσιμα υλικά όπως χαρτί αντί για πλαστικό.

Φατίμα: Σωστά. Για τα ψώνια στο σούπερ μάρκετ, θα χρησιμοποιούμε πάνινες τσάντες και όχι πλαστικές.

Τζοάνα: Ωραία. Το προσθέτω κι αυτό. Επίσης, θα ανακυκλώνουμε πάντα. Δε θα καταναλώνουμε ηλεκτρικό ρεύμα χωρίς να σκεφτόμαστε και θα σπαταλάμε λιγότερο νερό στο μπάνιο, στην κουζίνα και στο πότισμα. Για πες τίποτα άλλο!

Φατίμα: Περίμενε να γράψω αυτά πρώτα. Μμμμ..... Θα προστατεύουμε και θα σεβόμαστε τα λίγα πάρκα και άλση που έχουμε. Για παράδειγμα, δε θα αφήνουμε ποτέ τα σκουπίδια μας στο πάρκο. Επιπλέον, θα προσπαθούμε να χρησιμοποιούμε λιγότερο το κλιματιστικό. Αυτά! Νομίζω ότι είμαστε έτοιμες.

Τζοάνα: Ναι, μια χαρά. Θες να δούμε καμιά ταινία τώρα;

Φατίμα: Φυσικά.

◆ **Τι οικολογικές συνήθειες προτείνουν η Τζοάνα και η Φατίμα για την προστασία του περιβάλλοντος; Συμπληρώστε τον διπλανό πίνακα.**

◆ Παιχνίδια ρόλων

01

Ρόλος Α: Έναs φίλος/μια φίλη μου χρησιμοποιεί συνεχώς το αυτόκίνητό του/της για κοντινές αποστάσεις στο κέντρο της Αθήνας. Του/της λέω ότι θα ήταν καλύτερα να πηγαίνει με τα πόδια ή να χρησιμοποιεί τα μέσα ή ποδήλατο. Του/της εξηγώ τους λόγους.

Ρόλος Β: Χρησιμοποιώ συνέχεια το αυτοκίνητό μου ακόμα και για κοντινές αποστάσεις στο κέντρο της Αθήνας. Έναs φίλος/μια φίλη μου μού λέει ότι θα ήταν καλύτερο να χρησιμοποιώ τα μέσα ή το ποδήλατο ή να πηγαίνω με τα πόδια. Τον/την ακούω και του/της λέω γιατί προτιμώ το αυτοκίνητο.

02

Ρόλος Α: Μια φίλη/έναs φίλος μου αφήνει συνέχεια αναμμένο το κλιματιστικό κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Προσπαθώ να την/τον πείσω να αλλάξει αυτή τη συνήθεια. Της/του εξηγώ τους λόγους.

Ρόλος Β: Ανάβω συνέχεια το κλιματιστικό κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Μια φίλη/έναs φίλος μου προσπαθεί να με πείσει να αλλάξω αυτή τη συνήθεια. Της/ του εξηγώ τους λόγους που δεν μπορώ να σταματήσω να χρησιμοποιώ κλιματιστικό.

◆ **Κοίτα!**

Αύριο, μεθαύριο, μετά, την άλλη εβδομάδα, τον άλλο μήνα, του χρόνου, σήμερα κ.τλ. ***(χωρίς διάρκεια)***	Από αύριο, από σήμερα, από την άλλη εβδομάδα, από 'δώ και πέρα/από 'δώ και στο εξής, αύριο όλη μέρα, όλη την ώρα, συνέχεια, πάντα, συχνά, πολλές φορές, κάθε μέρα/ κάθε Δευτέρα, τα πρωινά / τα απογεύματα/ τα βράδια κ.τ.λ. ***(διάρκεια και επανάληψη)***
Θα πάρω το μετρό αύριο για να πάω στη δουλειά. **Θα βάλεις** φαγητό στη γάτα στις 8 το βράδυ; **Θα κλείσεις** το φως όταν βγεις απ' το δωμάτιο; Σήμερα **θα διαβάσω** για το τεστ. Αυτό το Σάββατο **θα πάω** για μπάσκετ.	Από αύριο **θα παίρνω** το μετρό για να πηγαίνω στη δουλειά. Από αύριο **θα βάζεις** φαγητό στη γάτα επειδή θα λείπω για μια εβδομάδα; **Θα κλείνεις** πάντα τα φώτα, όταν βγαίνεις από το δωμάτιο. Σήμερα **θα διαβάζω** όλη μέρα για το τεστ. Κάθε Σάββατο **θα πηγαίνω** για μπάσκετ.

◆ **Υπογραμμίζω το σωστό τύπο.**

1. Από 'δω και στο εξής **θα χρησιμοποιήσουμε/ θα χρησιμοποιούμε** περισσότερο τα μέσα μεταφοράς.
2. Από Δευτέρα **θα δουλέψω/ θα δουλεύω** τα απογεύματα.
3. **Θα πάμε/ θα πηγαίνουμε** βόλτα στο πάρκο το απόγευμα;
4. Από την άλλη εβδομάδα **θα σχολάσω/ θα σχολάω** στις 8 το βράδυ.
5. **Θα ποτίσεις/ θα ποτίζεις** τα λουλούδια όταν τελειώσεις το διάβασμα;
6. Παιδιά, **θα σβήσετε/ θα σβήνετε** πάντα τα φώτα όταν βγαίνετε από το δωμάτιο.
7. Έμαθα ότι φεύγεις από την Ελλάδα. Μην ανησυχείς, **θα σου στείλω/ θα σου στέλνω** συχνά.
8. Κάθε μέρα **θα περπατήσουμε/ θα περπατάμε** τουλάχιστον μία ώρα.
9. Αύριο **θα περάσω/ θα περνάω** από το σπίτι σου στις 8 να πάμε μαζί στο σχολείο.
10. **Θα προσπαθήσω/ Θα προσπαθώ** να έρθω στο μάθημα αύριο, αλλά δεν είμαι σίγουρη αν θα προλάβω.
11. Την άλλη εβδομάδα τα παιδιά **θα φυτέψουν/ θα φυτεύουν** λουλούδια στην αυλή του σχολείου.

◆ **Συμπληρώνω τις φράσεις.**

1. Από αύριο θα .....
2. Από την άλλη εβδομάδα θα .....
3. Πάντα θα .....
4. Κάθε μέρα θα .....

◆ **Διαβάζω τον παρακάτω σύντομο διάλογο και παρατηρώ τις μαυρισμένες λέξεις. Μετά κοιτάζω τον πίνακα.**

Σοφία: Τι όμορφος **παχύς** γατούλης είναι αυτός! Και τι ωραίο **σταχτί** χρώμα που έχει.

Μουράτ: Ναι, είναι πολύ **χαδιάρικο** γατάκι, αλλά και πολύ **γκρινιάρικο** με το φαγητό.

Σοφία: Πότε το πήρες;

Μουράτ: Πριν μερικούς μήνες. Το βρήκα σε ένα πάρκο κοντά στο σπίτι μου. Ήταν πολύ αδύναμο, το πήγα στον κτηνίατρο κι αποφάσισα να το κρατήσω.

Σοφία: Τι καλά! Κι εγώ έχω μια πολύ **χαδιάρα** και **παιχνιδιάρα** γάτα που την είχα πάρει από ένα καταφύγιο ζώων. Είναι κι αυτή βέβαια πολύ **πεισματάρα** και νιαουρίζει συνέχεια όταν θέλει χάδια και φαγητό.

Μουράτ: Έτσι κι ο δικός μου. Αλλά τι να κάνεις! Οι γάτες είναι ευτυχία!

◆ **Κοίτα!**

ύς-ιά-ύ	
ο παχ**ύς** του παχ**ιού** (παχ**ύ**) τον πα**χύ**	οι παχι**οί**/παχ**είς** των παχ**ιών** τους παχ**ιούς**/παχ**είς**
η παχι**ά** της παχ**ιάς** την παχι**ά**	οι παχ**ιές** των παχ**ιών** τις παχ**ιές**
το παχύ του παχιού (παχύ) το παχύ	τα παχι**ά** των παχ**ιών** τα παχι**ά**
βαθύς- βαθιά - βαθύ, φαρδύς- φαρδιά- φαρδύ, πλατύς-πλατιά-πλατύ, μακρύς-μακριά-μακρύ, βαρύς- βαριά- βαρύ, ελαφρύς- ελαφριά -ελαφρύ	

ης-α-ικο	
ο παιχνιδιάρης του παιχνιδιάρη τον παιχνιδιάρη	οι παιχνιδιάρηδες των παιχνιδιάρηδων τους παιχνιδιάρηδες
η παιχνιδιάρα της παιχνιδιάρας την παιχνιδιάρα	οι παιχνιδιάρες τις παιχνιδιάρες -
το παιχνιδιάρικο του παιχνιδιάρικου το παιχνιδιάρικο	τα παιχνιδιάρικα των παιχνιδιάρικων τα παιχνιδιάρικα
γκρινιάρης- γκρινιάρα- γκρινιάρικο, ζηλιάρης- ζηλιάρα- ζηλιάρικο, παραπονιάρης- παραπονιάρα - παραπονιάρικο, παιχνιδιάρης- παιχνιδιάρα- παιχνιδιάρικο, τσιγκούνης - τσιγκούνα- τσιγκούνικο, τεμπέλης- τεμπέλα - τεμπέλικο, πεισματάρης-πεισματάρα- πεισματάρικο, φοβιτσιάρης- φοβιτσιάρα- φοβιτσιάρικο, χαδιάρης- χαδιάρα- χαδιάρικο	

-ής-ιά-ί	
ο σταχτής του σταχτή/σταχτιού τον σταχτή	οι σταχτιοί των σταχτιών τους σταχτιούς
η σταχτιά της σταχτιάς τη σταχτιά	οι σταχτιές των σταχτιών τις σταχτιές
το σταχτί του σταχτιού το σταχτί	τα σταχτιά των σταχτιών τα σταχτιά
πορτοκαλής-πορτοκαλιά-πορτοκαλί, θαλασσής-θαλασσιά-θαλασσί, καφετής-καφετιά-καφετί, βυσσινής-βυσσινιά-βυσσινί, σοκολατής-σοκολατιά-σοκολατί	

➤ σταχτής - σταχτιά - σταχτί = σταχτί

◆ **Συμπληρώνω με τον σωστό τύπο.**

1. Πόσο ..... είναι η τσάντα σου! Τι κουβαλάς; (βαρύς)
2. -Έχω πολύ άγχος για τις εξετάσεις.

   - Πάρε ..... ανάσες. (βαθύς)
3. Τι ..... παιδί που είναι αυτό! (γκρινιάρης)
4. Τα πεζοδρόμια είναι ..... και μπορείς να περπατήσεις άνετα. (πλατύς)
5. Σου αρέσει αυτή η .....μπλούζα; (πορτοκαλής)
6. Να είστε προσεκτικοί, γιατί αυτή η θάλασσα είναι πολύ ..... (βαθύς)
7. Οι νέοι μου γείτονες είναι πολύ ..... και τους αποφεύγω. (κουτσομπόλης)
8. Διασχίζεις αυτό τον ..... δρόμο και στο πρώτο στενό κάνεις δεξιά. (πλατύς)
9. Ζωή, μην είσαι ..... Ξεκίνα να γράφεις την εργασία σου! (τεμπέλης)
10. Τι όμορφος που είναι αυτός ο σκύλος με τις ..... βούλες! (καφετής)

◆ **Γράφω!**

Γράφω μια εργασία για το σχολείο μου με θέμα τα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η πόλη μου και προτείνω τρόπους αντιμετώπισης τόσο από εμένα τον ίδιο/την ίδια όσο και από το κράτος.

Δεν ξεχνάω να βάλω έναν τίτλο!

Λέξεις-κλειδιά: ατμοσφαιρική ρύπανση, κλιματική αλλαγή, σκουπίδια, καυσαέριο, αυτοκίνητα, μέσα μεταφοράς, πάρκα, προστατεύω, σέβομαι, καταναλώνω, ανακυκλώνω, εξοικονομώ ρεύμα και νερό.

◆ **Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις ή φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα.**

ΥΓΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 06

◆ Ποιες είναι οι πρώτες λέξεις που σου έρχονται στο μυαλό όταν ακούς τη λέξη “υγεία”; Γράφω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου.

◆ Τι κάνεις όταν είσαι άρρωστος/ άρρωστη; Γράφω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου.

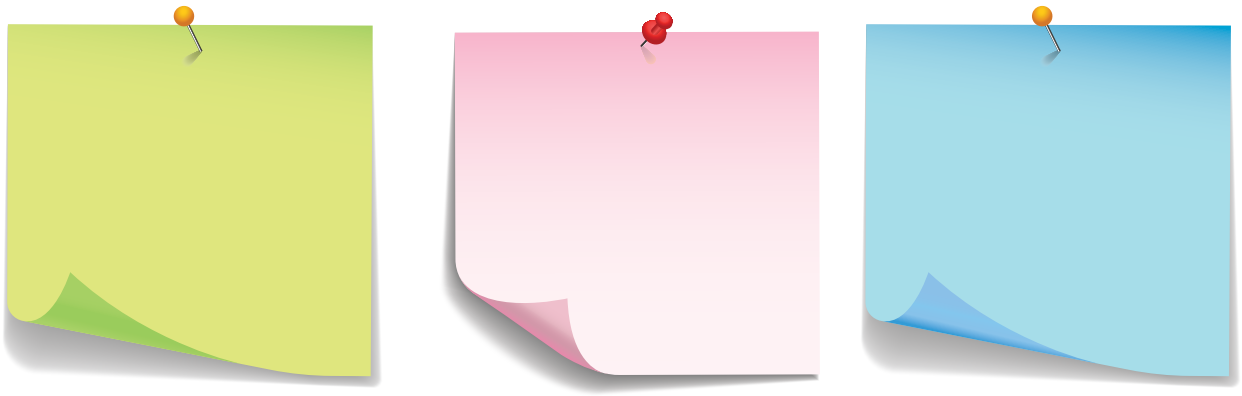

◆ **Διαβάζω τους παρακάτω διαλόγους και συμπληρώνω με σωστό ή λάθος, όπως στο παράδειγμα.**

ΔΙΑΛΟΓΟΣ 1

Ερίκ: Καλημέρα σας.

Γιατρός: Καλημέρα, πέρασε. Είσαι ο Ερίκ, σωστά;

Ερίκ: Μάλιστα.

Γιατρός: Η μαμά σου μπορεί να περιμένει έξω ή να περάσει κι αυτή.

Ερίκ: Θα περάσω μόνος μου.

Γιατρός: Ωραία. Κάθισε! Τι έχεις;

Ερίκ: Από προχθές δε νιώθω πολύ καλά. Πονάει πολύ ο λαιμός μου κι έχω πυρετό.

Γιατρός: Από πότε έχεις πυρετό;

Ερίκ: Από χθες το βράδυ.

Γιατρός: Μάλιστα. Μπορείς να καταπιείς;

Ερίκ: Με δυσκολία.

Γιατρός: Έχεις βήχα;

Ερίκ: Όχι. Ο λαιμός μου μόνο είναι πολύ ξηρός.

Γιατρός: Κάθισε εδώ να σε εξετάσω. Άνοιξε το στόμα σου.

Γιατρός: Μάλιστα. Είναι πρησμένες οι αμυγδαλές σου. Θα σου γράψω μια αντιβίωση. Πρέπει να την παίρνεις μια φορά τη μέρα για δέκα μέρες μετά το φαγητό και θα γίνεις σύντομα καλά. Ξέρεις το ΑΜΚΑ σου;

Ερίκ: Δεν έχω ΑΜΚΑ, αλλά ΠΑΑΥΠΑ.

Γιατρός: Μια χαρά. Πες μου αυτόν.

Ερίκ: 21120600011.

Γιατρός: Ορίστε η συνταγή. Πήγαινε τώρα στο φαρμακείο και ξεκίνα την αντιβίωση από σήμερα κιόλας. Επίσης, να μην πας στο σχολείο για τις επόμενες τρεις μέρες ,αλλά να καθίσεις σπίτι να ξεκουραστείς. Θα σου γράψω ένα χαρτί για το σχολείο για να δικαιολογήσεις τις απουσίες σου.

Ερίκ: Σας ευχαριστώ πολύ.

Γιατρός: Περαστικά!

ΔΙΑΛΟΓΟΣ 2

Σβετλάνα: Πονάει πάρα πολύ το δεξί μου μάτι. Είναι πρησμένο και δακρύζει συνέχεια.

Γιατρός: Κάθισε εδώ σε παρακαλώ κι ακούμπησε το πηγούνι σου. Τώρα, κοίτα ευθεία στο φως χωρίς να κλείσεις το μάτι σου, μετά πάνω, κάτω, δεξιά και αριστερά.

Σβετλάνα: Είναι σοβαρό; Πονάω πολύ.

Γιατρός: Μην ανησυχείς. Μια μόλυνση είναι. Θα σου γράψω μια συνταγή και θα έρθεις σε 5 μέρες να σε ξαναδώ.

Σβετλάνα: Εντάξει.

Γιατρός: Έχεις μυωπία;

Σβετλάνα: Ναι. Φοράω κυρίως φακούς επαφής.

Γιατρός: Πρέπει να πετάξεις αμέσως τους προηγούμενους φακούς. Για 10 μέρες τουλάχιστον πρέπει να φοράς μόνο τα γυαλιά σου και να μην τρίβεις καθόλου το μάτι σου.

Γιατρός: Λοιπόν, σου γράφω εδώ ένα κολλύριο κι αυτές τις σταγόνες. Το κολλύριο πρέπει να το βάζεις τρεις φορές τη μέρα, πρωί, μεσημέρι και βράδυ. Τις σταγόνες μπορείς να τις βάζεις όσες φορές θέλεις μέσα στη μέρα. Φυσικά, μπορώ να σου γράψω κι ένα χαρτί για το σχολείο σου, αν θέλεις να λείψεις αύριο.

Σβετλάνα: Ευχαριστώ πολύ. Θα το ήθελα.

	Σωστό	Λάθος
Ο Ερίκ είναι στον οδοντίατρο.		✔
Η Σβετλάνα είναι στον οφθαλμίατρο.		
Ο Ερίκ δεν μπορεί να καταπιεί εύκολα.		
Ο Ερίκ χρειάζεται αντιβίωση.		
Ο Ερίκ πρέπει να ξεκινήσει αύριο την αντιβίωση.		
Ο γιατρός δεν θα γράψει τη συνταγή στον Ερίκ, γιατί δεν έχει ΑΜΚΑ.		
Οι απουσίες του Ερίκ και της Σβετλάνα από το σχολείο θα είναι αδικαιολόγητες.		
Το δεξί μάτι της Σβετλάνα είναι πρησμένο.		
Η Σβετλάνα πρέπει να φοράει μόνο τα γυαλιά της για λιγότερο από δέκα μέρες.		
Η Σβετλάνα μπορεί να βάζει κολλύριο και σταγόνες όσες φορές θέλει.		
Η Σβετλάνα θα ξαναπάει στον γιατρό.		

◆ Κοίτα!

Πονάει ο λαιμός μου = Έχω πονόλαιμο.
Πονάει το μάτι μου.
Έχω πυρετό.
Έχω βήχα.
Μπορείς να καταπιείς;
Οι αμυγδαλές σου είναι πρησμένες.
Θα σου/σας γράψω μια αντιβίωση.
Θα σου/σας γράψω μια συνταγή.
(η) συνταγή γιατρού
(η) αντιβίωση
Το μάτι μου είναι πρησμένο.
Το μάτι μου δακρύζει.
Κοίτα ευθεία/πάνω/κάτω/δεξιά/αριστερά.
(η) μόλυνση
(η) μυωπία
(οι) φακοί επαφής
(τα) γυαλιά
(το) κολλύριο
(οι) σταγόνες
Μην τρίβεις το μάτι σου!

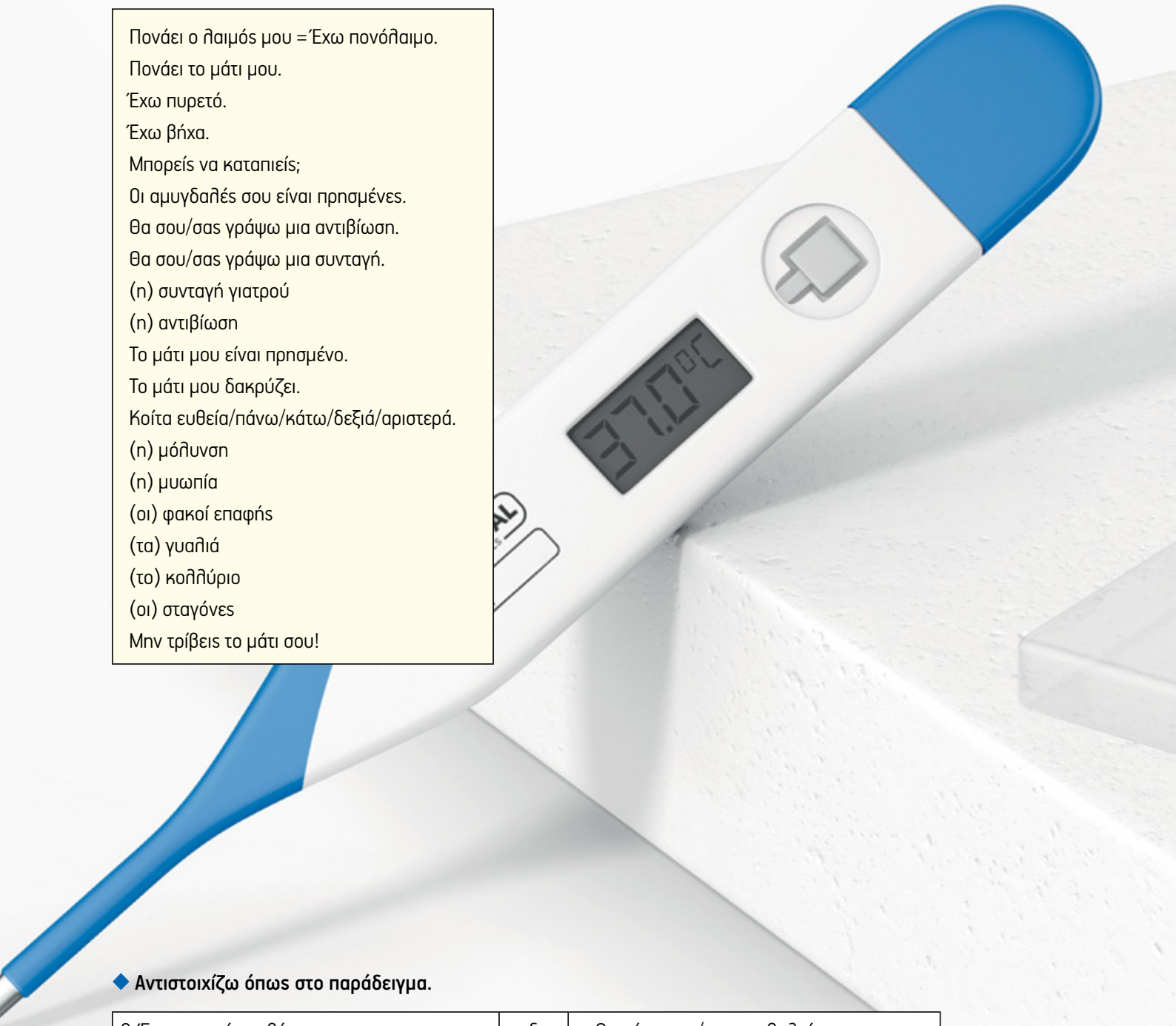

◆ Αντιστοιχίζω όπως στο παράδειγμα.

0. Έχω πυρετό και βήχα.	δ	α. Θα πάω στον/στην οφθαλμίατρο.
1. Θέλω να κάνω τεστ ΠΑΠ.		β. Θα πάω στον/στην οδοντίατρο.
2. Δε βλέπω καλά στον πίνακα.		γ. Θα πάω στον/στην ορθοπεδικό.
3. Βουίζει το αυτί μου.		δ. Θα πάω στον/στην παθολόγο.
4. Πρέπει να κάνω σφράγισμα.		ε. Θα πάω στον/στην ωτορινολαρυγγολόγο.
5. Έχω πολύ στρες. Εδώ και καιρό δεν μπορώ να κοιμηθώ το βράδυ.		στ. Θα πάω στο/στη γυναικολόγο.
6. Η γάτα μου πρέπει να κάνει εμβόλιο.		ζ. Θα μιλήσω στο/στη ψυχολόγο.
7. Γύρισα τον αστράγαλό μου στο μπάσκετ.		η. Θα πάω στον/στην κτηνίατρο.

◆ Τι λένε οι επιστήμονες για την γρίπη; Διαβάζω το κείμενο και συμπληρώνω με τις παρακάτω λέξεις:

τρέχει, κρατούν, μεταδοτικός, σώμα, μύτη, πάθουν, κούραση, πυρετό, αρρωσταίνουμε.

Οι επιστήμονες λένε

Ο ιός της γρίπης είναι ένας ..... ιός που μολύνει τη ....., το στόμα, το λαιμό. Όταν ..... από αυτό τον ιό, μπορεί να έχουμε ....., να πονά το κεφάλι και το ..... μας και να νιώθουμε ..... Επίσης, η μύτη μας ..... και πονά ο λαιμός μας, όπως όταν έχουμε συνάχι. Όλα αυτά ..... 2-5 μέρες. Συνήθως γινόμαστε καλά μόνοι μας. Όμως, τα μωρά και οι ηλικιωμένοι μπορεί μετά από τη γρίπη, να αρρωστήσουν σοβαρά. Για παράδειγμα να .....πνευμονία.

Πηγή: ALP, Βιολογία για το Γυμνάσιο.

◆ Παιχνίδια ρόλων

01

Ρόλος Α: Τις τελευταίες μέρες δε νιώθω καλά. Έχω πολύ βήχα και τρέχει η μύτη μου. Πηγαίνω στο γιατρό/στη γιατρό και περιγράφω το πρόβλημά μου.

Ρόλος Β: Είσαι γιατρός. Μια/ένας ασθενής έρχεται να τον/ την εξετάσεις. Τον/τη ρωτάς τι πρόβλημα έχει. Στο τέλος του/της γράφεις μια συνταγή και του/της λες τι πρέπει να κάνει.

02

Ρόλος Α: Είμαι στο σχολείο και δεν αισθάνομαι καλά. Περιγράφω στον δάσκαλο/στη δασκάλα μου τι έχω και του/της ζητάω άδεια να πάω στο σπίτι μου.

Ρόλος Β: Είμαι δάσκαλος/ δασκάλα. Μια μαθήτρια/ ένας μαθητής δεν αισθάνεται καλά. Τον/ τη ρωτάω τι έχει. Μου περιγράφει πώς νιώθει και μου ζητάει άδεια να πάει στο σπίτι. Της/ του λέω ότι μπορεί να φύγει, αφού πρώτα τηλεφωνήσω στους γονείς του/της.

◆ **Ακούω τον διάλογο και συμπληρώνω τα κενά με τη σωστή λέξη, όπως στο παράδειγμα.**

0. Η Αμάλ είναι στον ορθοπεδικό. [παράδειγμα]

1. Η Αμάλ χτύπησε το πόδι της ενώ έπαιζε .....

2. Ο αστράγαλος της Αμάλ είναι .....

3. Η Αμάλ δεν μπορεί να ..... το αριστερό της πόδι.

4. Η γιατρός τής λέει ότι πρέπει να κάνει .....

5. Η γιατρός θα βάλει στον αστράγαλο της Αμάλ .....

6. Η Αμάλ δεν πρέπει να πατήσει το πόδι της για .....

7. Η Αμάλ πρέπει να βάζει στο πόδι της .....

8. Η Αμάλ θα ξαναπάει στη γιατρό σε .....

◆ **Τι πιστεύετε ότι πρέπει να περιλαμβάνει η διατροφή μας για να παραμένουμε υγιείς; Γράφω μαζί με το διπλανό/τη διπλανή μου.**

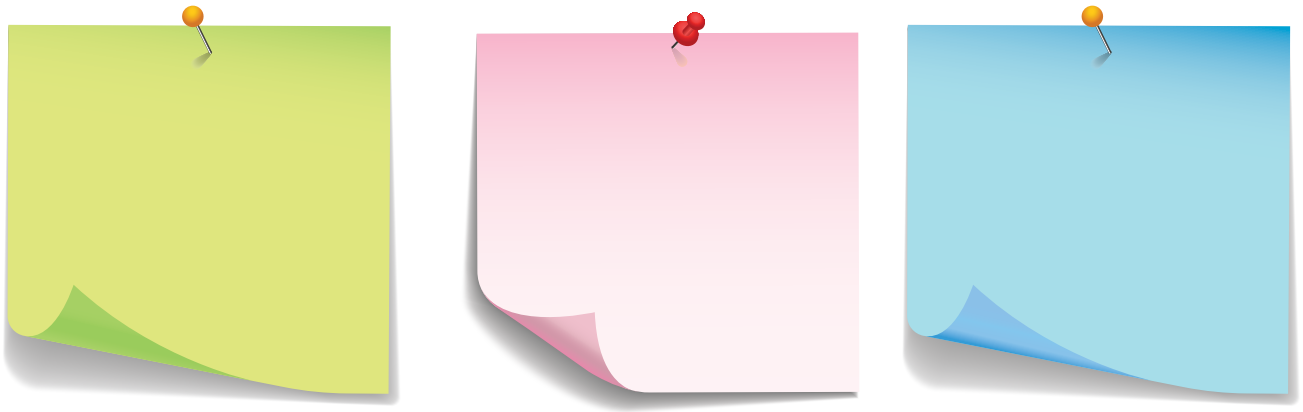

◆ **Τι περιλαμβάνει η δική σας διατροφή; Γράφω στον παρακάτω πίνακα.**

◆ **Μαζί με το συμμαθητή/τη συμμαθήτρια μου βρίσκουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές και τις γράφουμε στους παρακάτω πίνακες.**

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ **Μιλάω στην τάξη!**

Βλέπω την πυραμίδα της ισορροπημένης διατροφής και λέω ποιες τροφές μπορώ να τρώω περισσότερο (πράσινο χρώμα), ποιες μπορώ να τρώω με προσοχή (πορτοκαλί χρώμα) και ποιες πολύ λίγο (κόκκινο χρώμα). Ύστερα τις γράφω στον παρακάτω πίνακα μαζί με τον συμμαθητή/ τη συμμαθήτρια μου.

Μπορώ να τρώω περισσότερο:	Μπορώ να τρώω με προσοχή:	Μπορώ να τρώω λίγο:

Πηγή: ALP, Βιολογία για το Γυμνάσιο

➤ **Τώρα διαβάζω το παρακάτω κείμενο και αντιστοιχίζω στον πίνακα που ακολουθεί μαζί με το συμμαθητή/τη συμμαθήτριά μου.**

Τι λένε οι επιστήμονες;

- Πρέπει να τρώμε απ' όλες τις τροφές, να έχουμε δηλαδή ισορροπημένη διατροφή, για να έχουμε γερό σώμα. Όμως, δεν χρειαζόμαστε την ίδια ποσότητα από όλες τις τροφές.
- Το μεγάλο μέρος της διατροφής μας πρέπει να είναι δημητριακά, λαχανικά και φρούτα. Έτσι παίρνουμε υδατάνθρακες, βιταμίνες και φυτικές ίνες.
- Πρέπει να τρώμε λιγότερο κρέας, κυρίως κοτόπουλο. Πρωτεΐνες παίρνουμε και από τα ψάρια και τα όσπρια (φακές, φασόλια κλπ).
- Τρώμε λιγότερα γαλακτοκομικά.
- Και τρώμε πολύ λίγα γλυκά και αναψυκτικά.

Πηγή κειμένου: ALP, Βιολογία για το Γυμνάσιο

1. Υδατάνθρακες περιέχουν		α. το κοτόπουλο, τα αυγά, το ψάρι, το κρέας, οι ξηροί καρποί, οι φακές κ.ά.
2. Βιταμίνες και φυτικές ίνες περιέχουν		β. οι πατάτες, το ψωμί, τα μακαρόνια, τα φρούτα κ.ά.
3. Πρωτεΐνες περιέχουν		γ. η σοκολάτα, κρέας, ψάρι, τυρί κ.ά.
4. Τροφές που έχουν λίπη είναι		δ. τα φρούτα και τα λαχανικά.

◆ **Παίζω έναν ρόλο!**

01 **Ρόλος Α:** Ένας φίλος/ μια φίλη μου τρώει πολύ συχνά φαγητό απ' έξω. Του/ της εξηγώ ότι δεν κάνει καλό στην υγεία του/της και του/της προτείνω να τρώει στο σπίτι. Επίσης του/της λέω ιδέες για υγιεινά γεύματα.

02 **Ρόλος Β:** Τρώω πολύ συχνά φαγητό απ' έξω. Ένας φίλος/ μια φίλη μου μού εξηγεί ότι κάνω κακό στην υγεία μου και μου προτείνει να τρώω σπίτι. Επίσης μου λέει κάποιες ιδέες για υγιεινά γεύματα. Του/της εξηγώ γιατί προτιμώ το φαγητό απ' έξω.

◆ **Κοιτάζω τον πίνακα και συμπληρώνω την παρακάτω άσκηση με τις λέξεις στην παρένθεση στον σωστό τύπο.**

σπάω / (το) σπάσιμο/ σπασμένος-η-ο
(η) ισορροπία/ ισορροπημένος-η-ο
τρέφομαι/ (η) τροφή/ τροφικός-ή-ό
αρρωσταίνω/ (η) αρρώστια/ άρρωστος-η-ο
μολύνω/ (η) μόλυνση
(η) υγεία/ υγιεινός-ή-ό ≠ ανθυγιεινός-ή-ό
(η) αλλεργία/ αλλεργικός-ή -ό
(το) λίπος/ λιπαρός-ή-ό
κουράζομαι/ (η) κούραση ≠ ξεκουράζομαι / (η) ξεκούραση

Ευτυχώς δεν ήταν ..... **(σπάω)**, αλλά μία κάκωση. Έβαλα μόνο επίδεσμο.

Για μια ..... **(ισορροπία)** διατροφή, πρέπει να τρώμε απ' όλες τις ..... **(τρέφομαι)**.

Έφαγα κάτι απ' έξω κι έπαθα ..... **(τροφή)** δηλητηρίαση. Έκανα εμετούς όλο το βράδυ.

Μικρόβια που μας κάνουν να ..... **(αρρώστια)** είναι οι ιοί, τα βακτήρια και οι μύκητες.

Για να μη νοσήσουμε από σοβαρές ..... **(άρρωστος)** υπάρχουν τα εμβόλια.

Η Σιρίν έχει ..... **(αλλεργική)** στη γύρη και φτερνίζεται συνέχεια.

Το μάτι μου είναι πρησμένο και δακρύζει, επειδή έπαθα μια ..... **(μολύνω)**.

Για μια ..... **(υγεία)** διατροφή, πρέπει να καταναλώνουμε κυρίως δημητριακά, λαχανικά και φρούτα και λιγότερο κρέας.

Να αποφεύγεις να τρως πολύ ..... **(λίπος)** φαγητά.

Χρειάζεσαι ..... **(κουράζομαι)** και καλό φαγητό και σύντομα θα γίνεις καλά.

◆ **Από ποιους παράγοντες πιστεύετε ότι επηρεάζεται η υγεία μας; Έχουν όλοι οι άνθρωποι ίση πρόσβαση στην υγεία; Αν όχι για ποιους λόγους;**

Συζητώ στην τάξη μαζί με τους συμμαθητές/τις συμμαθήτριές μου και τον δάσκαλο/τη δασκάλα μου.

◆ **Τώρα διαβάζω το παρακάτω κείμενο και συμπληρώνω με τις παρακάτω λέξεις του πίνακα. Υπάρχουν τρεις (3) λέξεις που δεν ταιριάζουν:**

υγιεινές, επιπτώσεις, βιοτικό, ανθυγιεινές, ανισότητα, ίση, κούραση, ισότητα, θετικό, αιτία, ξεκούραση

Υγεία και Πρόνοια

Η υγεία είναι ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Το δικαίωμα στην υγεία περιλαμβάνει ..... πρόσβαση για όλα τα μέλη της κοινωνίας σε υγειονομική περίθαλψη, φάρμακα, ... τροφές, καθαρό νερό, κοινωνικές υπηρεσίες υγιεινής και υπηρεσίες πνευματικής υγείας. Το δικαίωμα στην υγεία συνδέεται με άλλα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση, το δικαίωμα στην ..... και στη ψυχαγωγία και ιδιαίτερα το δικαίωμα σε ένα ικανοποιητικό ..... επίπεδο. Από τη μια, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορούν να επιφέρουν σοβαρές ..... στην υγεία (π.χ. βλαβερές παραδοσιακές πρακτικές, διακίνηση, βασανιστήρια και απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, βία). Από την άλλη, τα βήματα προς το σεβασμό, την προστασία και την εκπλήρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν ..... αποτέλεσμα στην υγεία των ανθρώπων (π.χ. ελευθερία από τις διακρίσεις, ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο, εκπαίδευση).

Η υγεία είναι επίσης ένα οικονομικό και πολιτικό θέμα, αφού η ..... και η φτώχεια βασίζονται σε αρρώστιες και ασθένειες. Σύμφωνα με μια Έκθεση για την Παγκόσμια Υγεία του 2005, τα ακραία επίπεδα φτώχειας είναι η κύρια .....θανάτου παγκοσμίως.

Πηγή: Μικρή Πυξίδα, compassito, εγχειρίδιο εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα για παιδιά (με αλλαγές)

◆ **Κοίτα προσεκτικά!**

Χωρίς διάρκεια κι επανάληψη/ **μία φορά**	Με διάρκεια και επανάληψη
Πρέπει **να πας** στο νοσοκομείο. Θέλω **να φάω** μια σοκολάτα. Θέλω **να πάρω** ένα ντεπόν. Μπορώ **να πιω** λίγο νερό; Πρέπει **να βάλω** κολλύριο τώρα. Προτιμώ **να φορέσω** τα γυαλιά μου σήμερα.	Πρέπει **να πηγαίνεις** πιο συχνά στον οδοντίατρο. Θέλω **να τρώω** πιο υγιεινά από 'δώ και πέρα. Πρέπει **να παίρνω** αυτήν την αντιβίωση για 10 μέρες. Πρέπει **να πίνω** περισσότερο νερό από 'δω και στο εξής. Πρέπει **να βάζω** κολλύριο κάθε πρωί και βράδυ. Πρέπει **να φοράω** μόνο τα γυαλιά μου για 10 μέρες.
Έχω **να πάω** στον γιατρό. **Πάω να** πάρω σταγόνες απ' το φαρμακείο. **Άργησε να** έρθει στο ραντεβού του. **Κοντεύω να** τελειώσω την αντιβίωση. **Παραλίγο να** γυρίσω το πόδι μου. **Ψάχνω να** βρω το βιβλίο μου. **Περιμένω να** αρχίσω το μάθημα. **Ξέχασα να** κλείσω ραντεβού με το γιατρό. **Δεν πρόλαβα να** φάω. **Είναι η σειρά σου να** διαβάσεις. **Ακόμα να** πας στον οφθαλμίατρο; **Είμαι έτοιμη να** φύγουμε. **Είναι πιθανό να** κολλήσεις γρίπη.	**Αρχίζω να** νιώθω καλύτερα. **Δε σταματά να** μιλάει στο μάθημα. **Συνεχίζει να** μην παίρνει το φάρμακό του. **Μου αρέσει να** περπατάω μέσα στην πόλη. **Νιώθω/Αισθάνομαι να** ανεβαίνει ο πυρετός. **Την είδα να** μπαίνει στην τάξη. **Τον άκουσα να** λέει ότι δεν είναι καλά. **Δεν ήξερα καθόλου να** γράφω ελληνικά. **Έμαθα να** γράφω ελληνικά πριν 2 χρόνια. **Συνήθισα να** μένω εδώ.

◆ **Υπογραμμίζω το σωστό τύπο.**

Πρέπει να **κλείσω / κλείνω** ραντεβού με τον γιατρό για αύριο το απόγευμα.

Θέλω να **διαβάζω / διαβάσω** ελληνικά τα απογεύματα.

Άρχισα να **φάω / τρώω** περισσότερα φρούτα.

Κάθε πότε πρέπει να **πάρεις / παίρνεις** την αντιβίωσή σου;

Συγγνώμη, αλλά δεν πρόλαβα να **γράψω / γράφω** τις ασκήσεις μου.

Μπορώ να **φύγω / φεύγω,** γιατί δε νιώθω καλά;

Της αρέσει να **παίξει / παίζει** μπάσκετ.

Περιμένω να **έρθει / έρχεται** η σειρά μου.

◆ **Συμπληρώνω στον σωστό τύπο.**

Μπορώ να .....**(λείπω)** αύριο από το μάθημα;

Ξέρει να .....**(μιλάω)** πολύ καλά ελληνικά.

Λέω να .....**(πηγαίνω)** μια βόλτα απόψε.

Φτάσαμε αργά στο μάθημα, γιατί αργήσαμε να ..... **(ξυπνάω)**.

Σταμάτησε να ..... **(παίζω)** ποδόσφαιρο, από όταν έσπασε το πόδι της.

Θα πας να ..... **(αγοράζω)** οινόπνευμα και γάζες από το φαρμακείο;

Συνέχισε να ..... **(παίρνω)** βιταμίνες και θα νιώσεις καλύτερα.

Για να έχουμε γερό σώμα, πρέπει πάντα να ..... **(τρώω)** από όλες τις τροφές.

Πρέπει να ..... **(βάζω)** αλοιφή κάθε μέρα για μια βδομάδα και θα σας φύγει η κοκκινίλα.

◆ **Γράφω!**

Γύρισα το πόδι μου, ενώ έτρεχα να προλάβω το λεωφορείο, γι' αυτό δεν μπορώ να συνεχίσω τις προπονήσεις μου στο μπάσκετ (ή κάποιο άλλο άθλημα) για ένα διάστημα. Γράφω ένα μέιλ στον προπονητή/ στην προπονήτριά μου και του/ της εξηγώ τι έγινε, πότε έγινε και πώς νιώθω. Του/ της λέω τι μου είπε ο/η γιατρός ότι πρέπει να κάνω. Στο τέλος γράφω πόσο λυπάμαι που δεν θα μπορέσω να συνεχίσω τις προπονήσεις.

Κυρία / Κύριε .....

Ελπίζω να είστε καλά. Πριν ..... γύρισα το πόδι μου, ενώ ....., γι' αυτό δεν θα μπορώ να .....

Ο γιατρός μου είπε ότι πρέπει να.....
.....
.....
.....

Λυπάμαι πολύ που.....
.....

Ελπίζω να τα πούμε σύντομα.

Καλή συνέχεια,

◆ **Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις ή φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα**

ΣΧΕΣΕΙΣ - ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

◆ **Έχετε κάποιον φίλο/ κάποια φίλη από τη γειτονιά σας ή από το σχολείο ή από αλλού; Πώς τον/ τη λένε; Περνάτε χρόνο μαζί; Τι κάνετε συνήθως; Πώς νιώθετε μαζί του/της; Θυμάστε μια όμορφη στιγμή; Μιλήστε με τον διπλανό/ τη διπλανή σας.**

◆ **Μετά, συμπληρώνουμε τα παρακάτω πλαίσια.**

Όνομα φίλου/φίλης

Τι κάνουμε συνήθως μαζί;

Πώς νιώθω μαζί του/της;

Μια όμορφη στιγμή.

◆ **Διαβάζω τις δύο ιστορίες και συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα, όπως στο παράδειγμα. Τρεις (3) απαντήσεις ΔΕΝ ταιριάζουν.**

Σε έναν ήσυχο δρόμο της Κυψέλης η Maria, μια γυναίκα που γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Ιράν και η συνονόματή της κυρία Μαρία, που πέρασε όλη της τη ζωή στην Αθήνα κάνοντας παιδιά και εγγόνια, έχουν βρει η μία στο πρόσωπο της άλλης μια δεύτερη «οικογένεια».

Οι δρόμοι της με την κυρία Μαρία συναντήθηκαν όταν η Maria και ο άντρας της αναζητούσαν να νοικιάσουν διαμέρισμα στην Αθήνα. Μια σχέση ζωής ξεκίνησε από την _____ 0_____, πριν ακόμα το νεαρό ζευγάρι μετακομίσει δίπλα στην κυρία Μαρία.

Η κυρία Μαρία έχει πολλές όμορφες ιστορίες να μοιραστεί από τη ζωή στις παλιές γειτονιές της Αθήνας. Αν και ζει μόνη, στη νεαρή γειτόνισσά της βρήκε μια καθημερινή _____1_____, μια φίλη και μια εξαιρετική μαγείρισσα, που έχει πάντα την πόρτα της ανοιχτή. «Στην Ελλάδα έχω καλή _____2_____ και αυτό είναι πολύ σημαντικό για μένα», λέει χαρακτηριστικά η Maria περιγράφοντας τη ζωή της στην Ελλάδα.

Οι δυο τους εκτός από το όνομα, μοιράζονται την πίστη στην αγάπη και την αλληλοϋποστήριξη και την πεποίθηση ότι σπίτι είναι εκεί που έχεις ανθρώπους να σε αγαπούν.

Πηγή: https://www.plisiazoume.gr/MariaMaria.php

Μου άρεσε το σχολείο όταν ήμουν στο Ιράν και ένιωθα ωραία με τους φίλους μου εκεί. Πήγαινα στο γυμνάσιο τότε, και _____3_____ μέσα στην τάξη και την ατμόσφαιρά της. Είχα πολλούς φίλους στο σχολείο. Κάποιοι ήταν από το Ιράν και κάποιοι από το Αφγανιστάν. Δεν ένιωθα διαφορετικός ανάμεσά τους και πάντα ήμουν άνετος μαζί τους. Υπήρχε μια _____4_____ μεταξύ μας, παρόλο που άλλοι κατάγονταν από το Ιράν και άλλοι από το Αφγανιστάν. Ποτέ _____5_____ ο ένας τον άλλον για τις διαφορετικές εθνικότητές μας.

Έχουν περάσει δύο χρόνια από τότε που άρχισα να πηγαίνω σχολείο στην Ελλάδα. Δεν έχω πια αυτή την αίσθηση της φιλίας ή της άνεσης να μιλήσω για όσα με απασχολούν. Δεν έχω καταφέρει _____6_____ σε αυτό το σχολείο. Κάποιες φορές οι συμμαθητές μου με κοροϊδεύουν, επειδή κατάγομαι από άλλη χώρα. Κάποιοι από αυτούς με _____7_____ και νιώθω άσχημα για αυτό. Ποτέ ως τώρα δεν κατάφερα να παίξω ποδόσφαιρο μαζί τους ή να _____8_____ σε ομαδικές δραστηριότητες.

Πηγή: https://migratorybirds.gr/el/enas-prosfygas-sto-elliniko-scholeio/ (επιλεγμένο απόσπασμα)

Λέξη	**Αριθμός**	**Λέξη**	**Αριθμός**
πρώτη τους γνωριμία	0 [παράδειγμα]	ξεχωριστή φιλία	
να κάνω φίλους		ένιωθα άβολα	
μοναξιά		πάρω μέρος	
ένιωθα άνετα		συντροφιά	
σχέση με τους ανθρώπους		δεν κοροϊδεύαμε	
φοβούνται		αποδέχονται	

◆ **Κοίτα προσεχτικά!**

γνωρίζω / η γνωριμία
η συντροφιά / ο-η σύντροφος / συντροφεύω
η σχέση
αγαπάω / η αγάπη
(αλληλο)υποστηρίζω/ η (αλληλο)υποστήριξη/ υποστηρικτικός- υποστηρικτική- υποστηρικτικό
η φιλία / ο φίλος – η φίλη / κάνω φίλους/φίλες
νιώθω άνετα ≠ νιώθω άβολα
άνετος-η-ο / η άνεση
κοροϊδεύω / η κοροϊδία
παίρνω μέρος= συμμετέχω

◆ **Εσείς πώς νιώσατε την πρώτη μέρα στο νέο σας σχολείο ή στη νέα σας γειτονιά; Μιλάμε στην τάξη.**

◆ **Διαβάζουμε το παρακάτω κείμενο και συμπληρώνουμε τον πίνακα με σωστό ή λάθος όπως στο παράδειγμα.**

[Πέντε έφηβοι μιλούν για τη φιλία. Το απόσπασμα που ακολουθεί συνετέθηκε από την απομαγνητοφωνημένη συζήτησή τους.]

...Η Ζωή φάνηκε πιο «ανοιχτή» στην έννοια της φιλίας. Είπε:

– Διαφορετικά θα μιλήσεις σ' έναν φίλο σου. Θα του εμπιστευείς πράγματα που δεν μπορείς να πεις στη μητέρα σου και στον πατέρα σου.

– Πιο εύκολα λες μυστικά στο φίλο σου απ' ότι στον αδερφό σου;

– Έχεις κάποια ανασφάλεια με τα αδέρφια σου. Στο φίλο σου μπορείς να πεις κάτι και να μείνει εκεί.

Μπορεί να υπάρξουν κάποιες παρεξηγήσεις με τα αδέρφια, ίσως επειδή ζούμε καθημερινά στο ίδιο σπίτι, κι έτσι να αποκαλύψουν αυτό που τους εμπιστεύτηκες.

Αλλά η Πόπη διαφωνεί:

– Στη σημερινή εποχή η πραγματική φιλία κοντεύει να εξαφανιστεί.

– Αυτό το λες από προσωπική εμπειρία; Σε πρόδωσε ποτέ κάποιος φίλος ή κάποια φίλη;

– Όχι, δεν με έχει ποτέ προδώσει. Αλλά ξέρω ότι γίνεται.

– Τι ζητάς από μια φίλη ή από ένα φίλο σου; Πώς φοβάσαι ότι μπορεί να σε προδώσει;

– Από ένα φίλο ζητάμε κατανόηση, βοήθεια, αγάπη. Κι αυτά φοβάμαι ότι σπάνια τα βρίσκεις σήμερα.

Η Βίκυ συμφωνεί με τη Ζωή. Η δική της φίλη –έχει μια «κολλητή»– είναι το πρόσωπο που εμπιστεύεται πιο πολύ ότι θα κρατήσει τα μυστικά που θα της πει.

Η εμπιστοσύνη, λοιπόν, στην εχεμύθεια του άλλου φάνηκε να είναι κυρίαρχο στοιχείο επιλογής του φίλου.

– Όταν κανείς ψάχνει ένα φίλο, είπε ο Σταμάτης, ψάχνει να βρει κάποιον εχέμυθο και που θα τον καταλαβαίνει

βέβαια. Αλλά, κατά τη γνώμη μου, σ' αυτή την ηλικία προτιμότερο είναι να έχεις μια παρέα, μια μεγάλη παρέα, πέντε δέκα παιδιά, που να μην είστε τόσο ανοιχτοί, όπως μ' ένα φίλο και να κρατάτε τις αποστάσεις.

– Και μ' αυτή την παρέα τι κάνετε; Τι ενώνει την παρέα;

– Δεν μπορεί να έχεις το ίδιο στενή σχέση με τους φίλους και με την παρέα, είπε η Ζωή. Στενή φιλία θα έχεις με ένα πρόσωπο, δύο το πολύ. Τους υπόλοιπους θα τους εκτιμάς, θα σ' αρέσει η συντροφιά που κάνετε, αλλά δε θα είστε κολλητοί. Πρέπει όμως να τους εμπιστεύεσαι όλους. Η παρέα μού δίνει τη βεβαιότητα ότι κάποια παιδιά με συμπαθούνε, ότι μπορώ να συνεισφέρω σ' αυτά που ζητάνε.

– Ο παράγοντας εμπιστοσύνη ενώνει την παρέα, συμπληρώνει ο Σταμάτης. Γι' αυτό πρέπει να διαλέγουμε με προσοχή την παρέα μας...

Μάνος Κοντολέων – Πόλυ Μηλιώρη, Η Β΄ Γυμνασίου πάει διακοπές, εκδ. Πατάκη, 1999

Πηγή: Νεοελληνική Γλώσσα, Β Γυμνασίου, σ. 47 (με αλλαγές)

◆ Σωστό ή Λάθος;

	Σωστό	Λάθος
0. Στο παραπάνω κείμενο πέντε ενήλικες μιλάνε για τη φιλία.		✔
1. Η Ζωή εμπιστεύεται περισσότερο τα μυστικά της στην οικογένειά της απ' ότι στους φίλους.		
2. Η Πόπη προδόθηκε από φίλους.		
3. Η Πόπη πιστεύει ότι δύσκολα μπορείς να βρεις κατανόηση, αγάπη και βοήθεια από έναν φίλο/μια φίλη σήμερα.		
4. Για τη Βίκυ, κύριο χαρακτηριστικό ενός/μιας καλού/καλής φίλου/φίλης είναι η εχεμύθεια.		
5. Ο Σταμάτης προτιμά τις μεγάλες παρέες.		
6. Η Ζωή πιστεύει ότι μπορεί να έχει στενή φιλία με όλα τα μέλη μιας μεγάλης παρέας.		
7. Σύμφωνα με τη Ζωή, πρέπει να υπάρχει εκτίμηση ανάμεσα στα μέλη μια παρέας.		
8. Ο Σταμάτης δεν πιστεύει ότι υπάρχει εμπιστοσύνη ανάμεσα στα πρόσωπα μιας παρέας.		

◆ Κοίτα προσεχτικά!

η φιλία / ο φίλος – η φίλη
εμπιστεύομαι / η εμπιστοσύνη / έμπιστος-έμπιστη-έμπιστο
Προδίδω / πρόδωσα
η ανασφάλεια ≠ η ασφάλεια
κατανοώ (= καταλαβαίνω) / η κατανόηση
βοηθάω / η βοήθεια / βοηθητικός-βοηθητική-βοηθητικό
η εχεμύθεια / εχέμυθος-εχέμυθη-εχέμυθο
η συντροφιά
η παρέα
εκτιμάω / η εκτίμηση

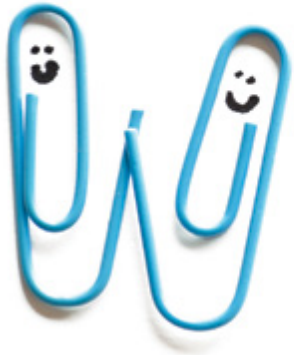

◆ **Για εσάς, τι χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένας καλός/καλή φίλος/φίλη; Συζητάμε με τους συμμαθητές/τις συμμαθήτριές μας στην τάξη.**

◆ **Διαλέξτε μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή σας τα χαρακτηριστικά ένος καλού/ μιας καλής φίλου/ φίλης από τον παρακάτω πίνακα.**

έμπιστος/έμπιστη	ευγενικός/ευγενική	τεμπέλης/τεμπέλα
αυστηρός/αυστηρή	υπομονετικός/υπομονετική	επιθετικός/επιθετική
εχέμυθος/εχέμυθη	γκρινιάρης/γκρινιάρα	βοηθητικός/βοηθητική
δείχνει κατανόηση	δυναμικός/δυναμική	νευρικός/νευρική
ήρεμος/ήρεμη	σοβαρός/σοβαρή	ειλικρινής
κουτσομπόλης/κουτσομπόλα	υποστηρικτικός/υποστηρικτική	

◆ **Γράφω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου τις πρώτες λέξεις που μου φέρνουν στο μυαλό οι λέξεις «χαρά» και «λύπη». Στο τέλος, μοιραζόμαστε αυτά που γράψαμε με όλη την ομάδα.**

χαρά	λύπη

◆ **Συμπληρώνω τον πίνακα με τις παρακάτω λέξεις:**

τρόμος, θυμωμένος/θυμωμένη, ευτυχισμένος/ευτυχισμένη, αγάπη, μόνος/μόνη, θυμώνω, μίσος, αγαπημένος/αγαπημένη, λυπημένος/λυπημένη, άγχος, φοβάμαι, κουρασμένος/κουρασμένη, ντρέπομαι, ήρεμος/ήρεμη, ασφαλής, χαρά, απογοήτευση.

Εγώ ...	ο/η/το	Νιώθω/ Είμαι ....
χαίρομαι	η	χαρούμενος/χαρούμενη
-	η ευτυχία	
λυπάμαι	η λύπη	
	ο φόβος	φοβισμένος/φοβισμένη
τρομάζω	ο	τρομαγμένος/τρομαγμένη
κουράζομαι	η κούραση	
	ο θυμός	
ηρεμώ	ηρεμία	
αγχώνομαι	το	αγχωμένος/αγχωμένη
-		η ασφάλεια
-		η μοναξιά
απογοητεύομαι	η	απογοητευμένος/απογοητευμένη
	η ντροπή	ντροπαλός/ντροπαλή
αγαπάω	η	
μισώ	το	μίσος

◆ **Συμπληρώνω τα κενά με τις παρακάτω λέξεις:**

ασφαλής, κούραση, τρομαγμένοι, χαρούμενοι, θυμωμένος, μόνη, απογοητεύεσαι, αγαπημένη, αγχωμένη, λυπάμαι

1. Το ταξίδι μέσω της Τουρκίας ήταν ιδιαίτερα δύσκολο και επικίνδυνο. «...δεν ξέρεις πού πας. Σε όλη τη διαδρομή ήμασταν πολύ _____ , δεν ξέραμε πού πάμε, τι θα μας συμβεί, από πού περνούσαμε», λέει ο Nidal.
2. Όταν ήρθα στην Ελλάδα, ένιωσα πολύ _____. Δεν ήξερα κανέναν, δεν είχα φίλους και η οικογένειά μου ήταν μακριά.
3. Η Φατίμα είναι η _____ μου φίλη. Γνωριστήκαμε πρώτη φορά πριν 3 χρόνια στην Α' Γυμνασίου.
4. Τι _____! Το πρωί σχολείο και μετά μάθημα αγγλικών και γερμανικών. Γύρισα σπίτι 8 το βράδυ.
5. Είμαστε πολύ _____ σήμερα, γιατί θα πάμε εκδρομή με το σχολείο!
6. Έμαθα τα άσχημα νέα. _____ πολύ.
7. Πλησιάζουν οι εξετάσεις κι είμαι πολύ _____.
8. Έπρεπε να φύγω από την πόλη μου και τους αγαπημένους μου ανθρώπους, καθώς δεν ένιωθα πλέον _____ εκεί. Τότε ξεκίνησε και το ταξίδι μου.
9. Μην _____! Την επόμενη φορά θα τα πας καλύτερα.
10. Είμαι _____ με τη συμπεριφορά σου. Δεν το περίμενα από σένα.

◆ **Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις.**

1. Νιώθω μόνος/μόνη όταν _____
2. Είμαι χαρούμενος/χαρούμενη όταν _____
3. Απογοητεύομαι όταν _____
4. Φοβάμαι _____
5. Νιώθω ήρεμος/ήρεμη όταν _____
6. Θυμώνω όταν _____

◆ **Ακούω το παρακάτω τραγούδι και συμπληρώνω τα κενά.**

«Ποια να ‘σαι εσύ», Μάρθα Φριντζήλα

Πάντα _____, πάντοτε _____
περνάς σαν σουρουπώνει
και είσαι πάντα βιαστική
μικρούλα μου περαστική.
Ποια να ‘σαι εσύ, ποια να ‘σαι εσύ
που ‘χεις δυο ματάκια που _____
πώς να σε λένε, πώς.
Ποια να ‘σαι εσύ, ποια να ‘σαι εσύ.
Ποιος ξέρει τι, ποιος ξέρει τι
τα πικρά σου νιάτα μαραίνει
τι σε πικραίνει, τι
ποιος ξέρει τι, ποιος ξέρει τι.
Όπως περνάς _____
καταλαβαίνει κανείς
πως μια _____ χαμένη
με δίχως _____ θρηνείς.
Ποια να ‘σαι εσύ, ποια να ‘σαι εσύ
που ‘χεις δυο ματάκια που _____
πώς να σε λένε, πώς.
Ποια να ‘σαι εσύ, ποια να ‘σαι εσύ

https://www.youtube.com/watch?v=FoZhGtfsoE0

Παίζω έναν ρόλο!

01

Ρόλος Α: Το τελευταίο διάστημα νιώθω ότι ένας καλός μου φίλος/μια καλή μου φίλη απομακρύνεται. Δεν βρισκόμαστε το ίδιο συχνά όπως πριν. Του/Της λέω πώς αισθάνομαι και ακούω τα δικά του/της συναισθήματα.

Ρόλος Β: Μια καλή φίλη/ένας καλός φίλος μου λέει ότι το τελευταίο διάστημα νιώθει ότι απομακρύνομαι και ότι δεν βρισκόμαστε το ίδιο συχνά όπως πριν. Μου λέει πώς αισθάνεται. Τον/την ακούω και του/της λέω πώς αισθάνομαι κι εγώ.

02

Ρόλος Α: Φέτος άλλαξα σχολείο, αλλά δεν έχω καταφέρει να κάνω νέους/νέες φίλους/φίλες στο καινούριο μου σχολείο. Συζητάω με έναν φίλο/μια φίλη μου, του/της λέω πώς αισθάνομαι και του/της ζητάω συμβουλές. Προσπαθεί να με βοηθήσει.

Ρόλος Β: Ένας φίλος/μια φίλη άλλαξε σχολείο φέτος, αλλά δεν έχει καταφέρει να κάνει νέους/ νέες φίλους/φίλες στο καινούριο του σχολείο. Συζητάει μαζί μου, μου λέει πώς αισθάνεται και μου ζητάει συμβουλές. Προσπαθώ να τον/τη βοηθήσω.

Μιλάμε στην τάξη! Τι σχέση έχουν τα πρόσωπα στις παρακάτω φωτογραφίες; Πώς νιώθουν; Τι συναισθήματα προκαλούν σε εσάς;

◆ **Παρακολουθούμε το παρακάτω βίντεο στην τάξη και συζητάμε όλοι/όλες μαζί.**

Μην Προσπερνάς τα σημάδια της Έμφυλης Βίας

• Ποιο είναι το θέμα του βίντεο;

• Τι συναισθήματα σας προκαλεί;

• Τι σας έκανε εντύπωση;

• Γνωρίζετε άλλες μορφές έμφυλης βίας;

• Σε ποιους χώρους πιστεύετε ότι εκδηλώνεται το φαινόμενο της έμφυλης βίας; Είναι συχνό;

https://www.youtube.com/watch?v=LFCS03yBy2Y

◆ **Κοίτα προσεχτικά!**

Χαίρομαι **που** είσαι καλύτερα.
Λυπάμαι **που** δε θα μπορέσεις να έρθεις μαζί μας.
Κάποιες φορές οι συμμαθητές μου με κοροϊδεύουν, **επειδή/γιατί** κατάγομαι από άλλη χώρα.
Φοβάμαι **μήπως/μη** δεν περάσω το μάθημα.
Ανησυχώ **μήπως/μην** έχασε τον δρόμο.
Πιστεύω **ότι/πως** θα τα καταφέρεις στο τέλος.
Άλλες λέξεις/φράσεις: λέω, νομίζω, μαθαίνω, ξέρω/γνωρίζω, είμαι σίγουρος/σίγουρη, καταλαβαίνω, βλέπω ότι/πως.....
Η δασκάλα, **που** έχουμε φέτος, είναι πολύ βοηθητική.

◆ **Συμπληρώνω με: *ότι/πως, που, γιατί/επειδή, μήπως/μην.***
Σε μερικές προτάσεις ταιριάζουν παραπάνω από μια απαντήσεις.

1. Είμαι πολύ χαρούμενη _____ θα έρθεις κι εσύ στην εκδρομή.

2. Φοβάμαι _____ βρέξει. Κοίτα τα σύννεφα!

3. Μου αρέσει περισσότερο η γειτονιά _____ μένω φέτος.

4. Ανησυχώ _____ πει αυτά _____ του εμπιστεύτηκα.

5. Είμαι σίγουρη _____ θα γράψεις καλά στο μάθημα. Έχεις διαβάσει τόσο πολύ.

6. Δεν ήρθε στο μάθημα χτες, _____ ήταν άρρωστος.

7. _____ έχω πολύ διάβασμα ακόμα, δε θα μπορέσω να έρθω σινεμά.

8. Έμαθα _____ θα αλλάξεις σχολείο.

9. Μερικές φορές ντρέπομαι _____ δεν μιλάω καλά ελληνικά.

Αντιστοιχίζω

1. Γιατί αργεί τόσο; Φοβάμαι		α. που βρήκες δουλειά!
2. Μην τον περιμένεις! Μου είπε		β. επειδή γύρισα το πόδι μου.
3. Καλή αρχή! Πόσο χαίρομαι		γ. που κάνουμε.
4. Είδαμε μια ταινία χθες		δ. μήπως έπαθε κάτι.
5. Δε θα συνεχίσω τις προπονήσεις,		ε. μήπως δε γράψεις καλά στις εξετάσεις;
6. Μου αρέσει πολύ η παρέα		στ. ότι δεν θα έρθει τελικά.
7. Φοβάσαι		ζ. που ήταν πολύ καλή.

Γράφω!

01

Ο δάσκαλος/η δασκάλα του σχολείου σου σού ζήτησε να γράψεις μια εργασία και να την παρουσιάσεις στην τάξη με θέμα τη σημασία της φιλίας στη ζωή των ανθρώπων. Γράφεις γιατί είναι σημαντικό να έχουμε φίλους/φίλες και ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά για την επιλογή ενός φίλου/μιας φίλης. Τέλος, αναφέρεσαι σε έναν καλό/ μια καλή φίλο/φίλη σου και γράφεις λίγα λόγια για τη σχέση σας.

02

Μια φίλη/ ένας φίλος σας έφυγε πριν δυο μήνες για Γερμανία. Του/της γράφω ένα μέιλ για να μάθω τα νέα του/της και του/της λέω και τα δικά μου. Στη συνέχεια, γράφω για το πόσο μου λείπει και για το πώς αισθάνομαι και θυμάμαι τον χρόνο που περνούσαμε μαζί όσο ζούσε στην Ελλάδα. Στο τέλος του/της γράφω ότι ελπίζω να συναντηθούμε πάλι σύντομα.

Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις ή φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 07

◆ Τι μάθημα έχουμε;

◆ Γράφω τις πρώτες λέξεις που μου φέρνει στο μυαλό η λέξη «σχολείο». Τι μου αρέσει; Τι δεν μου αρέσει; Μια όμορφη στιγμή... Μια άσχημη στιγμή...

◆ Μοιραζόμαστε αυτά που γράψαμε με τον διπλανό / τη διπλανή μου. Υπάρχουν ομοιότητες; Υπάρχουν διαφορές;

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ **Σκέφτομαι τα όνειρά μου για το μέλλον...**

Πώς συνδέονται με την εκπαίδευσή μου;	Πώς θα είναι η ζωή μου αν τα καταφέρω;
Τι χρειάζομαι για να τα καταφέρω; Τι πρέπει να κάνω από αύριο κιόλας;	Ποια εμπόδια θα αντιμετωπίσω; Πώς θα τα αντιμετωπίσω;

◆ **Μοιράζομαι τις σκέψεις μου με τον διπλανό / τη διπλανή μου. Υπάρχουν ομοιότητες; Υπάρχουν διαφορές;**

Ομοιότητες	Διαφορές

◆ **Δεν καταλαβαίνω τίποτα...**

Ολένα: Καλημέρα, Ασράφ... Πώς πάει;

Ασράφ: Γεια... Πώς να πάει... Άστα...

Ολένα: Καλέ, τι έπαθες; Σε πείραξε κανείς; Χάσατε στο ποδόσφαιρο;

Ασράφ: Στο ποδόσφαιρο κερδίσαμε, αλλά την άλλη ώρα γράφω διαγώνισμα στη Βιολογία.

Ολένα: Α, μου αρέσει πολύ η Βιολογία...

Ασράφ: Είσαι με τα καλά σου; Δεν καταλαβαίνω τίποτα... Απλά αντιγράφω αυτά που γράφει η καθηγήτρια στον πίνακα. Όταν ανοίγω το βιβλίο, νομίζω πως είμαι πρώτη μέρα στην Ελλάδα.

Ολένα: Τι λες τώρα; Εγώ έχω μάθει ένα σωρό πράγματα... Για τους οργανισμούς, τα μικρόβια, την κληρονομικότητα... Τρελαίνομαι σου λέω. Αν και δεν είναι το πιο εύκολο, είναι το αγαπημένο μου μάθημα...

Ασράφ: Τι να σου πω... Εγώ διάβαζα χτες δυο ώρες για τη φωτοσύνθεση για να γράψω κάτι στο τεστ και είμαι πάλι σίγουρος ότι θα τα πάω χάλια. Δεν μαθαίνονται αυτά τα πράγματα.

Ολένα: Κάτσε, σου έχω ένα δώρο... Δηλαδή, όχι ακριβώς δώρο... Σου το δανείζω για μια βδομάδα... Μπορείς να το βγάλεις φωτοτυπία.

Ασράφ: Τι; Κι άλλο βιβλίο; Ευχαριστώ, δεν θα πάρω...

Ολένα: Έλα τώρα... Άνοιξέ το... Διαβάζεται πολύ πιο εύκολα, κι έχει στο τέλος ένα γλωσσάρι με τις βασικές λέξεις του μαθήματος στη γλώσσα σου... Καλό, ε;

Ασράφ: Έλα... Ευχαριστώ... Μήπως και οι ασκήσεις λύνονται μόνες τους;

Ολένα: Άντε, γκρινιάρη... Σε μια βδομάδα το θέλω πίσω, ε;

◆ Σωστό ή λάθος;

	Σωστό	Λάθος	Δεν αναφέρεται
1. Ο Ασράφ και η Ολένα πηγαίνουν στην ίδια τάξη			✔
2. Ο Ασράφ είναι πολύ χαρούμενος σήμερα.			
3. Η ομάδα του Ασράφ κέρδισε στο ποδόσφαιρο.			
4. Η Ολένα δεν καταλαβαίνει τίποτα στο μάθημα της Βιολογίας			
5. Ο Ασράφ είναι πρώτη μέρα στην Ελλάδα.			
6. Το διαγώνισμα στη Βιολογία φοβίζει τον Ασράφ.			
7. Η Ολένα είναι πιο πολύ καιρό στην Ελλάδα από ότι ο Ασράφ.			
8. Η Ολένα χαρίζει το βιβλίο της στον Ασράφ			
9. Το βιβλίο αυτό είναι ένα γλωσσάρι.			
10. Η Ολένα μπορεί να βοηθήσει τον Ασράφ σε ό,τι δεν καταλαβαίνει.			

◆ Προσέχω

Αν πάρεις αυτό το βιβλίο, θα σε βοηθήσει.

Αν και είναι δύσκολο μάθημα, εμένα μου αρέσει.

Όταν ανοίγω το βιβλίο, αισθάνομαι ότι δεν καταλαβαίνω αυτή τη γλώσσα.

Διάβασα δυο ώρες χτες, για να γράψω καλά στο τεστ

Διάβασα τόσο πολύ, που είμαι σίγουρη ότι θα τα καταφέρω.

◆ **Συνδέω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.**

Αν διαβάσεις περισσότερο, θα γράψεις καλά στις εξετάσεις (γράφω καλά στις εξετάσεις).

1. Αν περάσεις από το σπίτι μου, _____ (πηγαίνουμε μαζί στο σχολείο).
2. Αν τελειώσεις νωρίς το διάβασμα, _____ (βλέπουμε την ταινία που σου έλεγα).
3. Αν χάσεις το λεωφορείο, _____ (αργώ στο σχολείο).
4. Αν γράψεις καλά στο διαγώνισμα, _____ (παίρνω καλό βαθμό στο τέλος της χρονιάς).
5. Αν βοηθήσεις την Μαρίνα στα αγγλικά, _____ (τα καταφέρνω καλύτερα).
6. Αν βρέξει το απόγευμα, _____ (δεν πηγαίνουμε για μπάσκετ).

◆ **Συνδέω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.**

Διάβασα πολύ. Γράφω διαγώνισμα.

Διάβασα πολύ για να γράψω στο διαγώνισμα.

Έτρεξα πολύ. Προλαβαίνω το λεωφορείο.

_____

Γύρισα νωρίς στο σπίτι. Βοηθάω τον αδερφό μου στα μαθήματα.

_____

Μαγείρεψα νωρίς το πρωί. Τρώω όταν γυρίσω σπίτι το μεσημέρι.

_____

Δανείστηκα ένα λεξικό. Μπορώ να καταλάβω αυτό το κείμενο.

_____

Θα σου το εξηγήσω άλλη μια φορά. Το καταλαβαίνεις σίγουρα.

_____

◆ **Συνδέω τις προτάσεις, με όταν ή μόλις όπως στο παράδειγμα.**

Φτάνεις σπίτι. Με παίρνεις τηλέφωνο.

Όταν φτάσεις σπίτι, πάρε με τηλέφωνο.

Τελειώνετε την άσκηση. Παρουσιάζετε στην τάξη τα αποτελεσματα.

_____

Βλέπεις ένα φαρμακείο. Στρίβεις αριστερά.

_____

Τελειώνετε το διάβασμα για αύριο. Ερχόσαστε στην πλατεία.

_____

Μιλήσεις με την Άννα. Της λες ότι την ψάχνω.

_____

Ξυπνάς. Ετοιμάζεσαι κι έρχεσαι από το σπίτι μου.

_____

◆ **Διαλέγω το σωστό.**

_____ τελειώσεις νωρίς, μπορούμε να πάμε βόλτα.

α. όταν β. για να γ. αν

_____ γύρισα στο σπίτι, έτρεξα στο τραπέζι. Πεινούσα πολύ.

α. αν β. μόλις γ. για να

_____ πάρει την απόφαση, το συζήτησε με τις φίλες της

α. πριν β. αν γ. όταν

_____ γυρνούσαν σπίτι, τους σταμάτησε η Αστυνομία.

α. αν β. Την ώρα που γ. μόλις

Γιατί δεν με πήρες τηλέφωνο _____ έρθεις;

α. όταν β. την ώρα που γ. πριν

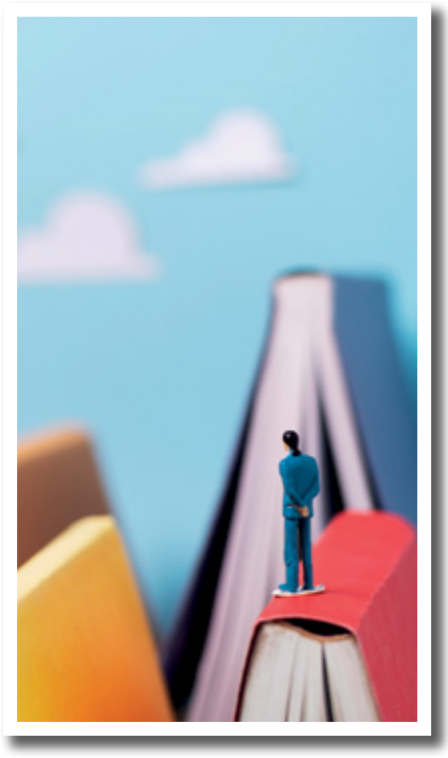

◆ **Συνδέω τις προτάσεις, με αν και ή μολονότι όπως στο παράδειγμα.**

Ήταν κουρασμένος. Ήρθε στον αγώνα.

Αν και ήταν κουρασμένος, ήρθε στον αγώνα.

Δεν διάβασε πολύ. Πήρε πολύ καλό βαθμό στο τεστ.

_____

Με είδε στο διάλειμμα. Δεν μου μίλησε.

_____

Τον κάλεσαν στο πάρτι. Δεν πήγε.

_____

Είναι αυστηρή. Είναι η αγαπημένη μου δασκάλα.

_____

Έχουμε μαλώσει χίλιες φορές. Εξακολουθώ να τον συμπαθώ

_____

◆ **Διαβάζω το παρακάτω κείμενο και συμπληρώνω τα κενά με λέξεις ή φράσεις από τον πίνακα.**

παράλληλη, σχετικές με την ειδικότητά τους, απασχολούνται, ασφαλίζονται, εφαρμόζεται, περιλαμβάνει, η φοίτηση, εργαστηριακά

Στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) του ΟΑΕΔ, _____το σύστημα της μαθητείας. Μαθητεία είναι το σύστημα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, το οποίο _____ θεωρητική εκπαίδευση και _____ πρακτική άσκηση. Στον ΟΑΕΔ λειτουργούν 50 ΕΠΑ.Σ Μαθητείας. _____ διαρκεί 2 σχολικά έτη, (4 εξάμηνα), κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές παρακολουθούν θεωρητικά και _____ μαθήματα στην ΕΠΑ.Σ (1 πρωινό και 4 απογευματινά) και παράλληλα (για 4 ή 5 ημέρες την εβδομάδα) πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε εργασίες _____. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές των ΕΠΑΣ αμείβονται και _____ από τον εργοδότη τους, ενώ την ημέρα που φοιτούν οι μαθητές στο σχολείο, (πρωινό ωράριο), δεν _____ στον εργοδότη, αν το ωράριο εργασίας της επιχείρησης είναι κι αυτό πρωινό.

https://mathiteia.ep.uhc.gr/%ce%b3%ce%b5%ce%bd%ce%b9%ce%ba%ce%b5%cf%82-%cf%80%ce%bb%ce%b7%cf%81%ce%bf%cf%86%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%b5%cf%82/

◆ **Παίζω έναν ρόλο**

01

Ρόλος Α: Το σχολείο μού φαίνεται βαρετό και άχρηστο. Αν μπορούσα θα σταματούσα. Το συζητάω με τον καλύτερο φίλο / την καλύτερη φίλη μου.

02

Ρόλος Β: Ένας φίλος / μια φίλη μου τον τελευταίο καιρό είναι πολύ απογοητευμένος/η από το σχολείο, κάνει πολλές απουσίες, δεν έχει καμία όρεξη για διάβασμα. Μιλάμε και προσπαθώ να καταλάβω γιατί συμβαίνει αυτό. Του / της λέω τη δική μου γνώμη.

Ο Σερ Κεν Ρόμπινσον κάνει μια διασκεδαστική και έντονα συγκινητική πρόταση για τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος που ενισχύει τη δημιουργικότητα.

https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity/transcript?language=el#t-132653

◆ **Ακούω την ομιλία, σημειώνω τρία πράγματα που μου έκαναν εντύπωση, είτε συμφωνώ είτε διαφωνώ. Στη συνέχεια, συγκρίνω τις παρατηρήσεις μου με αυτές του διπλανού / της διπλανής μου και συζητάμε με όλη την ομάδα.**

◆ **Συμπληρώνω το κείμενο με τις φράσεις από τον πίνακα.**

είναι χορεύτρια, σε απελπιστική, ποιος πραγματικά ωφελείται, θα κάνουν μια προσπάθεια, και παρακολούθησέ τη ,σαν ένα μέσο μεταφοράς, είναι το χειρότερο πράγμα, να συγκεντρωθεί, φοβούνται να κάνουν

Τα παιδιά θα ρισκάρουν. Εάν δεν ξέρουν, _____. Δεν έχω δίκιο; Δεν _____λάθος. Και μέχρι να ενηλικιωθούν, τα περισσότερα παιδιά έχουν χάσει αυτή την ικανότητα. Φοβούνται να κάνουν λάθος. Έχουμε εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα όπου τα λάθη _____ που μπορείς να κάνεις. Το αποτέλεσμα είναι ότι εκπαιδεύουμε τους ανθρώπους κάνοντάς τους να ξεχνούν τις δημιουργικές του ικανότητες.

Εάν συνέβαινε να επισκεφθείτε την εκπαίδευση, σαν εξωγήινος, και να ρωτήσετε, «Πού χρησιμεύει αυτό, η δημόσια εκπαίδευση;» νομίζω ότι θα καταλήγατε, αν βλέπατε το αποτέλεσμα, _____ από αυτό, ποιος κάνει όλα αυτά που πρέπει, ποιος παίρνει όλους τους πόντους, ποιοι είναι οι νικητές - νομίζω ότι θα καταλήγατε στο ότι ο σκοπός της δημόσιας εκπαίδευσης σε όλο τον κόσμο είναι το να παράγει καθηγητές πανεπιστημίου. Συμπαθώ τους καθηγητές πανεπιστημίου, αλλά ξέρετε, υπάρχει κάτι περίεργο σχετικά με τους καθηγητές - όχι όλοι τους, αλλά τις περισσότερες φορές ζουν μέσα στο κεφάλι τους. Βλέπουν το σώμα τους _____ για το κεφάλι τους. Έτσι δεν είναι; Είναι ένας τρόπος να πηγαίνουν το κεφάλι τους σε συναντήσεις.

Έχετε ακούσει την Τζίλιαν Λι; Είναι χορογράφος και όλοι ξέρουν τη δουλειά της. Είναι καταπληκτική. Τέλος πάντων, η Τζίλιαν κι εγώ γευματίσαμε και τη ρώτησα: «Τζίλιαν, πώς και έγινες χορεύτρια;» Και μου απάντησε ότι ήταν ενδιαφέρον: Όταν ήταν στο σχολείο, ήταν πραγματικά _____ κατάσταση. Και το σχολείο, τη δεκαετία του 30, έγραψε στους γονείς της και τους είπε: «Πιστεύουμε ότι η Τζίλιαν έχει μαθησιακά προβλήματα». Δεν μπορούσε _____ , ήταν νευρική. Τέλος πάντων, πήγε να δει κάποιον ειδικό. Στο τέλος ο γιατρός πήγε και κάθισε δίπλα στη Τζίλιαν και της είπε, «Τζίλιαν, άκουσα όλα αυτά που είπε η μητέρα σου και θα ήθελα να της μιλήσω ιδιαιτέρως. Περίμενε εδώ, δε θ' αργήσουμε» και έφυγαν αφήνοντάς την πίσω.

Αλλά βγαίνοντας από το δωμάτιο, άνοιξε το ραδιόφωνο που ήταν πάνω στο γραφείο του. Και όταν βγήκαν, είπε στη μητέρα της, «Απλά κάτσε _____». Και μόλις έφυγαν από το δωμάτιο, μου είπε ότι πετάχτηκε όρθια και κουνιόταν στο ρυθμό της μουσικής. Την παρακολούθησαν για λίγα λεπτά και μετά γύρισε στη μητέρα της και της είπε: «Κυρία Λιν, η Τζίλιαν δεν είναι άρρωστη, _____ . Πηγαίνετέ τη σε μια σχολή χορού».

https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity/transcript?language=el#t-132653

◆ **Παίζω έναν ρόλο**

01

Ρόλος Α: Σκέφτομαι να παρακολουθήσω κάποια μαθήματα υπολογιστή. Ρωτάω ένα φίλο / μια φίλη μου που ξέρω πως έχει κάνει τέτοια μαθήματα στο παρελθόν.

02

Ρόλος Β: Ένας φίλος / μια φίλη μου θέλει να κάνει μαθήματα υπολογιστή. Του περιγράφω τη δική μου εμπειρία και του λέω τι νομίζω πως πρέπει να κάνει.

◆ **Ακούω τη συζήτηση και συμπληρώνω τις προτάσεις που ακολουθούν με λέξεις ή φράσεις από τον πίνακα**

Η εκπαίδευση στην Ελλάδα

Δημοσιογράφος: Καλώς ήρθατε στην εκπομπή του Ράδιο Κόσμος. Σήμερα θα συζητήσουμε με την κυρία Αναγνωστοπούλου για το θέμα της ένταξης των παιδιών από άλλες χώρες στο σχολείο στην Ελλάδα. Καλησπέρα κυρία Αναγνωστοπούλου, σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας.

Κυρία Αναγνωστοπούλου: Εγώ σας ευχαριστώ...

Δημοσιογράφος: Λοιπόν, πριν ξεκινήσουμε να μιλάμε για τα πρακτικά ζητήματα των εγγραφών μαθητών από άλλες χώρες στο ελληνικό σχολείο, θα μπορούσατε να δώσετε στους ακροατές και τις ακροάτριές μας μια εικόνα για την εκπαίδευση στην Ελλάδα;

Κυρία Αναγνωστοπούλου: Βεβαίως... Κοιτάξτε... Είναι σημαντικό να ξέρουμε ότι η εκπαίδευση στην Ελλάδα χωρίζεται σε υποχρεωτική για όλα τα παιδιά (από το Νηπιαγωγείο μέχρι και το Γυμνάσιο) και μη υποχρεωτική (όλες οι μορφές εκπαίδευσης μετά το Γυμνάσιο). Από την άλλη μεριά, υπάρχει ο διαχωρισμός σε Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ ανάμεσα στη Δευτεροβάθμια και την Τριτοβάθμια υπάρχουν προγράμματα και οργανισμοί επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως είναι τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.). Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση χωρίζεται στο Νηπιαγωγείο, το οποίο διαρκεί δύο χρόνια και στο Δημοτικό Σχολείο, το οποίο διαρκεί έξι χρόνια για τα παιδιά 6 ως 12 ετών. Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από το Γυμνάσιο, ένα υποχρεωτικό σχολείο διάρκειας τριών ετών και το Λύκειο (Γενικό ή Επαγγελματικό). Εκτός από το Λύκειο, όμως τα παιδιά που τελείωσαν το Γυμνάσιο μπορούν να παρακολουθήσουν τις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης ή τις Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας.

Δημοσιογράφος: Μάλιστα... Και από εκεί και μετά;

Κυρία Αναγνωστοπούλου: Για να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση οι μαθητές πρέπει να δώσουν εξετάσεις, τις λεγόμενες Πανελλαδικές Εξετάσεις. Βέβαια, όσοι μαθητές ολοκλήρωσαν τις βασικές τους σπουδές σε μια άλλη χώρα, μπορούν να μπουν στο Πανεπιστήμιο με μια διαφορετική διαδικασία, με βάση τη βαθμολογία τους στο σχολείο της χώρας τους. Μπορούμε να μιλήσουμε για αυτό στη συνέχεια. Τώρα... Η Τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από τα Πανεπιστήμια και Πολυτεχνεία (ΑΕΙ). Τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών διαρκούν συνήθως τέσσερα χρόνια (πέντε στα Πολυτεχνεία και σε κάποιες τεχνικές ή καλλιτεχνικές σχολές, έξι στις Ιατρικές σχολές), ενώ τα μεταπτυχιακά διαρκούν από ένα ως δύο χρόνια και τα διδακτορικά από τρία έως έξι χρόνια. Το Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο προσφέρει μαθήματα από απόσταση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και η επιλογή των φοιτητών γίνεται συνήθως μετά από κλήρωση. Να επισημάνουμε, επίσης, ότι σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης υπάρχουν ιδιωτικά και δημόσια σχολεία και σχολές, εκτός από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, όπου οι ιδιωτικές σχολές δεν αναγνωρίζονται ως ισότιμες με τις δημόσιες.

Δημοσιογράφος: Ωραία... Ας κάνουμε εδώ ένα μικρό μουσικό διάλειμμα, και στη συνέχεια θα σας ζητήσουμε να απαντήσετε σε μερικές ερωτήσεις που μας έχουν στείλει οι ακροατές και οι ακροάτριές μας, με τις δικές τους απορίες.

κλήρωση, δημόσια και ιδιωτικά, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, έξι χρόνια, δεν αναγνωρίζεται ως ισότιμη με τη δημόσια, από απόσταση, Δημοτικό Σχολείο, τελείωσαν το Λύκειο

1. Η αδερφή μου είναι έξι χρονών. Θα πάει στο _____.
2. Τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και η Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών ανήκουν στα _____.
3. Για να γραφτώ σε μια Επαγγελματική Σχολή Μαθητείας, πρέπει να έχω τελειώσει το _____ _____.
4. Στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης μπορούν να γραφτούν μαθητές που _____.
5. Το Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο δέχεται φοιτητές με _____ και οι σπουδές γίνονται _____.
6. Οι σπουδές στην Ιατρική διαρκούν _____.
7. Τα περισσότερα σχολεία στην Ελλάδα είναι δημόσια, αλλά υπάρχουν επίσης και _____.
8. Η ιδιωτική Τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα _____.
9. Μετά το διάλειμμα η κυρία Αναγνωστοπούλου θα απαντήσει _____.

◆ **Διαβάζω το κείμενο και απαντάω στις ερωτήσεις**

Οι εξετάσεις για την πιστοποίηση της ελληνομάθειας γίνονται κάθε χρόνο από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Οι υποψήφιοι μπορούν να εξεταστούν σε ένα ή περισσότερα από τα έξι επίπεδα (Α1, Α2, Β1, Β2, Γ1, Γ2) και να πάρουν το αντίστοιχο πιστοποιητικό. Όσοι θέλουν να σπουδάσουν σε κάποιο Πανεπιστήμιο ή ΙΕΚ χρειάζεται να έχουν το πιστοποιητικό του επιπέδου Β2.

Μαθήματα για όσους η ελληνική δεν είναι η μητρική τους γλώσσα, προσφέρουν διάφοροι δημόσιοι φορείς (όπως το Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης), Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Κέντρα Διά Βίου Μάθησης, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και ιδιωτικοί φορείς. Σε ορισμένους οργανισμούς τα μαθήματα είναι δωρεάν, αλλά σε άλλους οι εκπαιδευόμενοι πληρώνουν δίδακτρα.

◆ **Συμπληρώνω τις προτάσεις**

1. Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας		οργανώνει εξετάσεις πιστοποίησης για τη γλώσσα.
2. Το Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών		είναι το Β1.
3. Το επίπεδο που χρειάζεται όποιος/ όποια θέλει να σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα		προσφέρονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
4. Τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας		προσφέρει μαθήματα ελληνικής γλώσσας.
		είναι το Β2.
		είναι όλα δωρεάν.

Τα σχολεία του κόσμου

Συμπληρώνω το κείμενο με λέξεις ή φράσεις από τον πίνακα.

είναι δωρεάν, σταματούν νωρίτερα, αν υπάρχει κι αυτός, μία στις τέσσερις γυναίκες, να αντικαταστήσει όλα τα βιβλία, ματιά σε μία σχολική αίθουσα, επίσημη γλώσσα διδασκαλίας, να αγοράσουν οι γονείς, διδάσκονται με τη βοήθεια της τεχνολογίας

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να διαπιστώσει κανείς τις ανισότητες στις συνθήκες ζωής που υπάρχουν ανάμεσα σε διάφορα μέρη του πλανήτη. Μία _____, είναι ένα από αυτά.

Σε κάποιες χώρες, τα παιδιά κάθονται σε πάρκα, ή σε αγρούς και κοιτάζουν έναν μαυροπίνακα, _____. Αλλού, πιτσιρικάδες πιάνουν από νωρίς στα χέρια τους tablet και _____. Η Deutche Welle έκανε ένα φωτογραφικό αφιέρωμα από σχολικές αίθουσες σε όλο τον κόσμο, που αποκαλύπτει αυτές τις διαφορές.

Η Νότια Κορέα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα ψηφιακά μέσα για την εκπαίδευση. Υπολογιστές και διαδίκτυο υπάρχουν σε κάθε τάξη και η κυβέρνηση σκοπεύει _____με ηλεκτρονικά. Στις φτωχότερες οικογένειες, το κράτος δίνει δωρεάν tablet στα παιδιά.

Αλλού, μία τάξη αποτελείται απλά από έναν πίνακα και πάγκους για τους μαθητές. Σε σύγκριση με τους γείτονές της, η Γκάνα έχει χαμηλό ποσοστό αναλφαβητισμού, καθώς τα έξι πρώτα χρόνια του σχολείου _____ . Επίσημα, οι μαθητές πρέπει να πάνε στο σχολείο για εννιά χρόνια, αλλά τα περισσότερα παιδιά στην ύπαιθρο συχνά δεν μπορούν να μιλήσουν την _____ , τα αγγλικά.

Στην Κένυα, όλα τα παιδιά μπορούν να πάνε στο σχολείο δωρεάν για 8 χρόνια. Τα περισσότερα όμως _____ . Οι απαιτούμενες σχολικές στολές, τα παπούτσια, τα βιβλία, τα τετράδια και τα μολύβια είναι πράγματα που δεν μπορούν_____ . Οι δημόσιες σχολικές τάξεις έχουν φτωχό εξοπλισμό και πάρα πολλούς μαθητές.

Στο Αφγανιστάν, μόλις _____ μπορεί να διαβάσει ή να γράψει, ενώ το 52% των ανδρών έχει αυτή την ικανότητα. Στη χώρα υπάρχει έλλειψη σχολείων, εκπαιδευτικών και εκπαιδευτικού υλικού.

https://www.iefimerida.gr/news/204771/ta-sholeia-toy-kosmoy-apo-ta-horafia-kai-ta-parka-eos-tis-aithoyses-me-tablet-kai

◆ Γράφω ένα mail

Μια φίλη / ένας φίλος μου ήρθε πριν από λίγο καιρό στην Ελλάδα. Της / του γράφω ένα mail για το πώς μπορεί να μάθει τη γλώσσα.

◆ Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις ή φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑΣ ΕΝΕΡΓΑ

◆ Ποιες είναι οι πρώτες λέξεις που σας έρχονται στο μυαλό όταν ακούτε τη φράση «συμμετοχή στην κοινωνία»; Γράφω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου.

◆ Εσείς συμμετέχετε σε κάποια ομάδα στην Ελλάδα, π.χ. πολιτιστική, αθλητική, εθελοντική, κοινωνική, πολιτική ή κάτι άλλο; Αν ναι, πώς νιώθετε μέσα σ' αυτή και γιατί; Μιλάμε όλοι/όλες μαζί στην τάξη.

◆ **Παρακολουθούμε δύο φορές το παρακάτω βίντεο και κρατάμε σύντομες σημειώσεις, όπως στο παράδειγμα.**

https://www.youtube.com/watch?v=GEVg_lZEf3AGt=152s

Αποδημητικά Πουλιά: Οι νέοι δημοσιογράφοι που έχουν να πουν πολλές ιστορίες

1. Η εφημερίδα ξεκίνησε το **2016** *[παράδειγμα]*
2. Η εφημερίδα ξεκίνησε από μια ομάδα _____
_____.
3. Η ομάδα αποτελείται από _____
_____.
4. Σκοπός της εφημερίδας είναι _____
_____.
5. Η εφημερίδα περιλαμβάνει _____ γλώσσες.
6. Τα θέματα των άρθρων αφορούν _____
_____
_____
_____ .

◆ **Σας έκανε κάτι εντύπωση στο παραπάνω βίντεο;**
Αν ναι, τι είναι αυτό και γιατί;
Συζητάμε όλοι/όλες μαζί στην τάξη.

◆ **Τώρα διαβάζουμε τα λόγια δύο νέων δημοσιογράφων για τη συμμετοχή τους στην εφημερίδα «Τα Αποδημητικά πουλιά», αλλά και λίγα λόγια για την εφημερίδα. Όμως, κάποιες λέξεις/φράσεις λείπουν. Συμπληρώνουμε τα κενά με τις παρακάτω λέξεις/φράσεις.**

να μας γνωρίσουν, να αφηγούμαι, ομαδική, προσφυγικού πληθυσμού, γι' αυτό, έκδοση, ανακαλύπτω, καθώς και, πολύγλωσση, γλωσσών, καταπολέμηση, αποτελείται, ενίσχυση

«Έχω μιλήσει με πολλούς δημοσιογράφους. Μπορεί να έχουν καλές προθέσεις, όμως νιώθω πως ενδιαφέρονται μόνο για τις δυσκολίες που έχουμε περάσει. Τελικά, αυτό που βγαίνει προς τα έξω είναι συχνά η «ιστορία του δυστυχισμένου πρόσφυγα». Πιστεύω πως αυτό είναι άδικο, _____ και συμμετέχω στην εφημερίδα «Αποδημητικά Πουλιά». Γράφουμε τις δικές μας ιστορίες, γνωρίζουμε τον κόσμο και δίνουμε στους ανθρώπους την ευκαιρία _____ καλύτερα», λέει ο Morteza.

«Μου αρέσει να γνωρίζω ανθρώπους και _____ τις ιστορίες τους. Μέσα από το ρεπορτάζ γνωρίζω την Αθήνα και _____ τα μικρά της μυστικά», περιγράφει η Kim, αιτούσα άσυλο από τη Νιγηρία. «Μου αρέσει το γράψιμο και η _____ δουλειά. Όλοι μας προσπαθούμε να βρούμε ενδιαφέροντα θέματα και να φτιάξουμε ένα αξιόλογο, καινούριο τεύχος. Νιώθω πως έχουμε γίνει μια οικογένεια. Δεν συμφωνούμε φυσικά σε όλα, όμως υπάρχει αγάπη και αλληλεγγύη».

Λίγα λόγια για την εφημερίδα

Η εφημερίδα «Αποδημητικά Πουλιά» του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι αποτέλεσμα της ομαδικής εργασίας των Νέων Δημοσιογράφων, μιας ομάδας που_____ από έφηβους και νέους μετανάστες, πρόσφυγες και Έλληνες. Η εφημερίδα είναι _____ και περιλαμβάνει κείμενα σε αγγλικά, ελληνικά, αραβικά, φαρσί, ουρντού. Η έντυπη έκδοσή της διανέμεται κάθε δύο μήνες δωρεάν, ως ένθετο, με την «Εφημερίδα των Συντακτών».

Οι άνθρωποι, που ζούσαν στις δομές φιλοξενίας προσφύγων, ήταν επιφυλακτικοί να μιλήσουν στους δημοσιογράφους, καθώς πίστευαν ότι οι δημοσιογράφοι δεν θα έγραφαν την ιστορία τους όπως έπρεπε. Αυτή ήταν και η αφορμή για τη δημιουργία της εφημερίδας. Έτσι, 15 έφηβες Αφγανές και μία νεαρή Ελληνίδα αποφάσισαν να γίνουν οι ίδιες δημοσιογράφοι και να αποτελέσουν τις φωνές του _____. Από τότε, η ομάδα μεγαλώνει κι υποδέχεται διαρκώς νέα μέλη πολλών διαφορετικών εθνικοτήτων και_____. Τρία χρόνια μετά την _____ του πρώτου φύλλου της εφημερίδας, η ομάδα εγκαινίασε την ιστοσελίδα των «Αποδημητικών Πουλιών».

Βασικός στόχος της έκδοσης της εφημερίδας, όπως και της δημιουργίας των εκπομπών του διαδικτυακού ραδιοφώνου «Πικραλίδα», είναι η _____ της κοινωνικής ένταξης των έφηβων και νέων προσφύγων και η _____ της ξενοφοβίας. Τα κείμενα της εφημερίδας _____ οι διαδικτυακές ραδιοφωνικές εκπομπές παράγονται αποκλειστικά από εφήβους και νέους, πρόσφυγες, μετανάστες και Έλληνες.

Πηγή: https://www.unhcr.org/gr/18027-apodimitika-poulia.html, https://migratorybirds.gr/el/schetika-me-emas/ (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

◆ **Κοίτα!**

ο, η δημοσιογράφος
συμμετέχω / η συμμετοχή
η ομάδα / ομαδικός-ή-ό
η γλώσσα / πολύγλωσσος-η-ο
το άρθρο
το θέμα / θεματικός-ή-ό
το τεύχος
έντυπος-η-ο
διαδικτυακός-ή-ό / το διαδίκτυο = το ίντερνετ
αξιόλογος-η-ο
η έκδοση (π.χ. της εφημερίδας, του βιβλίου κ.ά.)
επιφυλακτικός-ή-ό
η αλληλεγγύη
ο πληθυσμός
αφηγούμαι (= διηγούμαι, λέω) / αφηγηματικός-ή-ό
αποτελώ - αποτελούμαι
ενισχύω / η ενίσχυση
καταπολεμώ / η καταπολέμηση

◆ **Διαλέξτε τουλάχιστον 4 από τις παραπάνω λέξεις/φράσεις του πίνακα που σας ενδιαφέρουν και φτιάξτε προτάσεις.**

◆ **Κοιτάζουμε τις παρακάτω φωτογραφίες και συζητάμε όλοι/ όλες μαζί στην τάξη: Τι βλέπετε στις παρακάτω φωτογραφίες; Ποια είναι η σημασία και τα οφέλη της συμμετοχής των προσφύγων/προσφυγισσών και μεταναστών/μεταναστριών στις παρακάτω εκδηλώσεις/δραστηριότητες για τη ζωή τους στην ελληνική κοινωνία;**

Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ, Αθήνα 2022

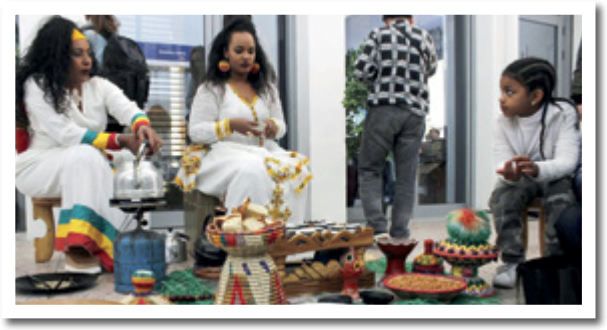

Πολυπολιτισμικό Φεστιβάλ Δημοτικής Αγοράς Κυψέλης, Δεκέμβρης 2021

Ποδοσφαιρική ομάδα Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων

Διαπολιτισμική Χορωδία Εθνικής Λυρικής Σκηνής, πηγή: friendsofsnfcc

◆ **Σημειώνουμε όλοι/όλες μαζί λέξεις/φράσεις - κλειδιά για τη σημασία και τα οφέλη της συμμετοχής στις παραπάνω δραστηριότητες/εκδηλώσεις.**

◆ **Πρώτα, βάζω τίτλους στα παρακάτω κείμενα και στη συνέχεια αντιστοιχίζω.**

1. _____

Το Σαββατοκύριακο 7 & 8 Δεκεμβρίου πραγματοποιείται το 2ο Φεστιβάλ Αιθιοπικής Κουλτούρας, στην καρδιά της Αθήνας, στη Δημοτική Αγορά Κυψέλης.

Το φεστιβάλ είναι μια μοναδική ευκαιρία να γνωρίσουμε την ξεχωριστή κουλτούρα της πανάρχαιας χώρας, αλλά και την αιθιοπική κοινότητα της Αθήνας, μία από τις παλαιότερες κοινότητες μεταναστών στην Ελλάδα.

Μετά την περσινή sold-out εκδήλωση, φέτος το Φεστιβάλ Αιθιοπικής Κουλτούρας είναι διήμερο, με ακόμη πιο πλούσιο πρόγραμμα: μουσική, χορός, δώρα και αντικείμενα, σεμινάριο αιθιοπικής κουζίνας, dj, θεατρικά δρώμενα, συζήτηση open-mic και πολλές ακόμη εκδηλώσεις.

Πηγή: https://www.gastronomos.gr/exodos/eidhseis/2o-festival-aithiopikis-koyltoyras/56780/ (με αλλαγές)

2. _____

Το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποτελείται από προσφυγικές και μεταναστευτικές κοινότητες, φυσικά πρόσωπα κι επαγγελματίες. Εργάζονται όλοι/όλες μαζί για την υποστήριξη και την ενδυνάμωση των αιτούντων άσυλο, των προσφύγων, των μεταναστών και των ανιθαγενών.

Το σωματείο λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ των ίδιων των προσφύγων και της νέας τους κοινωνίας υποδοχής.

Βασικές μας αρχές είναι η αρχή της μη διάκρισης, του αμοιβαίου σεβασμού και της αποδοχής κάθε διαφορετικής ταυτότητας. Μ' αυτόν τον τρόπο, προσπαθούμε να συμβάλλουμε στον περαιτέρω εκδημοκρατισμό και στην αρμονική συμβίωση στην ελληνική και ευρωπαϊκή κοινωνία.

Με βάση τα παραπάνω, ενδυναμώνουμε τους πρόσφυγες και αναδεικνύουμε τη φωνή τους. Επίσης, προωθούμε το διαπολιτισμικό διάλογο σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Βασικό μας στόχος είναι να ενθαρρύνουμε τους πρόσφυγες να συμμετέχουν ενεργά στα δημόσια πράγματα. Τους αντιμετωπίζουμε ως συμπολίτες μας με δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Πηγή: https://refugees.gr/skopos/

3. _____

Σουτ, ντρίμπλες, πάσες, γκολ και πολλά χαμόγελα είχε η προπόνηση μεταξύ παιδιών προσφύγων και των νεαρών αθλητών από την ομάδα Κ14 των τμημάτων υποδομής του ποδοσφαιρικού συλλόγου του Α.Ο.Καβάλα.

Συνολικά 36 παιδιά συμμετείχαν στην κοινή προπόνηση. Οι προπονητές καθοδήγησαν τα παιδιά και τους έμαθαν τα μυστικά του αθλήματος. Την προπόνηση παρακολούθησαν ο Δήμαρχος και ο Αντιδήμαρχος Καβάλας, καθώς και οι γονείς των παιδιών από τις κερκίδες.

Στο τέλος της εκδήλωσης, οι διοργανωτές μοίρασαν μετάλλια και ένα αναμνηστικό δίπλωμα σε όλα τα παιδιά για τη συμμετοχή τους. Επιπλέον, τέσσερις τυχεροί, μετά από κλήρωση, κέρδισαν από μία μπάλα ποδοσφαίρου.

Στόχος της εκδήλωσης ήταν να έρθουν κοντά τα παιδιά της τοπικής κοινωνίας με τα παιδιά που μένουν στο καμπ.

Πηγή: https://metadrasi.org/%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bd%ce%ae-%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%80%cf%8c%ce%bd%ce%b7%cf%83%ce%b7-%cf%80%ce%bf%ce%b4%ce%bf%cf%83%cf%86%ce%b1%ce%af%cf%81%ce%bf%cf%85-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%b1-%cf%80%ce%b1/

1. Η Αιθιοπική κοινότητα είναι μια		α. η ενδυνάμωση των προσφύγων και η συμμετοχή τους στα δημόσια πράγματα.
2. Το φεστιβάλ μας δίνει τη δυνατότητα		β. ως πολίτες με δικαιώματα και υποχρεώσεις.
3. Το φεστιβάλ περιλαμβάνει		γ. να γνωρίσουμε την αιθιοπική κουλτούρα.
4. Στόχος του Ελληνικού Φόρουμ προσφύγων είναι		δ. να φέρει κοντά τα παιδιά της τοπικής κοινωνίας με τα παιδιά του καμπ.
5. Οι πρόσφυγες αντιμετωπίζονται		ε. κοινή για τα παιδιά πρόσφυγες και τα παιδιά του ποδοσφαιρικού συλλόγου Καβάλας.
6. Στόχος της εκδήλωσης ποδοσφαίρου ήταν		στ. από τις παλιότερες μεταναστευτικές κοινότητες της Αθήνας.
7. Η προπόνηση ήταν		ζ. με κλήρωση.
8. Τέσσερα παιδιά κέρδισαν μια μπάλα		η. εργαστήρια, συζητήσεις, φαγητό, μουσική, χορό κ.ά.

◆ **Διαβάζω στο παρακάτω κείμενο για την πλατφόρμα U report της Unicef και συμπληρώνω με σωστό ή λάθος.**

U report Greece- Η φωνή σου μετράει

Το U report είναι μια πλατφόρμα της Unicef που ξεκίνησε το 2011, ενώ μόλις πρόσφατα ξεκίνησε και στην Ελλάδα. Χρησιμοποιείται από πάνω από 21 εκατομμύρια παιδιά και νέους/νέες σε 88 χώρες.

Η πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα σε παιδιά και νέους/νέες ηλικίας 14-25 ετών να εκφράσουν τις απόψεις τους για κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα που απασχολούν τους ίδιους/τις ίδιες και την κοινότητά τους και να ακουστούν οι φωνές τους. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ενεργή συμμετοχή τους στα κοινά.

Πιο συγκεκριμένα, μέσα από μηνιαίες δημοσκοπήσεις, η πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα στους νέους και στα παιδιά να εκφράσουν τη γνώμη τους πάνω σε ζητήματα όπως: οι προσδοκίες τους από τις τοπικές αρχές, η ψυχική και η σωματική τους υγεία, η παιδική παχυσαρκία, η κλιματική κρίση και άλλα.

Οι έφηβοι/ες και οι νέοι/ες μπορούν να κάνουν εγγραφή στην πλατφόρμα του U-Report τελείως δωρεάν και ανώνυμα και να απαντήσουν στις δημοσκοπήσεις μέσω Viber, Facebook Messenger ή WhatsApp. Κάθε φορά που ξεκινά μια δημοσκόπηση, οι χρήστες θα λαμβάνουν ειδοποιήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που έχουν επιλέξει να εγγραφούν.

Πηγή: https://www.unicef.org/greece/%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%AF%CE%B1-%CF%84%CF%8D%CF%80%CE%BF%CF%85/u-report-%CE%AD%CF%81%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1 (με αλλαγές)

◆ **Σωστό ή λάθος;**

	Σωστό	Λάθος
1. Η πλατφόρμα λειτουργεί μόνο στην Ελλάδα.		
2. Η πλατφόρμα λειτουργεί στην Ελλάδα από το 2011.		
3. Η πλατφόρμα απευθύνεται σε παιδιά και νέους/νέες.		
4. Η πλατφόρμα ενσωματώνει τις φωνές των παιδιών και των νέων.		
5. Τα παιδιά και οι νέοι/νέες μπορούν να απαντήσουν στις δημοσκοπήσεις επώνυμα.		
6. Οι δημοσκοπήσεις γίνονται μια φορά τον χρόνο.		
7. Μέσα από την πλατφόρμα, ενισχύεται η ενεργή συμμετοχή των νέων/των παιδιών στη δημόσια ζωή.		
8. Τα παιδιά και οι νέοι/νέες μπορούν να πουν τη γνώμη τους για κοινωνικά και πολιτικά θέματα.		

◆ **Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι η σημασία της παραπάνω πλατφόρμας για τους νέους/τις νέες και τα παιδιά;**

◆ **Παίζω έναν ρόλο.**

Ρόλος Α: Συμμετέχω σε μια εθελοντική ομάδα που μαγειρεύει για ανθρώπους που το έχουν ανάγκη. Συζητώ με έναν φίλο/ μια φίλη μου για τη δράση της ομάδας και του/ της προτείνω να συμμετάσχει κι αυτός/ αυτή.

Ρόλος Β: Ένας φίλος/μια φίλη μου συμμετέχει σε μια εθελοντική ομάδα που μαγειρεύει για ανθρώπους που το έχουν ανάγκη. Τον/τη ρωτάω για τη δράση της ομάδας.

◆ **Γράφω**

Την προηγούμενη εβδομάδα, στο πλαίσιο μιας εθελοντικής δράσης του σχολείου μου, η τάξη μου κι εγώ πήγαμε στο πάρκο της γειτονιάς μας. Εκεί καθαρίσαμε το πάρκο από τα σκουπίδια και φυτέψαμε δέντρα με τη βοήθεια των δασκάλων μας. Γράφω ένα μέιλ σε έναν φίλο/μια φίλη μου και του/της περιγράφω αυτήν τη δράση. Του/της γράφω για τα οφέλη της συμμετοχής σε αυτήν τη δράση και για τα συναισθήματά μου.

◆ **Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις/φράσεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα.**

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ 08

◆ **Βρίσκω μαζί με τον διπλανό/τη διπλανή μου τη θέση της Ελλάδας στους παρακάτω χάρτες.**

Πολιτικός χάρτης Βαλκανικής Χερσονήσου (1)

Πολιτικός χάρτης Ευρώπης (2)

◆ **Βρίσκω μαζί με το διπλανό/τη διπλανή μου την Ελλάδα και τη χώρα από όπου κατάγομαι στον παρακάτω παγκόσμιο χάρτη.**

◆ **Πού μένεις τώρα; Έχεις πάει σε άλλα μέρη στην Ελλάδα; Αν ναι, πότε και για ποιον λόγο πήγες εκεί; Τι έκανες εκεί και τι σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση; Ρωτάω τον συμμαθητή/τη συμμαθήτριά μου.**

◆ **Διαβάζω στο παρακάτω κείμενο λίγα λόγια για τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας, τις θάλασσες και τα νησιά της και απαντάω με σωστό ή λάθος όπως στο παράδειγμα.**

Γεωγραφική θέση της Ελλάδας

Η Ελλάδα είναι ένα κομμάτι της Ευρώπης, αφού βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της και θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι το νοτιότερο άκρο της Βαλκανικής χερσονήσου. Ανατολικά, δυτικά και νότια βρέχεται από τη Μεσόγειο Θάλασσα, που βρίσκεται ανάμεσα στην Ευρώπη και στην Αφρική.

Η γεωγραφική αυτή θέση της έδωσε τη δυνατότητα να είναι ο σύνδεσμος της Ευρώπης με τις χώρες της Ασίας και της Αφρικής. Οι χερσαίες και οι θαλάσσιες συγκοινωνίες και οι μεταφορές των προϊόντων μεταξύ των τριών αυτών ηπείρων γίνονται μέσω της ηπειρωτικής Ελλάδας ή των θαλασσών της.

Στις χώρες που υπάρχουν γύρω από την Ελλάδα ζουν άνθρωποι που μιλούν διαφορετικές γλώσσες, έχουν διαφορετικές θρησκείες, διαφορετικές συνήθειες και πολιτισμό. Για παράδειγμα στη χώρα μας ο πολιτισμός μας συναντά πολιτισμούς από την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική. Στο πέρασμα των αιώνων αναπτύξαμε σχέσεις με τους λαούς αυτούς και πολλές συνήθειές τους έγιναν και δικές μας. Πολλά στοιχεία των πολιτισμών τους βρίσκονται στη γλώσσα μας, στη μουσική μας και στις παραδόσεις μας, όπως βέβαια και εκείνοι έχουν αφομοιώσει δικά μας πολιτιστικά στοιχεία .

Λίγα λόγια για τις θάλασσες και τα νησιά της Ελλάδας

- Η Ελλάδα είναι μια χερσόνησος, που βρέχεται από το Αιγαίο, το Ιόνιο και το Λιβυκό πέλαγος, τα οποία είναι τμήματα της Μεσογείου θάλασσας.
- Το Αιγαίο είναι μια κλειστή θάλασσα, που βρίσκεται ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία και είναι αρκετά ρηχή, ενώ το Ιόνιο πέλαγος είναι ανοικτό προς τα νότια και δυτικά. Το Λιβυκό πέλαγος απλώνεται ανάμεσα στην Κρήτη και στην Αφρική.
- Ομάδες νησιών που βρίσκονται στην ίδια θαλάσσια περιοχή αποτελούν ένα νησιωτικό σύμπλεγμα.
- Τα κυριότερα νησιωτικά συμπλέγματα της Ελλάδας είναι: οι Κυκλάδες, οι Σποράδες, τα Δωδεκάνησα, τα Επτάνησα και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.
- Περίπου το 1/5 της συνολικής επιφάνειας της Ελλάδας αποτελείται από νησιά. Τα ελληνικά νησιά είναι περισσότερα από 2.000 και τα πιο πολλά από αυτά βρίσκονται στο Αιγαίο πέλαγος. Τα δέκα μεγαλύτερα σε έκταση ελληνικά νησιά είναι: η Κρήτη, η Εύβοια, η Λέσβος, η Ρόδος, η Χίος, η Κεφαλονιά, η Κέρκυρα, η Σάμος, η Λήμνος και η Νάξος.

Πηγή: Γεωγραφία Ε' Δημοτικού, Μαθαίνω για την Ελλάδα (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

◆ Λέξεις- Κλειδιά

η Ευρώπη - η Ασία - η Αφρική

η ήπειρος

η Βαλκανική χερσόνησος

η Μεσόγειος θάλασσα

ρηχή θάλασσα ≠ βαθιά θάλασσα

το Αιγαίο/το Ιόνιο/ το Λιβυκό πέλαγος

το νησιωτικό σύμπλεγμα= ομάδα νησιών

οι Κυκλάδες/ οι Σποράδες/ τα Δωδεκάνησα/ τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου

◆ Σωστό ή λάθος;

	Σωστό	Λάθος
0. Η Ελλάδα είναι κομμάτι της Βαλκανικής Χερσονήσου.	✔	
1. Η Ελλάδα βρέχεται από τη Μεσόγειο θάλασσα.		
2. Η μεταφορά των προϊόντων ανάμεσα σε Ευρώπη, Ασία και Αφρική γίνεται μόνο από στεριά.		
2. Η Ελλάδα δεν έχει επιρροές από άλλους πολιτισμούς.		
3. Οι Κυκλάδες είναι μια ομάδα νησιών.		
4. Η μισή επιφάνεια της Ελλάδας καλύπτεται από νησιά.		
5. Στο Ιόνιο πέλαγος βρίσκονται λιγότερα νησιά απ' ότι στο Αιγαίο.		
6. Η Κρήτη είναι ένα από τα μεγαλύτερα νησιά της Ελλάδας.		

◆ **Ποιες είναι οι πρώτες λέξεις που σου έρχονται στο μυαλό όταν ακούς τη λέξη «ταξίδι»; Γράφουμε όλες/όλοι μαζί στον διπλανό πίνακα.**

◆ **Τα σχολεία έκλεισαν. Ο Μεχμέτ και η Αμάλ μιλάνε για το τι θα κάνουν το καλοκαίρι. Διαβάζω το διάλογο και συμπληρώνω το παρακάτω κείμενο, όπως στο παράδειγμα.**

Αμάλ: Τι ζέστη κι αυτή σήμερα!

Μεχμέτ: Ναι, αφού έχει καύσωνα, κοντά 40 βαθμούς Κελσίου. Θα μείνεις Αθήνα το καλοκαίρι;

Αμάλ: Όχι, θα φύγω αρχές Ιουλίου με τους γονείς μου για τη χώρα μας, την Αίγυπτο. Θα καθίσουμε όλο τον Ιούλιο και τον Αύγουστο. Θα έχουμε γυρίσει βέβαια Αθήνα, πριν ανοίξουν τα σχολεία. Δεν έχουμε πάει εδώ και δύο χρόνια, αλλά φέτος αποφασίσαμε να πάμε, για να δούμε συγγενείς και φίλους.

Μεχμέτ: Τι καλά! Είναι μακριά η Αίγυπτος από εδώ;

Αμάλ: Όχι, δύο ώρες με το αεροπλάνο μέχρι Κάιρο. Από εκεί θα πάρουμε το λεωφορείο για Αλεξάνδρεια. Εσύ, θα πας πουθενά;

Μεχμέτ: Θα πάμε τον Αύγουστο στη Χίο με τους γονείς μου για μια βδομάδα.

Αμάλ: Πού είναι η Χίος; Έχεις ξαναπάει;

Μεχμέτ: Ναι, είχαμε πάει πριν πολλά χρόνια. Η Χίος είναι ένα νησί στο ανατολικό Αιγαίο, οχτώ ώρες περίπου με το καράβι από τον Πειραιά.

Αμάλ: Α, είναι αρκετές ώρες! Είναι όμορφα;

Μεχμέτ: Ήμουν πολύ μικρός τότε. Είχαμε πάει ένα καλοκαίρι, όταν ακόμα μέναμε στην Τουρκία. Θυμάμαι όμως ότι είχε πολύ όμορφες παραλίες, όμορφα χωριά και πολλά αξιοθέατα. Φέτος, θα έρθουν και κάποιοι φίλοι μας από τη Σμύρνη και θα κάνουμε όλοι μαζί διακοπές. Είμαι πολύ χαρούμενος που θα ξαναδώ τους φίλους μου μετά από τρία χρόνια. Ξέρεις, η Σμύρνη είναι πολύ κοντά στη Χίο, περίπου 30 λεπτά με το καραβάκι. Έχει συχνά δρομολόγια από το λιμάνι του Τσεσμέ.

Αμάλ: Ναι, έχεις δίκιο. Κάτι θυμάμαι από το μάθημα γεωγραφίας. Επίσης, θυμάμαι που λέγαμε στο μάθημα για τη μαστίχα Χίου.

Μεχμέτ: Ναι, καλά θυμάσαι. Εκεί είναι τα Μαστιχοχώρια όπου καλλιεργούνται μαστιχόδεντρα. Θα σου πω εντυπώσεις μετά το καλοκαίρι που θα τα ξαναπούμε.

Αμάλ: Τέλεια. Καλό καλοκαίρι Μεχμέτ!

Μεχμέτ: Καλό καλοκαίρι και σ' εσένα και καλό ταξίδι!

◆ **Συμπληρώνω:**

Στην Αθήνα έχει καύσωνα [παράδειγμα] και η θερμοκρασία φτάνει τους _____.
Η Αμάλ θα πάει με τους γονείς της στην _____ από τον _____
μέχρι _____ και _____ πριν ανοίξουν τα σχολεία.
_____ στην Αίγυπτο, εδώ και δύο χρόνια. Θα πάει στο Κάιρο με _____.
Η πτήση διαρκεί _____.

Ο Μεχμέτ θα πάει με τους γονείς του στη _____ τον Αύγουστο, με _____
. _____ στη Χίο πριν πολλά χρόνια. Το ταξίδι διαρκεί _____. Η Χίος
βρίσκεται στο _____ . Εκεί θα συναντήσει _____ που έρχονται από
τη _____. Νιώθει πολύ _____ γι' αυτό. Η Χίος είναι γνωστή για
_____.

◆ **Δες!**

Έχει καύσωνα/ ζέστη/κρύο κ.ά.
η θερμοκρασία
ταξιδεύω/ το ταξίδι
ταξιδεύω με αεροπλάνο/ πλοίο/λεωφορείο κ.ά.
το λιμάνι
το αεροδρόμιο
το ταξίδι διαρκεί ...
Καλό ταξίδι!
η πτήση
η παραλία
τα αξιοθέατα
τα χωριά
οι διακοπές
τα δρομολόγια
Θα σου πω εντυπώσεις...

◆ **Ο Μεχμέτ και οι γονείς του διαβάζουν πληροφορίες σε μια ιστοσελίδα για το ταξίδι τους στη Χίο. Διάβασε κι εσύ τις παρακάτω πληροφορίες και ρώτα τον συμμαθητή/τη συμμαθήτριά σου:**

- Πόσο συχνά είναι τα δρομολόγια από τον Πειραιά για Χίο;
- Τι ώρα φεύγει το πρώτο και τελευταίο πλοίο από Πειραιά;
- Τι ώρα φτάνει στη Χίο το πρώτο και τελευταίο πλοίο;
- Από τι εξαρτάται η τιμή των εισιτηρίων;
- Ποιοι/ ποιες δικαιούνται έκπτωση;
- Πόσο διαρκεί το ταξίδι;
- Από τι εξαρτάται η διάρκεια του ταξιδιού;

Πειραιάς - Χίος με πλοίο

Τα απευθείας δρομολόγια από Πειραιά για Χίο είναι τουλάχιστον 7 κάθε εβδομάδα, με αυξημένη συνήθως συχνότητα το καλοκαίρι.

Το πρώτο πλοίο για Χίο αναχωρεί από τον Πειραιά κατά τις 07:15 το πρωί και φτάνει στις 18:00 το απόγευμα. Το τελευταίο πλοίο φεύγει από τον Πειραιά για τη Χίο λίγο πριν τα μεσάνυχτα και φτάνει στις 07:00 περίπου το πρωί.

Η τιμή των εισιτηρίων για το δρομολόγιο Πειραιάς - Χίος ξεκινά στα 31€. Το τελικό κόστος εξαρτάται από τις διαθέσιμες εκπτώσεις, την επιλογή θέσης ή καμπίνας και τη μεταφορά οχήματος.

Για να κλείσεις εισιτήρια πλοίου για Χίο στις καλύτερες τιμές, βρες την έκπτωση που σου ταιριάζει και οργάνωσε το ταξίδι σου! Εδώ, μπορείς να βρεις κάποιες ενδεικτικές εκπτώσεις: φοιτητικό εισιτήριο, παιδικό εισιτήριο, βρεφικό εισιτήριο, εισιτήριο πολυτέκνων, εισιτήριο μόνιμων κατοίκων νήσων και εισιτήριο ατόμων με αναπηρία και συνοδών τους.

Το ταξίδι με πλοίο από το λιμάνι του Πειραιά σε αυτό της Χίου διαρκεί από 7,5 ώρες έως 10 ώρες, ανάλογα το πλοίο, το δρομολόγιο και τις ενδιάμεσες στάσεις.

Πηγή: https://www.ferryhopper.com/el/ferry-routes/direct/piraeus-chios, (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

◆ **Ενώνεις τα αντίθετα και μετά φτιάχνεις τουλάχιστον τρεις προτάσεις με όσες λέξεις/ φράσεις σ' ενδιαφέρουν.**

1. αναχωρώ		α. τελευταίος -α-ο
2. η αναχώρηση		β. ενδιάμεσες στάσεις/ με ανταπόκριση
3. απευθείας		γ. φτάνω
4. πρώτος-η-ο		δ. η άφιξη

◆ Παιχνίδια ρόλων

01

Ρόλος Α: Θέλω να ταξιδέψω σε ένα μέρος της Ελλάδας μαζί με έναν φίλο/μία φίλη μου ή την οικογένειά μου. Πηγαίνω σε ένα ταξιδιωτικό γραφείο και ρωτάω πληροφορίες. Ρωτάω για τα δρομολόγια, τη διάρκεια του ταξιδιού, το κόστος των εισιτηρίων και τις διαθέσιμες εκπτώσεις. Στο τέλος, κλείνω εισιτήρια.

Ρόλος Β: Δουλεύω σε ένα ταξιδιωτικό γραφείο. Ένας κύριος/ μια κυρία θέλει να ταξιδέψει σε ένα μέρος της Ελλάδας μαζί με έναν φίλο/ μία φίλη του/της ή την οικογένειά του/της. Απαντάω στις ερωτήσεις του/της.

02

Ρόλος Α: Συζητάω με έναν φίλο/ μια φίλη μου για εκδρομές/ταξίδια στην Ελλάδα. Εμένα μου αρέσουν περισσότερο οι εκδρομές/ ή τα ταξίδια κοντά στη θάλασσα απ' ότι στο βουνό. Του/της εξηγώ τους λόγους που προτιμώ τη θάλασσα.

Ρόλος Β: Συζητάω με έναν φίλο/ μια φίλη μου για εκδρομές/ταξίδια στην Ελλάδα. Εμένα μου αρέσουν περισσότερο οι εκδρομές/ ή τα ταξίδια στο βουνό απ' ότι στη θάλασσα. Του/της εξηγώ τους λόγους που προτιμώ το βουνό.

03

Ρόλος Α: Εγώ και η οικογένειά μου θα ταξιδέψουμε στη Χίο. Εγώ θέλω να ταξιδέψουμε με πλοίο ενώ ο αδερφός/ η αδερφή μου θέλει να ταξιδέψουμε με αεροπλάνο. Του/ της λέω τους λόγους που προτιμώ το πλοίο.

Ρόλος Β: Εγώ και η οικογένειά μου θα ταξιδέψουμε στη Χίο. Εγώ θέλω να ταξιδέψω με αεροπλάνο ενώ ο αδερφός/ η αδερφή μου θέλει να ταξιδέψουμε με πλοίο. Του/ της λέω τους λόγους που προτιμώ το αεροπλάνο.

◆ **Ακούω κάποιες πληροφορίες για το νησί της Χίου και συμπληρώνω τα κενά.**

Η Χίος ανήκει στα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και βρίσκεται νότια της Λέσβου και _____ της Ικαρίας. Είναι το πέμπτο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας και συνδυάζει τον σύγχρονο με τον παραδοσιακό τρόπο ζωής.

Καθώς η Χίος είναι διάσημη σε όλον τον κόσμο για την_____, προτείνουμε να επισκεφτείς τα πανέμορφα Μαστιχοχώρια και να _____ τα προϊόντα μαστίχας. Στον Κάμπο της Χίου, επίσης, θα έχεις την ευκαιρία να θαυμάσεις τα ατελείωτα περιβόλια με τα εσπεριδοειδή, αλλά και κάποια από τα ομορφότερα παραδοσιακά σπίτια του νησιού.

Η Χίος έχει πάνω από 90 υπέροχες _____ . Οι περισσότερες από αυτές παραμένουν άγνωστες στο ευρύ κοινό.

Η πλειοψηφία των μόνιμων κατοίκων μένει στην _____ και βασικό λιμάνι του νησιού, την πόλη της Χίου. Οι υπόλοιποι κάτοικοι ζουν στα Μεστά, που είναι το δεύτερο λιμάνι, και στα 64 _____ του νησιού. Αξίζει να εξερευνήσεις τους μεσαιωνικούς οικισμούς, τα Μαστιχοχώρια και την Καμπόχωρα της Χίου.

Η Χίος είναι ένα νησί με πλούσια _____, σπάνια φυσική ομορφιά και πολλά πολιτιστικά και φυσικά _____, που θα σε γοητεύσουν. Κάποια από τα πιο γνωστά αξιοθέατα της Χίου είναι τα εξής: Αρχαιολογικός χώρος Εμπορειού, Νέα Μονή Χίου, Κάστρο της Χίου, Ναός του Απόλλωνα, Μουσείο Μαστίχας Χίου, Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου κ.ά.

Στη Χίο θα φας πολύ καλά και θα δοκιμάσεις _____ προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας! Το εύφορο έδαφος και το μεσογειακό _____ του νησιού ευνοούν την παραγωγή πολλών προϊόντων, με πιο γνωστό, φυσικά, τη μαστίχα. Από τη μαστίχα φτιάχνεται λικέρ, ούζο, τσουρέκι, παγωτό, καραμέλες, αρώματα και καλλυντικά. Εκτός, όμως, από τη μαστίχα στο νησί θα δοκιμάσεις και άλλα _____ χιώτικα πιάτα και λιχουδιές όπως: κοπανιστή, μαστέλο, σφουγγάτο κ.ά.

Πηγή: https://www.ferryhopper.com/el/destinations/chios (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

◆ **Κοίτα προσεχτικά!**

- **Δεν έχουμε πάει** εδώ και δύο χρόνια.
- **Είχαμε πάει** πριν πολλά χρόνια.
- **Θα έχουμε γυρίσει** Αθήνα, πριν ανοίξουν τα σχολεία.

Έχεις πάει ποτέ στη Θεσσαλονίκη; **Έχω κλείσει** ήδη εισιτήρια. **Δεν έχω διαβάσει** ακόμα.	**Πήγα** στη Θεσσαλονίκη πέρσι τον Μάιο. **Έκλεισα** εισιτήρια χτες. **Διάβασα** τα μαθήματά μου το απόγευμα.	Κάποτε **είχα πάει** στη Θεσσαλονίκη. **Είχα κλείσει** εισιτήρια, πριν τελειώσουν. **Είχα διαβάσει** αυτό το βιβλίο πριν πολλά χρόνια.	Μέχρι το τέλος του μήνα, **θα έχω πάει** στη Θεσσαλονίκη. **Θα έχω κλείσει** εισιτήρια μέχρι την Πέμπτη. **Θα έχω διαβάσει,** πριν πάω για προπόνηση.
Συνήθως με τις εκφράσεις: ποτέ ποτέ δεν... ήδη κιόλας εδώ και καιρό... μέχρι τώρα ακόμα δεν από το 2019 /από χτες/ από πέρυσι κ.ά.)	*Συνήθως με τις εκφράσεις:* χτες προχτές πέρσι/πέρυσι πρόπερσι το 2018 τον προηγούμενο μήνα την περασμένη εβδομάδα πριν 2 μέρες τον Ιούλιο του 2017 από τότε που κ.ά.	*Συνήθως με τις εκφράσεις:* κάποτε πολύ παλιά μέχρι πέρσι πριν πολλά χρόνια	*Συνήθως με τις εκφράσεις:* μέχρι/ως αύριο/την Πέμπτη/την επόμενη εβδομάδα κ.ά.

(δεν) έχω πάει έχεις πάει έχει πάει έχουμε πάει έχετε πάει έχουν πάει	(δεν) είχα πάει είχες πάει είχε πάει είχαμε πάει είχατε πάει είχαν πάει	(δεν) θα έχω πάει θα έχεις πάει θα έχει πάει θα έχουμε πάει θα έχετε πάει θα έχουν πάει.

◆ **Κυκλώνω τον σωστό τύπο.**

1. Το 2018 _____ στην Ελλάδα και από τότε ζούμε εδώ.

   α. έχουμε έρθει β. ήρθαμε γ. θα έχουμε έρθει

2. _____ πότε στην Τουρκία;

   α. Θα έχεις ταξιδέψει β. Ταξίδεψες γ. Έχεις ταξιδέψει

3. _____ ήδη _____ όταν ήρθε η μαμά μας.

   α. Έχουμε φάει β. Θα έχουμε φάει γ. Είχαμε φάει

4. Χθες τέτοια ώρα _____ στη Μυτιλήνη.

   α. είχαμε φτάσει β. έχουμε φτάσει γ. θα έχουμε φτάσει

5. Από πέρσι δεν την _____ στα μαθήματα.

   α. είχα ξαναδεί β. έχω ξαναδεί γ. ξαναείδα

6. Μέχρι αύριο τα εισιτήρια _____ .

α. τελείωσαν β. θα έχουν τελειώσει γ. είχαν τελειώσει

7. Ακόμα δεν _____ εισιτήρια; Δε θα βρούμε.

α. έχεις βγάλει β. είχες βγάλει γ. θα έχεις βγάλει

8. . _____, πριν το τέλος του επόμενου μήνα.

α. Θα μετακομίζω β. Μετακόμισα γ. Θα έχω μετακομίσει

9. Όταν φτάσαμε στο αεροδρόμιο, εσύ δεν _____ καν από το σπίτι.

α. είχες ξεκινήσει β. θα έχεις ξεκινήσει γ. έχεις ξεκινήσει

10. Έχει τέτοια κίνηση! Μέχρι να πάμε στον σταθμό, ο Νίκος _____ήδη_____.

α. έχει φτάσει β. θα έχει φτάσει γ. είχε φτάσει

◆ **Συμπληρώνω τα κενά με τις παρακάτω λέξεις:**

είχε διαβάσει, έχω μαγειρέψει, θα έχουμε γυρίσει, έχω μαζέψει, θα έχω μαζέψει, έχουμε ταξιδέψει, έχω κάνει, είχε φύγει

1. Πριν μισή ώρα έφυγε το πλοίο και μέχρι το βράδυ _____ Αθήνα .

2. Η Λάνα _____ αυτό το βιβλίο πριν πολλά χρόνια.

3. Μέχρι να φτάσουμε στο λιμάνι, το πλοίο _____ ήδη _____ .

4. Δεν _____ εδώ και 2 χρόνια. Περιμένουμε τα χαρτιά μας.

5. Δεν _____ τίποτα ακόμα και πεινάω πολύ. Μήπως να παραγγείλουμε;

6. Δεν _____ αρκετά λεφτά ακόμα, αλλά μέχρι του χρόνου _____ για το ταξίδι που θέλουμε να κάνουμε.

7. _____ πολλές δουλειές από το πρωί. Είμαι τόσο κουρασμένη που θα μείνω σπίτι.

◆ **Γράφω τι δεν έχω κάνει ακόμη, αλλά θα ήθελα να κάνω όπως στο παράδειγμα.**

- Ακόμα **δεν έχω πάει** στη Θεσσαλονίκη.
- Ακόμα δεν _____ .
- Ακόμα δεν _____ .

◆ **Φτιάχνω δύο ερωτήσεις, ρωτάω τον διπλανό/τη διπλανή μου και γράφω την απάντηση του/της, όπως στο παράδειγμα.**

- **Έχεις πάει ποτέ** στη Μυτιλήνη;
- Ναι, **έχω πάει** μια φορά. /Όχι, **δεν έχω πάει** ποτέ. *[παράδειγμα]*
- _____;
- _____ .

- _____ ;
- _____ .

◆ **Γράφω κάτι που είχα κάνει κάποτε/ πριν πολλά χρόνια, όπως στο παράδειγμα.**

- Κάποτε/ πριν πολλά χρόνια **είχα ταξιδέψει** με τους γονείς μου στην Κρήτη.
- Κάποτε _____ .
- Πριν πολλά χρόνια _____ .

◆ **Γράφω τι θα έχω κάνει μέχρι το τέλος του 2023. Έπειτα, ρωτάω τον διπλανό/τη διπλανή μου.**

- Μέχρι να τελειώσει το 2023, θα έχω _____, _____ _____ και _____ .

◆Ένα δύσκολο ταξίδι

Διαβάζω τις παρακάτω ιστορίες και συμπληρώνω με τις λέξεις/ φράσεις:

έφυγε, έφτασε, φουσκωτή βάρκα, επικίνδυνο ταξίδι, διαδρομές, κάτω από άθλιες συνθήκες, προορισμό, να διασχίσουν

Ο Abed ήταν μόλις 11 ετών όταν άφησε τους γονείς και τα αδέρφια του στο Ιράν και ξεκίνησε το μακρύ και _____του προς την Ευρώπη.

Αρχικά, ο Abed ταξίδευε μαζί με έναν θείο του. Περπατούσαν όταν νύχτωνε και κάποια στιγμή αναγκάστηκαν να τρέξουν για να σώσουν τη ζωή τους από τα πυρά και από τη φυλακή. Όταν κατάφεραν να φτάσουν στην Τουρκία, έζησαν για μήνες _____που τους επέβαλαν διακινητές.

Μετά από τέσσερις απόπειρες κατάφεραν τελικά _____ το Αιγαίο και να φτάσουν από την Τουρκία στην Ελλάδα. «Χρειάστηκε να μπούμε σε μια βάρκα μαζί με άλλα 40 άτομα», θυμάται ο Abed. «Ήταν τόσο τρομακτικό».

Ο Abed έφτασε τελικά στη Λέσβο το 2019 και ο θείος του τον εγκατέλειψε για να φροντίσει τον εαυτό του.

Όταν ο Boye ξεκινούσε το ταξίδι του, δεν φανταζόταν πόσες δυσκολίες είχε να αντιμετωπίσει. Καθώς τον μετέφεραν οι διακινητές μέσα από τα συνηθισμένα μονοπάτια στη Δυτική Αφρική, ο Boye διέσχισε το Τόγκο και το Μπενίν και _____στην έρημο του Βορείου Νίγηρα. Εκεί, τον ανάγκασαν να δουλεύει χωρίς πληρωμή για αρκετούς μήνες στο Agadez και το Dirkou.

Όταν _____ τελικά από τον Νίγηρα προς τη Λιβύη, το φορτηγό τους χάθηκε στον δρόμο μέσα στην έρημο. Χωρίς φαγητό και νερό, είδε πολλούς να πεθαίνουν δίπλα του. Αυτός ήταν τυχερός που τον βοήθησαν κάποιοι περαστικοί και συνέχισε το ταξίδι του προς τη Λιβύη.

Ο Boye πέρασε από τα χέρια διαφόρων ομάδων διακινητών, όπως συμβαίνει πολύ συχνά σε αυτές τις _____. Όσοι δεν μπορούσαν να πληρώσουν τα χρήματα που τους ζητούσαν, περνούσαν φρικτά βασανιστήρια, δούλευαν χωρίς πληρωμή και έπεφταν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης.

Από τη Λιβύη, μετά από έναν χρόνο εγκλεισμού και κακοποίησης, ο Boye μπήκε σε ένα φορτηγό πλοίο με _____ την Τουρκία. Κι εκεί όμως, έπεσε ξανά θύμα κακοποίησης και αναγκαστικής εργασίας. Μέχρι που κατάφερε να αποδράσει έπειτα από δύο μήνες. Βρήκε κάποιους ανθρώπους που πήγαιναν προς την Ελλάδα, μπήκε σε μια πρόχειρη _____ και έφτασε στις ακτές της Λέσβου το 2018.

Πηγή: https://www.unhcr.org/gr/24597-lone-refugee-children-greece.html, https://www.unhcr.org/gr/24681-foititis-prosfygas-kinigaei-to-oneiro-tou.html (επιλεγμένα αποσπάσματα, με αλλαγές)

◆ **Εσύ με ποιο μέσο ήρθες στην Ελλάδα (λεωφορείο, πλοίο, αεροπλάνο, βάρκα, πόδια κ.ά.); Σε ποια πόλη έφτασες πρώτα; Σε ποια πόλη μένεις τώρα; Πώς έφτασες σε αυτή; Μιλάμε όλοι/όλες μαζί στην τάξη.**

◆ **Γράφω!**

Ο δάσκαλος/ η δασκάλα μου μου ζήτησε να παρουσιάσω ένα μέρος της Ελλάδας ή της χώρας μου που μου έχει κάνει εντύπωση. Γράφω ένα άρθρο και αναφέρω πού είναι το μέρος που θα παρουσιάσω, πότε και για ποιον λόγο πήγα εκεί. Στη συνέχεια, γράφω τι είδα εκεί και τι μου έκανε εντύπωση. Στο τέλος προτείνω στους συμμαθητές/ στις συμμαθήτριές μου να το επισκεφτούν (150 λέξεις).

Δεν ξεχνάω να βάλω έναν τίτλο!

◆ Γράφω τις πιο σημαντικές λέξεις που έμαθα ή που θα ήθελα να θυμάμαι από αυτήν την ενότητα.

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **01**

Κωνσταντίνος: Η Αθήνα δεν είναι όμορφη πόλη, μην τρελαθούμε. Και εκνευρίζομαι όταν πάμε να την πλασάρουμε σαν κάτι που δεν είναι. Η Αθήνα είναι μια πόλη που αγαπάμε, με μέρη που έχουμε συνδέσει με ωραίες στιγμές και το ιστορικό της κέντρο, μέσα στα σκουπίδια του, τα αφρόντιστα κτίρια και τα συνεχή έργα, μπορεί να εξηγήσει υπέροχα το γιατί. Είναι αυτή η μαγεία της πρωτεύουσας. Ένα στενό στο οποίο δεν μπορείς να περπατήσεις, αλλά μέσα σε αυτό θα βρεις 3 ωραία μέρη για να φας.

Κέλλυ: Τα Κάτω Πατήσια μέχρι την Αχαρνών είναι για εμένα μια από τις πιο αυθεντικές γειτονιές της πόλης. Γνώρισα καλύτερα τη γειτονιά από έναν φίλο, ο οποίος μου έδειξε την πραγματική ομορφιά της περιοχής και των διαφορετικών πολιτισμών που έχει. Από τα αφρικανικά εστιατόρια, όπως το Prestige ή το πεντανόστιμο, homemade Ινδικό ABC Indian, τα πακιστανικά μίνι markets μέχρι και τα αφρικανικά μπαρμπέρικα και κομμωτήρια, μια βόλτα να κάνεις από την Πατησίων μέχρι την Αχαρνών, θα δεις μια διαφορετική Αθήνα. Μια περιοχή με ταυτότητα. Μια γειτονιά που μας υπενθυμίζει ότι την Αθήνα δεν τη φτιάξαμε μόνο οι Έλληνες, αλλά όλοι όσοι κατοικούν σε αυτή την πανέμορφη, περίπλοκη πρωτεύουσα.

Μάρω: Μια αγαπημένη μου περιοχή είναι η Κυψέλη. Πολύχρωμη, πολυπολιτισμική, πυρήνας νέων ιδεών και μικρών, διαφορετικών κοινοτήτων, που όταν ενώνονται δημιουργούν ένα μεγάλο μωσαϊκό που μας θυμίζει ότι δεν θέλουμε κόπιες του εαυτού μας. Στην πραγματικότητα όμως, υπάρχει μια μικρή γειτονιά που έχω πάντα στο μυαλό μου σε ολόκληρη την Αθήνα και αυτή είναι η πλατεία Αμερικής. Η σπασμένη παιδική χαρά που κάποτε έπαιζα και τώρα τη χαίρονται τα παιδιά των μεταναστών, μου θυμίζει πώς υπάρχει ελπίδα.

Χρήστος: Τα τελευταία δύο χρόνια δέθηκα με την περιοχή του Ζωγράφου, μαζί με τα lockdown. Το βασικό που σου προσφέρει ο δήμος, ή αν θες η ευρύτερη περιοχή είναι τα πάρκα. Το πάρκο Γουδή που φιλοξένησε τις περισσότερες εξόδους της καραντίνας, το πάρκο της οδού Παπανδρέου, το άλσος Ιλισίων, το γήπεδο της Πανεπιστημιούπολης και το άλσος ακριβώς από πίσω που ενώνεται με το αισθητικό δάσος Καισαριανής. Περπάτημα, τρέξιμο, πράσινο. Πράσινο που λείπει από τις περισσότερες γειτονιές της Αθήνας. Από την άλλη, η περιοχή του Ζωγράφου είναι αυτόνομη, μαζί με τις γύρω γειτονιές που συνορεύει. Έχει τη δική της αγορά και τα δικά της μαγαζιά για να σε κάνουν ντόπιο.

https://www.oneman.gr/onecity/urban/oi-agapimenes-mas-geitonies-stin-athina/

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **02**

- Καλώς ήρθατε στο εστιατόριο Lalibela στην Αθήνα, όπου θα απολαύσετε μια γευστική εμπειρία και θα δοκιμάσετε μοναδικές και αγαπημένες γεύσεις της Αιθιοπίας.
  Λειτουργεί όλη την εβδομάδα σε ένα όμορφο και άνετο περιβάλλον στην Κυψέλη. Όλο το χρόνο και κάθε χρόνο, πραγματοποιούνται ποικίλες εκδηλώσεις - όπως η βραδιά μόδας- στις οποίες θα έχετε την ευκαιρία να διασκεδάστε και να απολαύσετε ταυτόχρονα το φαγητό σας.

- Το εστιατόριο της Βαλεντίνας λειτουργεί από το 1989 στην περιοχή της Καλλιθέας. Ρωσικό εστιατόριο, λιτό, χωρίς ιδιαίτερη διακόσμηση αλλά πεντανόστιμο φαγητό. Μην ξεχάσετε να παραγγείλετε τη ρώσικη σαλάτα, τη σούπα μπορς, τα πελμένι και το αρνίσιο ή χοιρινό σουβλάκι. Δεν υπάρχει περίπτωση να φύγετε απογοητευμένοι.

- Στον Βλάση, μπορείς να απολαύσεις φρέσκο ψάρι και θαλασσινά στον πανέμορφο πεζόδρομο της Φωκίωνος, στην Κυψέλη. Λειτουργεί καθημερινά από τις 12:30 το μεσημέρι μέχρι τις 11:30 το βράδυ.

- Στο μικρό γωνιακό μαγαζάκι της πλατείας Βάθη, ο Ιμπραήμ από την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, φτιάχνει τα καλύτερα φαλάφελ της Αθήνας. Εκτός από φαλάφελ, θα δοκιμάσετε και πεντανόστιμες πίτες με μαριναρισμένο κοτόπουλο ή αρνίσιο κεμπάπ ψημένο στα κάρβουνα.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **03**

Για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 σας παρουσιάζουμε ένα ειδικά διαμορφωμένο πρόγραμμα με προβολές ταινιών για μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού, Γυμνασίου και Α' Λυκείου. Οι προβολές μπορούν να γίνουν σε κινηματογραφικές αίθουσες, σύμφωνα με όλους τους υγειονομικούς κανόνες.
Οι σχολικές προβολές αποτελούνται από επιλεγμένες ταινίες μικρού μήκους πρώτης προβολής και μία συζήτηση με τους μαθητές. Επίσης, χωρίζονται σε 4 ηλικιακές ομάδες 4-6, 7-9, 10-12 και 13-15 ετών.

Τα απορριμματοφόρα

Μία ταινία κινουμένων σχεδίων, από τη Σλοβενία για μαθητές και μαθήτριες 4-6 ετών.
Καθημερινά δημιουργούμε σκουπίδια στο σπίτι, στο σχολείο, στη δουλειά, στη βόλτα. Η ταινία παρακολουθεί το σύντομο ταξίδι των σκουπιδιών στον πλανήτη. Ποιος είναι ο τελικός τους προορισμός;

Η Ντολάπο είναι μια χαρά

Μια αγγλική ταινία με ελληνικούς υπότιτλους, για μαθητές και μαθήτριες 13-15 ετών.

Μια κοπέλα που σύντομα θα φύγει από το πολύ βρετανικό οικοτροφείο της, πιέζεται να κρύψει τα φυσικά της μαλλιά κι αρχίζει να αναρωτιέται πώς τη βλέπει ο κόσμος.

Πηγή: https://www.athicff.com/schools/school-screens/ (επιλεγμένο απόσπασμα, με αλλαγές)

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **04**

Έμενα στο Πακιστάν με τους γονείς και την αδερφή μου. Ήμουν 12 ετών όταν κάποιο πρωί έγινε σεισμός. Εγώ ήμουν στο γήπεδο, ο πατέρας μου στη δουλειά, η μητέρα και η αδερφή μου στο σπίτι. Το σπίτι έπεσε, αλλά η μητέρα και η αδερφή μου σώθηκαν. Ο πατέρας μου δεν ξέρω τι έγινε. Μείναμε εκεί τρεις βδομάδες και ψάχναμε, αλλά δεν τον βρήκαμε. Μετά φύγαμε και πήγαμε στο σπίτι του παππού μου. Η μητέρα μου με άφησε σε κάποιον φίλο του πατέρα μου και του είπε να με μάθει μια δουλειά. Έμεινα τέσσερις μέρες στο σπίτι του και μετά με έβαλε σε ένα πλοίο. Έμεινα στο πλοίο τέσσερις μέρες, χωρίς φαγητό. Εκεί που φτάσαμε, περπατήσαμε ένα βράδυ μέσα στα δέντρα και φτάσαμε σε ένα σπίτι. Έφαγα και κοιμήθηκα, ήμουν πολύ κουρασμένος. Το πρωί, αυτός που με έφερε μου είπε πως είμαι στην Τουρκία. Μετά έναν άλλος άντρας με πήρε, περπατήσαμε δέκα ώρες και φτάσαμε σε ένα ποτάμι. Εκεί υπήρχε μια βάρκα, κρυμμένη κάτω από τα φύλλα. Περάσαμε το ποτάμι. Ξεκουραστήκαμε, έφαγα λίγο κι αρχίσαμε πάλι να περπατάμε. Φτάσαμε σε μια πόλη... Έμεινα εκεί μέχρι το βράδυ. Μετά με έβαλαν στο πορτ-μπαγκάζ του αυτονικήτου και φτάσαμε εδώ στην Αθήνα. Έμεινα είκοσι μέρες με έναν άντρα από το Ιράκ και μπόρεσα να πάρω τηλέφωνό τη μάνα μου. Τη ρώτησα πού είμαι και μου είπε στην Ελλάδα. Άρχισα να κλαίω και έλεγα πώς θέλω να γυρίσω πίσω. Μα μου είπε να μείνω εδώ και να βρω κάποια δουλειά, γιατί στο Πακιστάν δεν έχει ούτε σπίτι να μείνω. Εγώ συνέχεια τηλεφωνούσα και έκλαιγα, αλλά δεν μπορούσα να κάνω τίποτα. Τελικά, ένας άντρας από το χωριό της μαμάς μου, που ήταν στην Ελλάδα, ήρθε και με πήρε. Έμεινα μαζί του, με βοήθησε να βγάλω άδεια για να μείνω εδώ και να γραφτώ στο σχολείο, εδώ που είμαι τώρα κι έχω πολλούς φίλους.

Δεν ξέρω όμως πού είναι η μητέρα μου, η αδερφή μου και ο πατέρας μου. Μου λείπουν πολύ, αλλά δεν μπορώ να κάνω κάτι. Τηλεφωνώ στη μητέρα μου, αλλά δεν απαντά κανείς.

(από το: Σας μιλώ για μένα. 2ο Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ελληνικού)

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **05**

Η Ελλάδα έχει πολλές παραλίες και ακρογιάλια, που αποτελούν οικοσυστήματα. Πολλά από αυτά κινδυνεύουν από τη ρύπανση, την υπερβολική αλιεία αλλά και από άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες, που γίνονται χωρίς σεβασμό στο περιβάλλον.

Οι άνθρωποι, στην προσπάθειά μας να προστατέψουμε το περιβάλλον της θάλασσας και των ακτών, είναι ανάγκη να ακολουθούμε κάποιους κανόνες. Ψαρεύουμε με κατάλληλους τρόπους και τόσο ώστε να μη διαταράσσεται η ισορροπία του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Με ειδικά φίλτρα καθαρίζουμε τα νερά των αποχετεύσεων (βιολογικός καθαρισμός). Χρησιμοποιούμε στις καλλιέργειες ουσίες που ρυπαίνουν λιγότερο τα ποτάμια και τη θάλασσα. Χρησιμοποιούμε κατάλληλα χρώματα για το βάψιμο των πλοίων και δε ρίχνουμε σκουπίδια στη θάλασσα. Είναι και στο δικό μας χέρι να διατηρήσουμε τις θάλασσες και τις ακτές όμορφες και καθαρές!

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **06**

Αμάλ: Καλημέρα σας.

Γιατρός: Καλημέρα. Πέρασε. Είσαι η Αμάλ, σωστά;

Αμάλ: Μάλιστα.

Γιατρός: Τι έπαθες;

Αμάλ: Έπαιζα μπάσκετ στο σχολείο και καθώς έτρεχα, γύρισα το αριστερό μου πόδι. Πονάω πολύ και δεν μπορώ να το πατήσω. Και ο αστράγαλος μου είναι φουσκωμένος.

Γιατρός: Ξάπλωσε να σε εξετάσω.

Γιατρός: Ναι, πρέπει να κάνεις μια ακτινογραφία για να δούμε ακριβώς τι είναι.

Αμάλ: Εντάξει γιατρέ.

(Μετά από λίγο)

Αμάλ: Ορίστε η ακτινογραφία.

Γιατρός: Μια κάκωση είναι. Ευτυχώς δεν είναι σπάσιμο. Θα σου δέσω με έναν επίδεσμο καλά το πόδι και για τρεις μέρες μην το πατήσεις καθόλου. Μετά από 3 μέρες, μπορείς να το πατάς μαλακά και να κάνεις κάποιες ασκήσεις που θα σου δείξω. Στο μεταξύ θα ήθελα να βάζεις πάγο. Έλα σε 10 μέρες πάλι να σε δω.

Αμάλ: Μάλιστα. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **07**

Η εκπαίδευση στην Ελλάδα

Δημοσιογράφος: Καλώς ήρθατε στην εκπομπή του Ράδιο Κόσμος. Σήμερα θα συζητήσουμε με την κυρία Αναγνωστοπούλου το θέμα της ένταξης των παιδιών από άλλες χώρες στο σχολείο στην Ελλάδα. Καλησπέρα κυρία Αναγνωστοπούλου, σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας.

Κυρία Αναγνωστοπούλου: Εγώ σας ευχαριστώ...

Δημοσιογράφος: Λοιπόν, πριν ξεκινήσουμε να μιλάμε για τα πρακτικά ζητήματα των εγγραφών μαθητών από άλλες χώρες στο ελληνικό σχολείο, θα μπορούσατε να δώσετε στους ακροατές και τις ακροάτριές μας μια εικόνα για την εκπαίδευση στην Ελλάδα.

Κυρία Αναγνωστοπούλου: Βεβαίως... Κοιτάξτε... Είναι σημαντικό να ξέρουμε ότι η εκπαίδευση στην Ελλάδα χωρίζεται σε υποχρεωτική για όλα τα παιδιά (από το Νηπιαγωγείο μέχρι και το Γυμνάσιο) και μη υποχρεωτική (όλες οι μορφές εκπαίδευσης μετά το Γυμνάσιο). Από την άλλη μεριά, υπάρχει ο διαχωρισμός σε Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ ανάμεσα στη Δευτεροβάθμια και την Τριτοβάθμια υπάρχουν προγράμματα και οργανισμοί επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως είναι τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η Πρωτοβάθμια εκπαίδευση χωρίζεται στο Νηπιαγωγείο, το οποίο διαρκεί δύο χρόνια, και στο Δημοτικό Σχολείο, το οποίο διαρκεί έξι χρόνια για τα παιδιά 6 ως 12 ετών. Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από το Γυμνάσιο, ένα υποχρεωτικό σχολείο διάρκειας τριών ετών και το Λύκειο (Γενικό ή Επαγγελματικό). Εκτός από το Λύκειο, όμως τα παιδιά που τελείωσαν το Γυμνάσιο μπορούν να παρακολουθήσουν τις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης ή τις Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας.

Δημοσιογράφος: Μάλιστα... Και από εκεί και μετά;

Κυρία Αναγνωστοπούλου: Για να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση οι μαθητές πρέπει να δώσουν εξετάσεις, τις λεγόμενες Πανελλαδικές Εξετάσεις. Βέβαια, όσοι μαθητές ολοκλήρωσαν τις βασικές τους σπουδές σε μια άλλη χώρα, μπορούν να μπουν στο Πανεπιστήμιο με μια διαφορετική διαδικασία, με βάση τη βαθμολογία τους στο σχολείο της χώρας τους. Μπορούμε να μιλήσουμε για αυτό στη συνέχεια. Τώρα... Η Τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από τα Πανεπιστήμια και Πολυτεχνεία (ΑΕΙ). Τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών διαρκούν συνήθως τέσσερα χρόνια (πέντε στα Πολυτεχνεία και σε κάποιες τεχνικές ή καλλιτεχνικές σχολές, έξι στις Ιατρικές σχολές), ενώ τα μεταπτυχιακά διαρκούν από ένα ως δύο χρόνια, και τα διδακτορικά από τρία ως έξι χρόνια. Το Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο προσφέρει μαθήματα από απόσταση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και η επιλογή των φοιτητών γίνεται συνήθως μετά από κλήρωση. Να επισημάνουμε επίσης ότι σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης υπάρχουν ιδιωτικά και δημόσια σχολεία και σχολές, εκτός από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, όπου οι ιδιωτικές σχολές δεν αναγνωρίζονται ως ισότιμες με τις δημόσιες.

Δημοσιογράφος: Ωραία... Ας κάνουμε εδώ ένα μικρό μουσικό διάλειμμα, και στη συνέχεια θα σας ζητήσουμε να απαντήσετε σε μερικές ερωτήσεις που μας έχουν στείλει οι ακροατές και οι ακροάτριές μας, με τις δικές τους απορίες.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ **08**

Η Χίος ανήκει στα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου και βρίσκεται νότια της Λέσβου και βόρεια της Ικαρίας. Είναι το πέμπτο μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας και συνδυάζει τον σύγχρονο με τον παραδοσιακό τρόπο ζωής.

Καθώς η Χίος είναι διάσημη σε όλον τον κόσμο για την παραγωγή μαστίχας, προτείνουμε να επισκεφτείς τα πανέμορφα Μαστιχοχώρια και να δοκιμάσεις τα προϊόντα μαστίχας. Στον Κάμπο της Χίου, επίσης, θα έχεις την ευκαιρία να θαυμάσεις τα ατελείωτα περιβόλια με τα εσπεριδοειδή, αλλά και κάποια από τα ομορφότερα παραδοσιακά σπίτια του νησιού.

Η Χίος έχει πάνω από 90 υπέροχες παραλίες. Οι περισσότερες από αυτές παραμένουν άγνωστες στο ευρύ κοινό.

Η πλειοψηφία των μόνιμων κατοίκων μένει στην πρωτεύουσα και βασικό λιμάνι του νησιού, την πόλη της Χίου. Οι υπόλοιποι κάτοικοι ζουν στα Μεστά, που είναι το δεύτερο λιμάνι, και στα 64 χωριά του νησιού. Αξίζει να εξερευνήσεις τους μεσαιωνικούς οικισμούς, τα Μαστιχοχώρια και την Καμπόχωρα της Χίου.

Η Χίος είναι ένα νησί με πλούσια ιστορία, σπάνια φυσική ομορφιά και πολλά πολιτιστικά και φυσικά αξιοθέατα, που θα σε γοητεύσουν. Κάποια από τα πιο γνωστά αξιοθέατα της Χίου είναι τα εξής: Αρχαιολογικός χώρος Εμποριού, Νέα Μονή Χίου, Κάστρο της Χίου, Ναός του Απόλλωνα, Μουσείο Μαστίχας Χίου, Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου κ.ά.

Στη Χίο θα φας πολύ καλά και θα δοκιμάσεις τοπικά προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας! Το εύφορο έδαφος και το μεσογειακό κλίμα του νησιού ευνοούν την παραγωγή πολλών προϊόντων, με πιο γνωστό, φυσικά, τη μαστίχα. Από τη μαστίχα φτιάχνεται λικέρ, ούζο, τσουρέκι, παγωτό, καραμέλες, αρώματα και καλλυντικά. Εκτός, όμως, από τη μαστίχα στο νησί θα δοκιμάσεις και άλλα παραδοσιακά χιώτικα πιάτα και λιχουδιές όπως: κοπανιστή, μαστέλο, σφουγγάτο κ.ά.

Πηγή: https://www.ferryhopper.com/el/destinations/chios (επιλεγμένα αποσπάσματα με αλλαγές)